

శ్రీ కె. చంద్ర శేఖర్ రావు: సిపిఐ నాయకులు నా దృష్టికి ఒక నాన్ కాంట్రోవర్షియల్ ఇష్యూని తీసుకువచ్చారు. బాహుబలి తెలుగు సినిమాకి మొట్టమొదటి సారిగా జాతీయ స్థాయి- ఉత్తమ చిత్ర అవార్డు వచ్చిందని తెలిపారు. కావున, మనందరి తరపున వారిని అభినందిద్దాము.

(సభ్యులు బల్లులు చర్చడం జరిగింది)

ప్రభుత్వ బిల్లులు

5. తెలంగాణ ద్రవ్య వినియోగ (నెం.1) బిల్లు, 2016 (ఎల్.ఎ.బిల్లు నెం.7/2016)

6. తెలంగాణ ద్రవ్య వినియోగ (నెం.2) బిల్లు, 2016 (ఎల్.ఎ.బిల్లు నెం.8/2016)(ఆమోదించబడినవి)

SRI EATALA RAJENDER: I request the Hon'ble Speaker to take both the Bills together.

MR. SPEAKER: OK

SRI EATALA RAJENDER: (MINISTER FOR FINANCE): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Telangana Appropriation (No.1) Bill, 2016."

"That leave be granted to introduce the Telangana Appropriation (No.2) Bill, 2016."

MR. SPEAKER: The question is:

"That leave be granted to introduce the Telangana Appropriation (No.1) Bill, 2016."

"That leave be granted to introduce the Telangana Appropriation (No.2) Bill, 2016."

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bills were introduced.

SRI EATALA RAJENDER: (MINISTER FOR FINANCE): Sir, I beg to move:

"That the Telangana Appropriation (No.1) Bill, 2016 be taken into consideration"

"That the Telangana Appropriation (No.2) Bill, 2016 be taken into consideration"

(PAUSE)

Motion moved.

MR. SPEAKER: I request the Minister to explain the salient features.

శ్రీ ఎన్. ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి (హుజూర్ నగర్) : అధ్యక్షా, ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మూడు బడ్జెట్స్ ప్రవేశ పెట్టిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, గౌరవ ఆర్థికమంత్రిగారికి మా అభినందనలు

మరియు శుభాకాంక్షలు. అప్రాప్రియేషన్ బిల్లుని ఆమోదం చేసి, ఏప్రిల్ 1వ తేదీ నుంచి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో, తెలంగాణ ప్రభుత్వం ద్వారా, క్వాలిటేట్ ఫండ్ నుంచి లక్ష ముప్పై వేల కోట్ల రూపాయలని ఖర్చు చేయడానికి, శాసన సభ ఆమోదం కోసం ఈ అప్రాప్రియేషన్ బిల్లు పాస్ చేయడానికి చర్చ చేస్తున్నాము. గత రెండు సంవత్సరాల బడ్జెట్, అప్రాప్రియేషన్ బిల్స్, ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్, అప్రాప్రియేషన్ బిల్లుని చూస్తే, ప్రభుత్వం శాసన సభలో ఆమోదం పొందిన బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్స్ కి, వాస్తవంగా ఖర్చు పెడుతున్న డబ్బుకి చాలా దూరం ఉన్నదనే నిషయాన్ని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు, రాష్ట్ర ప్రజలకు మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఇన్ ఏ వే అప్రాప్రియేట్ బిల్లు లేక ఇన్ అప్రాప్రియేట్ బిల్లు అనే డౌట్ వస్తుంది. ఆర్థిక మంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టిన డాక్యుమెంట్స్ ని స్టడి చేస్తే, 2014-15 వ సంవత్సరంలో లక్ష కోట్ల రూపాయలు బడ్జెట్ లో ప్రవేశ పెట్టినా, ఈరోజు మనకు వచ్చిన ఫైనల్ ఫిగర్స్ ప్రకారం కేవలం రూ.62,000 కోట్లను మాత్రమే ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. అదే విధంగా ప్లాన్ బడ్జెట్ 2015-16వ సంవత్సరంలో 48,000 కోట్ల రూపాయలను ప్లాన్ చేయగా, సగానికి సగం కూడా ఖర్చు పెట్టలేదు. కేవలం 23,000 కోట్ల రూపాయలను మాత్రమే ఖర్చు చేయడం జరిగింది. 2015-16లో లక్ష పదిహేను వేల కోట్ల రూపాయలను బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్స్ లో ప్రతిపాదించి, రివెజ్ట్ ఎస్టిమేట్ లో లక్ష కోట్ల రూపాయలుగా బడ్జెట్ గా చూపిస్తున్నారు. కానీ, మీ ద్వారా గౌరవ ఆర్థికమంత్రి గారికి తెలియజేసేదేమనగా, మాకున్న సమాచారం ప్రకారం 2015-16 బడ్జెట్, రివెజ్ట్ ఎస్టిమేట్స్, అంతకంటే లోటల్ బడ్జెట్ తగ్గిపోతుందని, సుమారు 85,000 కోట్ల రూపాయలకే పరిమితం అవుతుందనేది మాకున్న సమాచారం.

1.30 మ. 2014-15 సంవత్సరంలో లక్ష కోట్ల బడ్జెట్ పెట్టి ముందుకు పోతే, చివరిగా అన్ని శాఖలకు కలిపి ప్లాన్, నాన్ ప్లాన్ ఖర్చులు రూ.62వేల కోట్లకే పరిమితం కావడం జరిగింది. అదే విధంగా 2015-16లో రూ.1,15,000 కోట్ల బడ్జెట్ తో ముందుకు పోతే, ప్లాన్ మరియు నాన్ ప్లాన్ రెండు కలిపి మార్చి 31 వరకు రూ 85,000వేల కోట్ల మేరకే ఉంటుందని మా సమాచారం. దీని ద్వారా ఏమి జరుగుతుందంటే ఏదైతే శాసన సభ బడ్జెట్ పాస్ చేస్తూ ప్లాన్ ఎక్స్ పెండిచర్ క్రింద అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకి, ప్రాజెక్టులకి, సంక్షేమ కార్యక్రమాలకి కేటాయించుకుని ముందుకు పోతున్నాము. ఆర్థిక సంవత్సరం చివరిలో మనం కేటాయించుకున్న దానికి సగమే ప్లాన్ ఎక్స్ పెండిచర్ క్రింద ఖర్చు చేయవచ్చని నేను మనవి చేస్తున్నాను. సరే వివిధ కారణాలు ఉండొచ్చు, రీసెర్చ్ మెటెరియేషన్ ఉండొచ్చు, సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఇష్యూస్ ఉండొచ్చు. కానీ, వాస్తవంగా ఈ

శాసన సభ గతంలో ఆమోదించిన బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్స్ గాని, అప్రాప్రియేషన్ బిల్ గాని 31 మార్చి తరువాత తేలింది ఏమంటే, శాసన సభ ఆమోదం చేసిన మొత్తానికి భారీ స్థాయిలో దాని కంటే తక్కువ నిధులు ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసిన విషయం శాసన సభకు తెలంగాణ ప్రజలకు తెలియజేయడం జరుగుతోంది. ఈ సంవత్సరం 2016-17 సంవత్సరానికి సంబంధించి ఈటెల రాజేందర్ గారు మరోమారు రూ.1,32,000కోట్లతో చాలా యాంబిషియస్ బడ్జెట్తో ముందుకు వచ్చారు. గతరెండు సంవత్సరాల అనుభవంతో ఈసారి అయినా కొంత వాస్తవాలకు దగ్గరగా రియలిస్టిక్ బడ్జెట్ ప్రవేశ పెడితే బాగుండేది. మా కాంగ్రెస్ పార్టీ అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ సారి మీరు ప్రవేశ పెట్టిన రూ.68వేల కోట్ల ప్లాన్ బడ్జెట్, రూ.62వేల కోట్ల నాన్ ప్లాన్ బడ్జెట్ ఆచరణ సాధ్యం కాదు. సాధించలేని బడ్జెట్ అని మేము మనవి చేస్తున్నాము. కనీసం ప్లాన్ బడ్జెట్లో మేము వేసిన అంచనాల మేరకు రెవెన్యూ సోర్సెస్, సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుండి వచ్చిన గ్రాంట్స్ గాని, బారోయింగ్ కెపాసిటీ అన్ని విధాలుగా ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆదాయం లెక్క చేస్తే మా అభిప్రాయం ప్రకారం 2016-17 బడ్జెట్లో ప్లాన్ బడ్జెట్ రూ.68వేల కోట్లుగా వేసుకుని, ఈసారి ప్లాన్ బడ్జెట్ కన్నా నాన్ ప్లాన్ బడ్జెట్ ఎక్కువ ఉంటుందని బడ్జెట్ స్పీచ్లో చెప్పారో అది ఆచరణ సాధ్యం కాదని, మా అంచనాల ప్రకారం మీకు మోర్ రియలిస్టిక్ ప్లాన్ బడ్జెట్ ఈ ఆర్థిక సంవత్సరానికి సుమారు రూ.42వేల కోట్ల నుండి రూ.44వేల కోట్లు ఉంటే బాగుండేదని మా సూచన, సలహా. ఈ విధంగా ఇంత యాంబిషియస్ అన్ రియలిస్టిక్ బడ్జెట్తో ముందుకు పోతే, ఏ ప్రాజెక్టులు, ఏ సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, ఏ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టడానికి ప్లాన్ చేసుకుని ప్రభుత్వం ముందుకు పోతుందో, ఆ అభివృద్ధి కార్యక్రమాల్లో, ఆ ప్రాజెక్టుల్లో, ఆ సంక్షేమ కార్యక్రమాల్లో, ఆర్థిక సంవత్సరం అయిపోయిన తరువాత ఆ స్థాయిలో కాదు, దానికి సగమే ఉంటుందనే వాస్తవం గత రెండేళ్ల అనుభవంలో మనం చూస్తున్నాము.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా సభలోనే ఉన్నారు. నేను చెప్పబోయే మాట నాకు వ్యతిరేకంగా పార్టీ తరపున చాలా ముఖ్యం అనిపించింది. మనం ఏ విధంగా ముందుకు పోతున్నామంటే భారీ స్థాయిలో అప్పులు తీసుకుని శాశ్వతంగా భావి తెలంగాణ ప్రజలందరూ తరతరాలుగా అప్పుల ఊబిలో ఇరుక్కుపోయే ప్రమాదం, ఒక భయంకర పరిస్థితి మాకు కనపడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

గౌరవ ఆర్థికమంత్రి గారికి మనవి చేసేది ఏమంటే, 2015-16 బడ్జెట్ ఇన్ బ్రీఫ్ అని ఇచ్చిన బుక్ లోని పేజీ.నెం.26లో తెలంగాణ ఏర్పడిన రోజు 2వ తేది, జూన్, 2014న తెలంగాణ రాష్ట్రానికి టోటల్ ఔట్ స్టాండింగ్ పబ్లిక్ డెబ్ట్ గా అంచనా ప్రకారం రూ.62వేల కోట్లు మనకు వారసత్వంగా వచ్చింది. అది అన్ ఆడిట్ రిపోర్ట్. ప్లన్ మైన్స్ 5 నుండి 10 శాతం ఉండొచ్చు. కానీ, మీరు ఇచ్చిన బడ్జెట్ ఇన్ బ్రీఫ్ లోనే ఈ ఫిగర్ రిఫ్లెక్ట్ అయింది. అంటే 56 సంవత్సరాల్లో వారసత్వంగా వచ్చిన ఔట్ స్టాండింగ్ పబ్లిక్ డెబ్ట్ రూ.62వేల కోట్లు. మీరు ఇచ్చిన 2016-17 బడ్జెట్ ఇన్ బ్రీఫ్ లో పేజీ.నెం.15లో బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్స్ 2016-17 తరువాత అంటే 2017 మార్చి చివరిలో తెలంగాణ రాష్ట్రానికి టోటల్ ఔట్ స్టాండింగ్ డెబ్ట్ రూ.1.23వేల కోట్లు. అంటే రూ.62వేల కోట్ల నుండి రూ.1.23వేల కోట్లకి తెలంగాణ ఔట్ స్టాండింగ్ పబ్లిక్ డెబ్ట్ పోతుందనే విషయం మీరు ఇచ్చిన పుస్తకాల్లోనే ఉంది. మరో చోట ఈ మూడేళ్లలో అంటే 31 మార్చి 2017 వరకు మీరు ఇచ్చిన అంకెల్లోనే **total borrowings by the State Government are Rs. 55,000 crores.** తమరి ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మనవి చేస్తున్నది ఏమంటే మనకి మొత్తం వారసత్వంగా ...

శ్రీ కె. చంద్ర శేఖర రావు : అధ్యక్షా, సభ్యులు ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారు చెప్పిన దానిలో చిన్న సవరణ, మీరు కరెక్టుగానే చెబుతున్నారు. ఇనీషియల్ స్టేజీలో లెక్కలు తేలకుండా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుండి వచ్చిన మొత్తం రూ.62వేల కోట్లు. సబ్సిక్వెంట్ గా ఆడిట్ కంప్లీట్ అవుతూ అవుతూ వచ్చిన తరువాత ఫైనల్ లెక్కలు వచ్చిన తరువాత ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుండి మన రాష్ట్రానికి వచ్చిన అప్పు రూ.82వేల కోట్లు. **It is not Rs. 62,000 crores. Rs. 82,000 crores debt by the year the Telangana State has come into existence. It is absolutely correct.**

శ్రీ ఎన్ ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి నేను మనవి చేసేది ఏమంటే మీకు అధికారులు చెప్పిన ఫిగర్లు 2014-15 సం. రూ.82వేల కోట్లు. కానీ, అది ఆ సంవత్సరపు బారోయింగ్స్ తో కలుపుకుని ఉంది. మీరు చెప్పిన ఫిగర్ యాక్సెస్ చేస్తూనే, మీరు ఇచ్చిన బడ్జెట్ ఫిగర్స్ లోనే 2014-15లో రూ.9,500కోట్లు బారో చేశామని, ఈ ఆర్థిక సం. 2015-16లో రూ.19,500కోట్లు 31 మార్చి వరకు బారో చేయబోతున్నామని, వచ్చే ఆర్థిక సం.2016-17లో రూ.20వేల కోట్ల నుండి రూ.25వేల కోట్లు, అంటే 3.5 శాతం బారో చేయబోతున్నామని మీరు చెప్పిన లెక్కల ప్రకారమే **total Rs.55,000 crores Telangana**

State is going to borrow in these three Financial years i.e., 2014-15, 2015-16, 2016-17. మూడేళ్లలో ఇంత భారీ స్థాయిలో మన రాష్ట్రవల్లెట్ డెబ్ట్ పెరగడం ఒక ప్రమాదకర నిషయమని మేము మనవి చేస్తున్నాము. **At least you have the restriction of 3 to 3.5% of FRBM.** మీరు వాటర్ గ్రీడ్, హాసింగ్, ఇతర విషయాల్లో కార్పొరేషన్స్ ద్వారా స్టేట్ గవర్నమెంట్స్ హామీ ఇచ్చి భారీ స్థాయిలో అప్పులు చేస్తున్నారో, అది కంట్రీన్ జంట్ లయబిలిటీగా, గవర్నమెంట్ కు ఫైనాన్స్ కి ఒక రిస్కుగా శాశ్వతంగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. **Since FRBM does not apply to the State Government guarantees given to the Corporations to borrow.** దానికి కొంత ఆంక్షలు తక్కువ ఉన్నాయి. దానికి గరిష్టంగా మీరు **90% of previous years' revenue** రివీన్స్ వరకు గవర్నమెంటు గ్యారంటీ ఇవ్వొచ్చనే ఒక కండిషన్ ఉన్నది. మీ ద్వారా ఈ సభ్యులకు, తెలంగాణ ప్రజలకు తెలియజేసేదేమనగా, ఈ మూడేళ్లలో

1.40 తెలంగాణ వచ్చిన తరువాత 31 మార్చి 2017 వరకు, మ. డైరెక్ట్ లోన్స్ తీసుకునేది దాదాపు రూ.57వేల కోట్లు. దానికి అదనంగా కార్పొరేషన్స్ పెట్టి బారో చేసుకుంటున్నది, వాటర్ గ్రీడ్ కార్పొరేషన్ కి గత సంవత్సరం కానీ, ఈ సంవత్సరం కానీ, వచ్చే సంవత్సరం కానీ, నేను మీడియా రిపోర్ట్స్, ప్రెస్ రిపోర్ట్స్ ఇన్ఫర్మేషన్ ప్రకారం రూ. 45వేల కోట్లు అప్పు తీసుకోబోతున్నారని, హాసింగ్ కి సంబంధించి 2,60వేల ఇళ్లకిగాను దాదాపుగా 17వేల కోట్ల రూపాయలు బారోయింగ్ చేయబోతున్నారని మంత్రి గారు చెప్పారు.

విద్యుత్ శాఖ మంత్రి గారికి తెలుసు. ఉదయ్ స్కీమ్ కింద డిస్కంల కోసం 75 శాతం డెబ్ట్ మీరు టేక్ ఓవర్ చేస్తారని, మొత్తం డిస్కంల డెబ్ట్ రూ. 13,500 కోట్లు ఉంటే, రూ. 10వేల కోట్లు **The State Government will take over the public debt** అని సంతకాలు చేసినట్లుగా నాకున్న సమాచారం ఈ మూడు సంవత్సరాల్లో తెలంగాణ వచ్చిన తరువాత వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరాన్ని మనం లెక్కపెడితే, రూ. 50-55వేల కోట్ల డైరెక్ట్ లోన్స్, వాటర్ గ్రీడ్ కోసం వచ్చే సంవత్సరం ఎంత బారో చేస్తున్నారో కానీ, దాదాపు రూ. 40వేల కోట్లు అంటే, మూడు సంవత్సరాలు తెలంగాణ ఆవిర్భావం తరువాత ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత మనం డైరెక్ట్ బారోయింగ్ కానీ, గవర్నమెంటు దగ్గర నుంచి తీసుకొనే బారోయింగ్స్ కానీ, లక్ష కోట్ల రూపాయలకు పెరుగుతుంది. నా వద్ద ఉన్న సమాచారం ప్రకారం వాటర్ గ్రీడ్ నుంచి కానీ, హాసింగ్ నుంచి కానీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి

ఎటువంటి రెవెన్యూ రాదు. అంటే ప్రజల నుంచి కలెక్ట్ చేసేది ఏమీ లేదు. ఇది నాన్ రెవెన్యూ స్కీమ్ లో ఉంటాయి. 56 సంవత్సరాల్లో రూ. 70-75వేల అప్పు వారసత్వంగా వస్తే **by contingent liabilities** రూ. 3వేల కోట్లుగా ఉండవచ్చు. మూడు సంవత్సరాల్లో లక్ష కోట్లు డైరెక్ట్ లోన్స్ కానీ, **contingent liabilities** కానీ ఏర్పడబోతున్నాయి. అది భావితరాలకు ప్రమాదమయ్యే అవకాశం ఉందని మీ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, ప్రభుత్వ పెద్దలందరికీ తెలియచేస్తున్నాను. ఒకవైపు మనం భారీ స్థాయిలో అప్పు తెస్తున్నాము. మరోవైపు మేము (కాంగ్రెస్) ప్రభుత్వంలో ఉండి, మీరు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు భూముల అమ్మకాలని మేము తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాము. ఈ రోజు బడ్జెట్ డాక్యుమెంట్స్ లో, ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో 2016-17 లో రూ. 10,500 కోట్లు భూములు అమ్మకానికి పెడుతున్నామని మీ ప్రణాళికలో ఉంది. ఈ నిషయాన్ని శాసన సభ్యులుగా, పార్టీ సభ్యులుగా ఆలోచించకుండా రాష్ట్ర భవిష్యత్తుకి ఇంత భారీ స్థాయిలో అప్పు చేస్తూ, మనకున్న అమూల్యమైన భూములు, మనకున్న ప్రాపర్టీస్ ని అమ్మేస్తే, ఈ రాష్ట్ర భవిష్యత్తు ఏ విధంగా ఉండబోతోందో ఒకసారి ఆలోచన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శాసన సభ్యులమే కాకుండా ప్రజలందరూ కూడా ఆలోచన చేయాలి. భారతదేశంలో సుదీర్ఘమైన డిస్కంల తరువాత **Right to Information Act** తీసుకువచ్చాము. ఈ యాక్ట్ ప్రకారం భారతదేశంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం కానీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కానీ, రూపాయి ఖర్చు పెట్టినా ఆ జీ.ఓ. కాపీలన్నీ వెబ్ సైట్ లో ఉండాలి. భారతదేశంలో మొత్తంలో అమలవుతున్న ఈ యాక్ట్ ఉమ్మడి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో కూడా అమలు జరిగింది. ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రంలో రెండు నెలల కిందటి వరకు అన్ని జీ.ఓ.ల వెబ్ సైట్ లో పెట్టే ప్రాక్టీస్ ఉండేది. పరిపాలనలో మరింత పారదర్శకత తీసుకువస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు, ప్రభుత్వంలోని పెద్దలు చాలా మంది అన్నారు. ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడ్డప్పుడు గవర్నరు ప్రసంగం ద్వారా ప్రత్యేకంగా, పరిపాలనలో ట్రాన్స్ పరెన్సిస్ పెంచి కరప్షన్ తగ్గించి ముందుకు వెళతామని చెప్పడం జరిగింది. ఈ రోజు ఎందుకు..... గవర్నరు అడ్డం చదువుతాను. 2014వ సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం ఏర్పాటైన కొన్ని రోజుల తరువాత ఇచ్చిన ప్రసంగం **My Government believes that graft, particularly, political corruption is a bane on our polity and economy. My Government has committed to root out political corruption at any cost. We are implementing a transparent strategy to eliminate graft at all levels.**

గవర్నరు మొదటి ప్రసంగంలో ఈ ప్రభుత్వ ఉద్దేశంగా శాసనసభలో ఇచ్చిన సందేశం అది. ఆ తరువాత బ్రాన్స్ పరెన్సి పెరుగుతుందని మేమందరం అనుకున్నాము. కాని ఆశ్చర్యకరంగా..... హైకోర్టులో ఒక పౌరుడు పబ్లిక్ ఇన్ ట్రెస్ట్ లిటిగేషన్ వేశాడు. జీ.ఓలు ముందు ముందుగా తెలంగాణ పౌరులకి అందుబాటులో లేకుండా చేశారు. అందులో ఏమి రహస్యముందో ప్రజల ఆస్థలకి, సొమ్ముకి, ధర్మకర్తలుగా బ్రాన్స్ పరెంట్ గా ఉండవలసిన అవసరం మీపైన ఉంది. మీరు ఏమి హైడ్ చేస్తున్నారు. ఏమి దాచడానికి, ఈ ప్రాక్టీస్ మార్చివేసి వెబ్ సైట్ నుంచి ఎందుకు జీ.ఓలు తీసివేయడం జరిగిందో ఆర్థిక మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాము. రెండు బడ్జెట్ లు అయిపోయాయి. మూడో బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టారు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితి చూస్తే సమాజంలోని అన్ని వర్గాల్లో అసంతృప్తి, ఆందోళన, డిసప్పాయింట్ మెంట్, ప్రస్ట్రేషన్ కనిపిస్తున్నాయి. రైతుల్లో, విద్యార్థుల్లో, నిరుద్యోగుల్లో, ఎస్ సి, ఎస్ టి, మైనారిటీ, బిసిల్లో, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల్లో ఈ ప్రభుత్వంపై తీవ్ర అసంతృప్తి, ఆందోళనలున్నాయి. తెలంగాణ ప్రాంత రైతులు వరుసగా నాలుగు పంటలు నష్టపోయారు. వరుసగా రెండు సంవత్సరాల్లో వ్యవసాయ ఉత్పత్తి తెలంగాణలో క్రమేణా తగ్గిపోతోంది. వ్యవసాయ జి.డి.పి. తగ్గిపోతుంది. ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన **Socio-economic Outlook, 2016** లో వ్యవసాయం రంగం గత రెండేళ్లుగా నిరాశాజనకంగా ఉందని అంగీకరించింది. కరువు ఇతర పరిస్థితుల ప్రభావంతో ఈ సంక్షోభం ఏర్పడింది. తద్వారా రాష్ట్రంలో, రాష్ట్ర జనాభాలో సగానికి పైగా జనాభా తక్కువ ఆదాయాన్ని పొందుతున్నారని, ఈ ప్రభుత్వమే **Socio-economic Outlook** లో ఇచ్చింది. గ్రామీణ తెలంగాణలో 74 శాతం జనాభా డైరెక్ట్ ఇన్ డైరెక్ట్ గా, అగ్రికల్చర్ పై జీవిస్తుంటే, గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఈ జనాభా ఇన్ కమ్ తగ్గిపోయిందనే విషయం **Socio-economic Outlook, 2016** లో ఇవ్వబడింది. అదే విధంగా **Socio-economic Outlook**, ప్రకారం ఈ సంవత్సరం నెగెటివ్ గ్రోత్ రేట్ వ్యవసాయం 13.3 శాతం ఉందని మీరు చెప్పడం జరిగింది. సగటున వ్యవసాయం చేసే విస్తీర్ణం 2013-14 నుంచి 2014-15 వరకు 24 శాతం పడిపోయింది. ఆహార ఉత్పత్తుల విస్తీర్ణం 2014-15 నుంచి ఈ సంవత్సరం వరకు 26 లక్షల హెక్టార్ల నుంచి 20 హెక్టార్లకు పడి పోయింది. ఉత్పత్తిలో లక్షల టన్నుల్లో వరి ఉత్పత్తి గత సంవత్సరానికి ఈ సంవత్సరం 34 శాతం తగ్గింది. మొక్కజొన్న 30 శాతం తగ్గింది. తృణధాన్యాలు 33 శాతం తగ్గిన విషయం మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి,

ప్రజలకి తెలియచేస్తున్నాను. ప్రస్తుత రబీ కాలంలో మరింత ఆందోళనకర పరిస్థితులు ఉన్నాయి. సాధారణ విస్తీర్ణం 10 లక్షల హెక్టార్లు, ఈ రబీ సీజన్ లో అంచనా తగ్గుదల 5.32 లక్షల హెక్టార్లు నుమారు 50 శాతం విస్తీర్ణం తగ్గి పోయింది.

1.50 మ. ఈ రోజు వ్యవసాయం సంక్షోభంలో ఉన్నందున రైతులు కూడా తీవ్ర ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. ప్రభుత్వం నేరుగా ఈ సంక్షోభ పరిస్థితిలలో రైతులను ఎక్కడా ఆదుకున్న దాఖలాలు లేవు. ప్రత్యేకంగా స్వతంత్ర భారతదేశంలో ఎక్కడా ఎన్నడూ లేని విధంగా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో రైతు ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్నాయి. వదే వదే కాంగ్రెస్ పార్టీగా మేము ఈ ప్రభుత్వాన్ని గత శాసనసభ సమావేశాలలో కూడా ఈ విషయం గురించి అడిగాము. మీరు మొదట పెట్టిన హామీ ప్రకారం ప్రతి రైతుకు సంబంధించి లక్ష రూపాయల రుణమూఫీని పూర్తి చేయండి. మీరు ఇచ్చే వాయిదాలతో కేవలం రూ.4200 కోట్లు మిగులుతాయి. రూ.1.03 కోట్లు ఇంత భారీ బడ్జెట్ లో రైతులకు మరో వాయిదా పద్దతిని ఇచ్చి పూర్తిగా రుణవిముక్తులను చేయడానికి మీకు ఎందుకు దయ కలగడం లేదో అర్థం కావడం లేదు. సభలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఉంటే ఒక మాట అడుగుదామనుకున్నాను. వారు స్పెషల్ డెవలప్ మెంట్ ఫండ్ లో రూ.4675 కోట్లు పెట్టుకున్నారు. మీ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, ఆర్థిక మంత్రి గారికి, వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి గారికి, కాంగ్రెస్ తరపున విజ్ఞప్తి చేసేదేమనగా, మీరు ఎక్కడో ఒక చోట ముఖ్యమంత్రి గారి స్పెషల్ డెవలప్ మెంట్ ఫండ్, లేదా వేరే ఫండ్ నుంచి అయినా మరో రూ.4200 కోట్లు కేటాయించి మొత్తం తెలంగాణలో 35 లక్షల మంది రైతులను రుణవిముక్తులుగా చేయడం మీకు సవినయంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అదే విధంగా కరువు విషయాన్నీ మీరు ఏ విధంగా హ్యాండిల్ చేస్తున్నారో తెలియదు కానీ, నేను నా ప్రాక్టికల్ ఎక్స్ పీరియన్స్ తో మనవి చేస్తున్నాను. గత సంవత్సరంలో రెవెన్యూ శాఖను నిర్వహిస్తున్న ఉపముఖ్యమంత్రి మహమూద్ ఆలీ గారు శాసనసభలో నవంబర్ 20వ తేదీ 2014న 332 మండలాలలో తక్కువ వర్షపాతం నమోదయిందని ప్రకటించడం జరిగింది. ఆ సంవత్సరంలో కరువు మండలాలను ఎక్కడా ప్రకటించలేదు. 443 గ్రామీణ మండలాలలో 231 మండలాలే కరువు మండలాలుగా ప్రకటించారు. అంటే మీ అభిప్రాయంలో మిగిలి పోయిన 218 మండలాలలో కరువు లేదని భావిస్తున్నారా? అది వాస్తవం కాదని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మొత్తం 443 గ్రామీణ మండలాలను వెంటనే

కరువు మండలాలుగా ప్రకటించి సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా మీరు కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి రూ.3000కోట్లు కేటాయించి రైతులను కరువు నుంచి ఆదుకుంటామని చెప్పారు. మీరు రూ.3000కోట్లలో రూ.2500 కోట్లు 31 మండలాల కొరకు అడిగారు. మొత్తం 443 గ్రామీణ మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించవలసిన అవసరం ఉన్నది. మీకు కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి రూ.790కోట్లు వస్తే ఈ కరువును సమర్థవంతంగా ఎదుర్కోవచ్చును. ఒకవేళకేంద్రప్రభుత్వం నుంచి నిధులు రాకపోతే, మీరే రాష్ట్రప్రభుత్వం నుంచి నిధులు కేటాయించి పెంటనే అన్ని గ్రామాల ప్రజలను ఆదుకోవలసిన బాధ్యత మీకు ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఏకతాటిపై రైతులకు రుణమాఫీ చేయవలసి ఉందని మేము ఎప్పుడు విజ్ఞప్తి చేసినా ముఖ్యమంత్రి గారు ఎఫ్ఆర్బిఎం నుంచి రూ.3000కోట్లు కేంద్రప్రభుత్వాన్ని విజ్ఞప్తి చేశామని, ఆ మొత్తాన్ని కేంద్రప్రభుత్వం ఇస్తే రైతు రుణమాఫీ కోసం ఆ మొత్తాన్ని ఇస్తామని చెబుతున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి నిధులు వచ్చినా రాకున్నా ఈ రాష్ట్రబడ్జెట్లో మరొక చోట కోత విధించినా రైతుల రుణమాఫీని పూర్తి చేయమని మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అదే విధంగా గతశాసనసభ సమావేశాల్లో మనమందరం చర్చించుకున్న తర్వాత రైతు ఆత్మహత్యలపై మీరు జి.వో.421ను విడుదల చేశారు. ఈ ప్రభుత్వానికి రైతు ఆత్మహత్యలపై వాస్తవ పరిస్థితి గమనించాలనే ఉద్దేశం లేదేమో. రైతు ఆత్మహత్యల విషయంలో నా నియోజకవర్గంతో సహా నెలలు తరపడి రైతులు ఆత్మహత్య చేసుకొని ఎఫ్ఐఆర్ అయిపోయినా కూడా కమిటీ వేయాలి, సోలీసులు వచ్చి తనిఖీ చేయాలి ఇవన్నీ కూడా జరగడం లేదు. రైతు ఆత్మహత్యల విషయంలో సోలీస్ ఎఫ్ఐఆర్ అయిన తర్వాత ప్రభుత్వం నుంచి ఎటువంటి చర్యలు చేయడం లేదు. ఎటువంటి సహాయం కూడా అందడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

కరువు మండలాల్లో మంచి నీటి కోసం, పశువులకు మేత కానీ అదే విధంగా ఎన్ఆర్ఐజిఎస్ పనుల విషయంలో కరువు పనులు సరిగా జరగడం లేదు. రాష్ట్రంలో సమారు 21వేల ఆనాసాలు ఉన్నాయి. 8వేల పైచిలుకు గ్రామపంచాయతీలు ఉంటే, తెలంగాణలో ఉపాధి హామీ క్రింద పని చేసే వాళ్లు యాభైఆరులక్షల ఇంజనీరులను వేలమంది ఉన్నారు. ఈ రోజు మొత్తం తెలంగాణలో చూస్తే ప్రత్యేకంగా మా జిల్లాలో ఉపాధి హామీ క్రింద ఇంత తీవ్రమైన కరువుతో జనం ఇబ్బంది పడుతుంటే ఆరు నుంచి ఎనిమిది వారాలకు

ఎన్ఆర్ఐజిఎస్ క్రింద పేమెంట్ ఆగిపోయిందని ఆర్థికమంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. మాకున్న సమాచారం మేరకు ఎన్ఆర్ఐజిఎస్ ఫండ్స్ డ్రైవర్ట్ అయిపోవడం వలన గ్రామాల్లో ఉపాధి చేస్తున్న వాళ్లకు గత రెండు నెలలు నుంచి పేమెంట్స్ రావడంలేదు.

ఎస్.సి, ఎస్.టి సబ్ప్లాన్ విషయంలో శాసనసభలో ప్రభుత్వం మార్చి 13నాడు ఇచ్చిన జవాబు మేరకు ఎస్.సి, ఎస్.టి సబ్ప్లాన్ ను గతంలో మా ప్రభుత్వం తీసుకొని వచ్చినా, మీరు చిత్తశుద్ధితో అమలు చేస్తున్నారని పదేపదే చెప్పారు. కానీ, 2015-16 సంవత్సరంలో ఎస్.సి., ఎస్.టి సబ్ప్లాన్ రెండింటిలో 50 శాతం కంటే తక్కువ ఖర్చు పెట్టారు. అంటే శాంక్షన్ చేసిన నిధుల కంటే తక్కువగా ఖర్చు పెట్టారు. మీ మానిఫెస్టోలో ఎస్.సి. వెల్ఫేర్ కు ఈ 5 సంవత్సరాల్లో రూ.50,000కోట్లు మీరు ఖర్చు పెడతామని చెప్పారు. బి.సి. వెల్ఫేర్ కు రూ.25,00కోట్లు ఖర్చు పెడతామని అన్నారు. మీరు 2016-17 సంవత్సరాన్ని యాడ్ చేసుకున్నా ఎంత తక్కువ ఖర్చు చేశారో ఒకసారి పరిశీలన చేసుకోండి. అదే విధంగా ఎస్.సి వెల్ఫేర్, ఎస్.టి వెల్ఫేర్, బి.సి వెల్ఫేర్, ట్రైబల్ వెల్ఫేర్, మైనారిటీ వెల్ఫేర్ 2015-16 సంవత్సరంలో శాంక్షన్ అమౌంట్ కంటే అలకేబెడ్ అమౌంట్ కంటే చాలా తక్కువగా ఖర్చు పెట్టారు.

قالب amount sanction 2015-16 کے لئے مسلمانوں کو 1100 crores sanction کے لئے actually 400 crores TRS میں صرف کیا گیا۔ 12% reservations کے لئے مسلمانوں کو 1100 crores sanction کے لئے actually 400 crores TRS میں صرف کیا گیا۔ 12% reservations کے لئے مسلمانوں کو announcement clarity کے لئے مسلمانوں کو 12% reservations کے لئے مسلمانوں کو

2.00 ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు తెలంగాణ రాష్ట్రం రావడంలో ప్రముఖ మ. పాత్ర పోషించారని మనందరికీ తెలుసు. మీరు అధికారంలోకి రావడానికి కూడా వారు ప్రముఖ పాత్ర పోషించారు. ఈ మధ్య కాలంలో తీవ్ర అసంతృప్తితో మీరు ప్రకటించిన 43 శాతం ఫిట్ మెంట్ ఏదైతే ఉందో మేమిచ్చిన 27 శాతం ఫిట్ మెంట్ తో కలుపుకొని 9 నెలలుగా రూ. 7, 8 వందల కోట్లు బకాయిలు ఉన్నట్లుగా పి.ఆర్.సి. ఎరియర్స్ ఎంప్లాయిస్ అసోసియేషన్ రిమైండ్ చేస్తున్నాయి. ఎంప్లాయిస్ కు మీరు హెల్త్ కార్డ్స్ ఇచ్చారు. ఆ హెల్త్ కార్డ్స్ ని ప్రయివేట్ హాస్పిటల్స్ ఆక్సెస్ చేయడం లేదు. ఆ హెల్త్ కార్డ్ చూపిస్తే ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఫ్రీ గా ఫ్రీ టిమ్ మెంట్ కావడం లేదని ఉద్యోగ సంఘాలు పదే పదే రిమైండ్ చేస్తున్న విషయాన్ని మీకు తెలియజేసి దానికి తగిన పరిష్కారం చూపించాలిందిగా కోరుతున్నాను.

విద్యార్థులు గానీ, నిరుద్యోగులు గాని వారి జీవితాలను పణంగా పెట్టి ఆత్మ బలిదానం ఇచ్చి తెలంగాణ రాష్ట్రం రావడంలో ప్రముఖ పాత్ర పోషించారు. యూనివర్సిటీలకు గాని ఎక్కడకు వెళ్లినా ఈ రోజు తీవ్ర అసంతృప్తి నెలకొని ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం నిరుద్యోగుల పట్ల, విద్యార్థుల పట్ల నిర్లక్ష్య వైఖరితో ఉందని ఒక స్పష్టమైన ఒపినీయన్ తో ఉన్నాము. సుమారు 20 లక్షల మంది నిరుద్యోగులు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉద్యోగాల కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు.

గ్రూప్-2 పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ లో ఉద్యోగాల కోసం 5.7 లక్షల మంది నమోదు చేసుకొని ఎదురు చూస్తున్నారు. కానిస్టేబుల్స్ కు అయిదున్నర లక్షల మంది అప్లై చేశారు. టీచర్ల పోస్ట్ లకు రెండు లక్షల మంది ఉన్నారు. ఇన్ని లక్షల మంది విద్యార్థులు, నిరుద్యోగులు ఉద్యోగాల కోసం ఎదురు చూస్తుంటే మన ఆర్థిక మంత్రి గారు 1,07,000 ఉద్యోగాలు ఖాళీ ఉన్నాయన్నారు. తరువాత ఈ శాసనసభలోనే 57,000 ఉద్యోగాలు మాత్రమే ఉన్నాయన్నారు. మిగతావి ప్రమోషన్ ల ద్వారా భర్తీ చేస్తామన్నారు. మళ్ళీ ఈ మధ్య ముఖ్యమంత్రి గారు లక్ష ఉద్యోగాలు భర్తీ చేస్తామన్నారు. ఎన్ని ఉద్యోగాలు భర్తీ చేస్తారు? ఎప్పుడు భర్తీ చేస్తారని స్పష్టంగా ఈ శాసనసభలో ప్రకటిస్తే తెలంగాణ నిరుద్యోగులకు, విద్యార్థులకు ఒక స్పష్టత ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాను.

మొన్న ముఖ్యమంత్రి గారు ఫీజ్ రీఇంబర్స్ మెంట్ పై కొన్ని ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ క్వాలిటీస్ గురించి ఇతర విషయాలు మాట్లాడారు. మేము ఏమంటున్నామంటే మీరు ఏ పాలసీ అయినా అడాప్ట్ చేయండి. గతంలో ఉన్న ప్రభుత్వాలు అడాప్ట్ చేసిన పాలసీ యూనివర్సల్ ఫీజ్ రీఇంబర్స్ మెంట్ అంటే, ప్రతి విద్యార్థికి ప్రతి కాలేజీలో ఫీజ్ రీఇంబర్స్ మెంట్. మీరు మార్చాలనుకుంటే మార్చండి కాని మీరు సరైన సమయంలో విద్యార్థులకు ఫీజ్ రీఇంబర్స్ మెంట్ ఇస్తున్నారు, స్కాలర్ షిప్ లు ఇవ్వకుంటే మీరు అంటున్న విధంగా ఆ కాలేజీలు, ఇన్ స్టిట్యూషన్లు సఫర్ అవుతున్నాయి. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీల్లోనే లెక్కరల్లకు, వేలాదిమంది టీచర్లకు జీతాలు అందడం లేదు. మాకున్న సమాచారం ప్రకారం 2014-15 సంవత్సరానికి స్కాలర్ షిప్ డ్యూస్ రూ. 415 కోట్లు ఉన్నాయి. 2015-16 డ్యూస్ రూ. 2,400 కోట్లు ఉన్నాయి. ఈ రోజుకు ఉన్న స్కాలర్ షిప్ డ్యూస్ రూ. 2,800 కోట్లని మనవి చేస్తున్నాను.

రూ. 2,800 కోట్లు డ్యూ ఉన్నప్పుడు గౌరవ ఆర్థిక మంత్రి గారికి మా సవినయ విజ్ఞప్తి ఏమంటే ఈ ఇన్ స్టిట్యూషన్లు ఏవిధంగా లెక్కరల్లకు జీతాలు ఇవ్వగలుగుతున్నాయి. ఏవిధంగా నడవగలుగుతున్నాయో ఒకసారి ఆలోచించాలి. మీరు మొత్తం

పాలసీని మార్చాలనుకుంటే అది మీ ప్రభుత్వ నిర్ణయం. కాని ఉన్న పాలసీ ప్రకారం ఫీజ్ రీఇంబర్స్ మెంట్, స్కాలర్ షిప్ లను లేట్ చేయకుండా ఇస్తే ఇన్ స్టిట్యూషన్లు సఫర్ కాకుండా ఉంటాయి.

సి.ఎమ్. స్పెషల్ డెవలప్ మెంట్ ఫండ్ కు సంబంధించి, ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమంటే మొత్తం బడ్జెట్ సి.ఎమ్. గారి దగ్గర ఉంది. రూ. 4,675 కోట్లు సి.ఎమ్. గారి స్పెషల్ డెవలప్ మెంట్ ఫండ్ అని చెప్పి ప్రత్యేకంగా ఈ బడ్జెట్ సెషన్ లో అనౌన్స్ మెంట్ ఉంది. బహుశా భారతదేశంలో ఎక్కడ కూడా ఈ విధంగా జరగకపోవచ్చు. కొన్ని శాఖలకు అంటే బి.సి. శాఖకు రూ. 2,800 కోట్లు, ఇంకో శాఖకు రూ. 1,000 లేదా 2,000 కోట్లు ఉంటే సి.ఎమ్. డిస్కామినేషన్ ఫండ్ గా రూ. 4,600 కోట్లు ఉండడం ఇది అన్ డెమోస్ట్రేటిక్. దానికి ఎటువంటి గైడ్ లైన్స్ ఉండకపోవడం కూడా ప్రజాస్వామ్యంలో సరైన విషయం కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మీ ప్రభుత్వం పాలనలో ఉంది కాబట్టి ఈ మొత్తాన్ని రైతు రుణ మాఫీకో లేదా ఫీజ్ రీఇంబర్స్ మెంట్ కో ఉపయోగిస్తే బాగుంటుందని కోరుకుంటున్నాను.

కొత్త ఇండస్ట్రీస్ గురించి చాలా విషయాలు చెప్పారు. కొత్త ఇండస్ట్రీస్ విషయంలో నేను మాట్లాడను గాని నిజాం షుగర్స్ ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించి నిజామాబాద్ జిల్లా, మెదక్ జిల్లా, కరీంనగర్ జిల్లాల ఉద్యోగులు వేలాదిమంది నెలల తరబడి ఇందిరా పార్క్ దగ్గర ధర్నాలో కూర్చోన్నారు. వాళ్లకు రూ. 20 కోట్ల రూ. 30 కోట్ల ఇస్తే ఆ ఫ్యాక్టరీలు నడిచే అవకాశం ఉంది. ఎన్నో లక్షల కొత్త ఉద్యోగాలు వస్తాయని, ఇంటికో ఉద్యోగం ఇస్తామని చెప్పారు. కాని ఉన్న ఉద్యోగాలను కాపాడాల్సిన బాధ్యత మీ మీద ఉంది.

నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ, సిర్ పుర్ కాగజ్ పేపర్ మిల్స్ ని తిరిగి తెరవాల్సిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పుడు మరింత పారదర్శకతతో రాజకీయ అవినీతిని నిర్మూలన చేస్తామని వదే వదే ప్రకటించింది. కాని ఈ రోజు యావత్ తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఈ ప్రభుత్వంలో ఏదో కుంభకోణం జరుగుతోందనే విధంగా ప్రతి పౌరుడు మాట్లాడుకుంటున్నాడు.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడుతూ గుత్తా సుఖేందర్ రెడ్డి గారు హాడ్ కోకు ఈ వాటర్ గ్రీడ్ మీద వ్రాసిన లెటర్ గురించి ప్రస్తావించారు. నేను ఎం.పి. గారి దగ్గర నుంచి నేను ఆ లెటర్ తెప్పించుకున్నాను. ఆ లెటర్ లో ఎక్కడ కూడా మీరు నిధులు ఇవ్వొద్దని లేదు, కాని టెండరు ప్రక్రియలో ఫలానా విషయాలలో వాకు అనుమాలున్నాయని మనవి చేస్తున్నారు. అధ్యక్షా ముందుగా మీకు తెలియజేసేదేమిటంటే మనం శాసనసభలో వివిధ పార్టీలు

ఉండవచ్చు. కాని ముందుగా మనమందరం ఈ తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పౌరులం. ఈ రాష్ట్ర సంపద, ఈ రాష్ట్రాన్ని కాపాడే బాధ్యత మన మీద ఉంది. వాళ్లు చాలా స్పష్టంగా ఎక్స్ప్లైన్ చేశారు. స్టీల్ ధర సగానికి సగం పడిపోయింది. అయినా ఈ టెండర్ లో దాన్ని తీసుకోలేదు. ఆ టెండర్ ప్రక్రియలో ఉన్న అనుమానాల గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక ఎం.పి. గా వ్రాసి వీటి విషయంలో పరిశీలన చేయండి దీన్ని పరిశీలన చేసి మీరు నిధులు ఇస్తే పెద్ద ఎత్తున ఫండ్స్ ఆడ్ అవుతాయని లెటర్ రాయడం తప్పితే మరొకటి కాదు.

ఈ మధ్య కాలంలో పాలమూరు, రంగారెడ్డి టెండర్లు అయ్యాయి. నేను ఈ సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. గౌరవ ఇరిగేషన్ మంత్రి గారు సభలో ఉంటే బాగుండేది. వారు ఏం చెప్పారంటే మిషన్ కాకతీయలో అన్ని టెండర్లు 20 నుంచి 25 శాతం లెస్ లో పోయి ప్రభుత్వానికి కొన్ని వందల కోట్లు సేవ అయ్యాయి. అది యాభై లక్షల నుండి కోటి రూపాయల వరకు తేడా ఉంటుంది. పెద్ద లెస్ లకు పోతే వర్కలు మరింత లెస్ లో పోతాయా తక్కువ లెస్ లో పోతాయా అనేది ఆశ్చర్యకరమైన విషయం. నిజంగా ఇది ప్రమాదకరమైన విషయం.

పాలమూరు, రంగారెడ్డి ప్రాజెక్టుకు 18 ప్యాకేజీలలో కొన్ని ప్యాకేజీలకు సింగిల్ టెండర్ మీద వర్క్ ఇవ్వడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఈ టెండర్ బిడ్స్ ఎవరు పరిశీలించినా దీనిలో ఏదో మతలబు ఉందనేది స్పష్టంగా కనబడుతుంది.

2.10 | ప్యాకేజీ నెం .1లో ఎల్1లో - .5 అంటే ఒక శాతం కంటే **మ.** తక్కువ, ఎల్-2లో +1.75 ,ప్యాకేజీ-2లో ఎల్1లో -.2, ఎల్2లో +1.35, ప్యాకేజీ నెం .3లో ఎల్ 1లో -2 శాతం ఉన్నాయి. కొన్ని నేను పెద్ద వర్క్ చదువుతాను. ప్యాకేజీ-4, ప్యాకేజీ-5లలో రూ.4000 కోట్ల వరకు ఎల్1లో -.6 అదే విధంగా కొన్ని ప్యాకేజీలలో చాలా తక్కువగా ఉంది. ఈ సభ ద్వారా ప్రజలందరికీ తెలియాలి. వేల కోట్ల వర్క్, ఇద్దరే టెండర్లు వేస్తారు. ఒక్కరే క్వాలిఫై అవుతారు, వారికే ఇస్తారు. ప్రాక్టికల్ గా ఓపెన్ టెండర్స్? ఇవన్నీ **stage managed** టెండర్స్? టెండర్లు ఫర్ గా న్యూట్రల్ గా జరిగి, గ్లోబల్ టెండర్లు జరిగి, సిడిఆర్ రెస్ట్రిక్టెడ్ పెట్టకుండా ఉంటే రూ.35వేల కోట్ల టెండర్లలో మీరు చెప్పినట్లుగా 20 శాతం లెస్ అంటే రూ.7వేల కోట్లు ఈ రాష్ట్రానికి ఆదా అయ్యేది. ఈ విధంగా ఈ భారీ టెండర్లలో గ్లోబల్ టెండర్లు పిలవకుండా పారదర్శకత లేకుండా ఏదో జరిగిందని చాలామంది అనుమానాలు పడుతున్నారు.

వాలర్ గ్రీడ్ ప్రాజెక్టులో రూ.40వేల కోట్లు అక్రమం జరిగింది. చివరిగా చాలా ఆశ్చర్యకరంగా ప్రాణిహిత చేసే ప్రాజెక్టులో ఈ

రీడిజైనింగ్ ప్రాజెక్టు క్రింద కొన్ని వర్క్ ను వేల కోట్ల వర్క్ నామినేషన్ బేసిస్ మీద చేశారు. అంటే గతంలో ఒక జీఓ ఉంది. గతంలో కాంట్రాక్టరుకు రూ.650 కోట్లు వర్క్ ఇచ్చారు, అతనికే వర్క్ ఎన్ హాస్ట్ చేస్తూ రూ.3000కోట్లకు ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రజా జీవితంలో చాలా దశాబ్దాల నుండి ఉన్నాము. వేల కోట్ల రూపాయలు నామినేషన్ పద్ధతిలో ఎక్కడైనా ఇచ్చామా? ఒక గ్రామీణ ప్రాంతంలో రూ.5 లక్షలు దాటితే టెండర్ పిలవాల్సిందే అంటాము. వేల కోట్ల రూపాయల టెండర్లు నామినేషన్ లో ఇవ్వవచ్చా? ఇది చాలా ప్రమాదకరమైంది. పెద్దయెత్తున అప్పులు తీసుకువస్తున్నాము. ఈ విధంగా ప్రజల డబ్బు దుబారా అవుతుంది. ఇది మంచిది కాదు. మనం ఒక సోసలిస్ట్ డెమోక్రటిక్ లో ఉన్నాము. ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో ఉంటే బాగుండేది.

ముఖ్యమంత్రి గారి చైనా ట్రిప్ కు ప్రత్యేకంగా లగ్జరీ జెట్ ప్లైన్ చేసుకొని పోతారా? ప్రజాస్వామ్యంలో ఇది సమంజసమా? నాకు తెలిసి ఒక్క ట్రిప్పుకు రూ.12 నుండి రూ.15కోట్లు ఖర్చు అయింది. ఈ దేశంలో ఏ ముఖ్యమంత్రి ఆ విధంగా చేసి ఉండడు. ఒక మెర్సిడెజ్ వెహికల్ ను రూ.5కోట్లకు కొంటారా? వెహికల్ నుకు రూ.30కోట్లు ఒక ప్రజాస్వామ్యంలో ఇది మంచిది కాదు. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న లీడర్లు అందరూ ఒక ఫ్యుగల్ లైఫ్, మాడర్న్ లైఫ్ జీవించడం వుంచిది కాదు. అప్రాప్రియేషన్ బిల్లు, ఇన్ అప్రాప్రియేట్ గా ఉంది. మిస్ అప్రాప్రియేషన్ జరుగుతుంది. రైతుల రుణమాఫీ చేయాలి. స్టూడెంట్లు ఫీజు రీఇంబర్స్ మెంట్ పూర్తి స్థాయిలో చేయాలి, అన్ రియలిస్టిక్ గా ఉంది. రూ.1.30 లక్షల కోట్ల బడ్జెట్ సాధ్యం కానేకాదని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిలో రూ.25వేల కోట్లు తగ్గిపోతాయని మనవి చేస్తున్నాను. భూముల అమ్మకాలను వ్యతిరేకిస్తూ కాంగ్రెస్ పార్టీ అప్రాప్రియేషన్ బిల్లుకు వ్యతిరేకిమని తెలియ చేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీమతి గొంగిడి సునీత (ఆల్ టీ): అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెట్ లో అప్రాప్రియేషన్ బిల్ పై మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ముందుగా ధన్యవాదాలు. ఇది చాల గొప్ప బడ్జెట్ టిఆర్ఎస్ ఎన్నికల మ్యానిఫెస్టోలో అన్ని అంశాలతోపాటు ప్రజలకు మేలు చేసే మరన్ని కార్యక్రమాలను జోడిస్తూ ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర, వ్యయం, మిగులు అంతా కలుపుకొని రూ.1,30,415 కోట్ల బడ్జెట్ ను ప్రవేశ పెట్టిన గౌరవ ఆర్థిక మంత్రి ఈ బెల రాజేందర్ గారికి అభినందనలు తెలుపుతున్నాను.

సమైక్య పాలకుల పుణ్యమా అని ఈ గడ్డపై పేరుకుపోయిన అరవై ఏళ్ల దరిద్రాన్ని ఒక వైపు కడిగివేస్తూనే, మరో వైపు అభివృద్ధి సంక్షేమాన్ని జోడిస్తూ పరుగులు పెట్టిస్తూ తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని

దేశంలోనే అగ్రగామిగా నిలబెట్టే దిశగా ఈ రోజు మనం పయనిస్తున్నాము. ఈ బడ్జెట్ దీనికి పూర్తిగా దోహదం చేస్తుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఆర్థిక మంత్రిగారు బడ్జెట్ ప్రసంగాన్ని కొనసాగిస్తున్నప్పుడు నాకొక పద్యం గుర్తు వచ్చింది .

ఈసురోమని మనుషులుంటే దేశమేగతి బాగుపడునోయి
దేశమంటే మట్టికాదోయ్ దేశమంటే మనుషులోయ్

ఇది మన గురజాడ అప్పారావుగారు చెప్పిన పద్యం. చిన్నప్పుడు మనం చదువుకొని బాగా కంఠస్థం అయిన పద్యం. నిజంగా ఈ రోజు దేశమంటే మనషులు. ఈ రోజు మన బడ్జెట్ కూడా మానవాభివృద్ధికి పెద్ద పీట వేస్తూ మనం బడ్జెట్ పెట్టుకున్నాము. రైతులు, కార్మికులు, మహిళలు, విద్యార్థులు, ఉద్యోగులు అందరూ బాగుంటేనే మన దేశం బాగున్నట్లు. ఈ రోజు మనం లక్షల కోట్ల బడ్జెట్ పెట్టుకున్నామా, పది లక్షల కోట్ల బడ్జెట్ పెట్టుకున్నామా అనేది ముఖ్యమైన అంశం కాదని నేను అనుకుంటున్నాను. మనం ఈ రోజు బడ్జెట్ మానవాభివృద్ధికి బడ్జెట్ లో ఎక్కువ నిధులు కేటాయించినందుకు నిజంగా నేను అభినందిస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్ మానవీయ బడ్జెట్ గా ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. ఒక్కో పథకం పేరు చెప్పి ఆ పథకం గురించి రాజున్నగారు వివరించారు. బడ్జెట్ అంకెలు చెబుతున్న సందర్భంలో మాకు అంకెలు గుర్తు లేవు కాని ఈ రోజు నా నియోజకవర్గంలో ఉన్న నా తల్లులు, చెల్లెళ్లు, అన్నలు, తమ్ముళ్లు గుర్తు వచ్చారు. వారి కోసం ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్న పనులు నాకు గుర్తు వచ్చాయి.

బడ్జెట్ అంటే ఆర్థికవేత్తలకు మాత్రమే అర్థమయ్యే ఒక అంశం లాగా, బ్రహ్మచంద్రంలాగ గతంలో ఉండేది. కాని ఈ రోజు మన తెలంగాణ ప్రభుత్వం బడ్జెట్ ను కూడా సరళతరం చేసి మామూలు వ్యక్తికి కూడా అర్థమయ్యే విధంగా ఈ రోజు రూపొందించినందుకు నేను చాలా గర్వపడుతున్నాను. అందుకు మన ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. ఒక మహిళగా గ్రామీణ ప్రాంతం నుండి వచ్చిన ఒక సామాన్య ఇల్లాలిగా పద్నాలుగు సంవత్సరాల పాటు తెలంగాణ ఉద్యమంలో కార్యకర్తగా పని చేసిన నేను ఈ బడ్జెట్ ను సంపూర్ణంగా అర్థం చేసుకోగలిగాను. ఈ విషయాలన్నీ కూడా మీ ముందు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

ముఖ్యంగా గతంలో కీలకమైన పద్దులపై కూడా ఎలాంటి చర్చ జరగకుండా గిలిటెన్ అయ్యే ఆనవాయితీ కొనసాగేది. ఈ రోజు మన తెలంగాణ అసెంబ్లీలో అటువంటి ఆనవాయితీకి అవకాశం లేదని చెబుతున్నాను. ఎంత రాత్రి అయినా ఎన్ని రోజులైనా సభ

జరిపి పద్దులపై పూర్తిగా సమగ్రంగా చర్చకు అవకాశం ఇవ్వాలని మన ముఖ్యమంత్రిగారు మనకు సూచన చేశారు. సభ్యుల నుండి సలహాలు, సూచనలు స్వీకరించి ఆ విధంగా బడ్జెట్ ను ముందుకు తీసుకు వెళ్లాలని ముఖ్యమంత్రిగారు భావించారు. ఈ రోజు చర్చకు ఎంత సమయం వెచ్చించడం జరిగింది. ఈ బడ్జెట్ సమావేశాలలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆశించిన విధంగా చర్చ జరుగుతున్నప్పటికీ ప్రతిపక్షాల నుండి ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధికి దోహదపడేలా ఒక్క మంచి సలహా కూడా నేను అయితే చూడలేదు. ఒక మంచి సూచన కూడా ఇవ్వకపోవడం దురదృష్టకరమని భావిస్తున్నాను. ఎంత రాత్రి అయినా సరే పద్దుల మీద సమగ్రంగా చర్చించుకుందాము మహాప్రభో అని అధికార పక్షం వాళ్లు కోరుతుంటే అక్కడున్న వారేమో మాకు ఓపిక లేదు, వేరే పనులున్నాయి, రేపు మాట్లాడుకుందాము, ఈ రోజు సభ వాయిదా వేయండని చెప్పిన సందర్భాలు అనేకం ఉన్నాయి. ఇది నేను చెప్పలేదు. మనందరం కూర్చున్నప్పుడు జరిగిన విషయమే, నేను కొత్తగా చెప్పడం లేదు.

గతంలో బడ్జెట్ అంటే ఒక గొట్టు నబ్బక్కులాగా, జిడిపి అని, గ్రోత్ రేటు అని, నాన్ ప్లాన్ అని, ప్లాన్ అని, డెఫిసిట్ లాంటి పదాలతో నోరు తిరగని పదాలతో చాలా గమ్మత్తుగా ఉండేది.

2.20 | ఈరోజు మాత్రం చాలా సరళతరంగా ద్రవ్యనిమయ
మ. | బిల్లును ప్రవేశపెట్టిన మన ఆర్థిక మంత్రి రాజేందర్ గారికి మరొకసారి ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. అభాగ్యులు, అన్నార్తులు, నిరాదరణకు గురైన వారు, వయోవృద్ధులు సంతోషంగా ఉండడమే అభివృద్ధి అని నేను భావిస్తున్నాను. అందుకే మన ప్రభుత్వం ఆసరా పెన్షన్స్ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. ఆసరా పెన్షన్స్ అంటే నాకు ఒక విషయం గుర్తు వచ్చింది. నేను గతంలో సర్పంచ్ గా పనిచేశాను. గ్రామాలలో అర్హత గల ప్రతిఒక్కరికీ పెన్షన్స్ ఇస్తామని ఆనాడు పాలకులు చెప్పి నేను చాలా సంతోషపడ్డాను. గ్రామ పంచాయతీలో ఉన్నప్పుడు రోజూ నా దగ్గరకి చాలా మందివచ్చి పెన్షన్స్ అప్లికేషన్స్ ఇచ్చేవారు. ఒక్క పెట్టున మొత్తం అందరికీ పెన్షన్స్ ఇస్తారని చాలా సంతోషపడ్డాను. మాది యాదగిరిగుట్ట మండలం, ఆ మండలంలో ఇరవై గ్రామ పంచాయతీలున్నాయి. ప్రభుత్వం అందరికీ పెన్షన్స్ ఇస్తామని మూడు విడతలుగా పెన్షన్స్ ని మంజూరు చేశారు. ఇరవై గ్రామ పంచాయతీలుంటే మొదటి సంవత్సరంలో ఏడు గ్రామ పంచాయతీలకు, రెండవ సంవత్సరంలో ఏడు గ్రామ పంచాయతీలకు, మూడవ సంవత్సరం ఆరు గ్రామ పంచాయతీలకు పెన్షన్స్ మంజూరు చేశారు. నా గ్రామ పంచాయతీకి సంబంధించిన పెన్షన్స్ ని మూడవ విడతలో మంజూరు చేశారు. అందరికీ పెన్షన్స్ ఇస్తామని విడతల

వారీగా మంజూరు చేశారు తప్ప, ఒకేసారి పెద్ద ఎత్తున మంజూరు చెయ్యలేదు. టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఒకే మాటతో మొత్తం అందరికీ పెన్షన్స్ ఇచ్చే ప్రయత్నం చేశాము. గీతన్నకి, నేతన్నకి, నయోప్పద్దులకు, వితంతువులకు, వికలాంగులకు మొత్తంగా కలిపి ఈ రాష్ట్రంలో ముప్పై అయిదు లక్షల డెబ్బై మూడు వేల ఏడు వందల డెబ్బై ఏడు మందికి పెన్షన్స్ ఇస్తున్నాము. బీడి కార్మికులకు కూడా పెన్షన్స్ ఇస్తున్నాము. ఆసరా పెన్షన్స్ కోసం ఈ రోజు బడ్జెట్లో రూ.4693 కోట్లు కేటాయించినందుకు నేను ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. పేదల సంక్షేమమే పరమావధిగా భావించి కేసీఆర్ గారు ప్రభుత్వం రేషన్ బియ్యం కోటాను పెంచి, రూపాయికి కిలో బియ్యం ఇవ్వడం సంతోషించదగ్గ విషయం. కుటుంబంలో ఎంతమంది ఉంటే అంతమందికి ఆరు కేజీల బియ్యం చొప్పున ఇస్తూ గొప్ప సంకల్పంతో ముందుకు వెళ్ళడం చాలా సంతోషం అధ్యక్షా. ఫుడ్ సెక్యూరిటీ కార్డుల రూపంలో, అందరికీ రేషన్ బియ్యం కోటాను పెంచి అందిస్తున్నాము. మన ముఖ్యమంత్రి గారు గొప్ప మనసున్న వ్యక్తి. తన మనవడు హైదరాబాదులో చదువుకుంటూ ఏ సన్న బియ్యం అన్నం తింటున్నాడో, ప్రతి పేద వాడు కూడా అదే బియ్యం తినాలని హాస్టల్స్లో చదువుకుంటున్న వారికి సన్నబియ్యం అన్నం పెడుతున్నారు. ఈ సంవత్సరం కేవలం స్కూల్ హాస్టల్స్లో ఉన్న వాళ్ళకు మాత్రమే కాకుండా కాలేజీలో చదువుతున్న వాళ్ళకు సన్నబియ్యం అన్నం పెట్టాలని ఆలోచించిన వ్యక్తి మన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు. గ్రామాలలో మనం తిరుగుతున్నప్పుడు ఎన్నో సందర్భాలలో చూశాము. ఆ తల్లిదండ్రులకు ఆడపిల్లంటే కోపం ఉండి కాదు, లేక కాదు, ఆడపిల్ల పెళ్లి చెయ్యాలంటే ఎంతో ఖర్చు అవుతుంది. ఆ ఖర్చును భరించలేక పేదరికంలో ఉన్న వాళ్లు తమ బలహీనతను బయట పట్టుకోలేక ఆ బాధను బిడ్డ మీద వెళ్ళబోసుకోవడం అనేక సందర్భాలలో చూశాము. ఇవన్నీ గమనించారు కాబట్టి మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఆడపిల్ల పుట్టినదంటే అదృష్ట లక్షి పుట్టింది అని అనుకోవాలని, ఒక పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఇంతకు ముందు ఉత్తమకుమార్ రెడ్డి గారు మాట్లాడారు, రవీందర్ గారు మాట్లాడారు. వారు మా నల్గొండ జిల్లాకు సంబంధించిన వారు. ఆడపిల్ల పుట్టినది, చెత్తబుట్టలో పడేయడం, నోట్లో వడ్లగింజ వేసి హత్య చేసిన ఎన్నో సందర్భాలను చూశాము. ఆడపిల్ల పుట్టినది అంగట్లో అమ్ముకున్న సందర్భాలను చూశాము. ఆడపిల్లలన్న తల్లిదండ్రులకు చాలా కష్టంగా ఉండేది. మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచించి, ఆడపిల్ల అంటే అదృష్ట లక్షి ఇంటికి వచ్చిందని, ప్రతి ఆడపిల్లకు రూ.51,000 మంజూరు చేసే విధంగా

కళ్యాణ లక్షి పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. దీని వెనుక ఒక గొప్ప సంకేతం ఉంది. 18 సంవత్సరాలు నిండిన ఆడపిల్లలకు మాత్రమే పెళ్లి చెయ్యాలి. మైనర్ బాలికల వివాహాలు జరగకూడదని ఈ పథకం ద్వారా చెప్పారని మీ అందరి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం కూడా కళ్యాణ లక్షి, షాదీ ముబారఖ్ కు సంబంధించి రూ. 780 కోట్లు కేటాయించినందుకు నేను ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మహిళా అభ్యున్నతినే పరమావధిగా భావించిన ముఖ్యమంత్రి గారికి నేను ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. మార్కెట్ గోదాములకు సంబంధించి కమిటీలు వేసుకుంటున్నాము. అందులో మహిళలకు రిజర్వేషన్ కేటాయిస్తే బాగుంటుందని ప్రతిపక్ష సభ్యులు చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో లేరు. ముప్పై మూడు శాతం మహిళలకు రిజర్వేషన్స్ అడుగుతున్నారని చెప్పారు. దానికి ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. వారికి ఒక గొప్ప ఆలోచన ఉంది. పుట్టబోయే ప్రతి బిడ్డ కన్న తల్లి ఆరోగ్యంగా ఉండాలని భావించి అందుకే ఆరోగ్య లక్షి పథకం ద్వారా అంగన్వాడీ సెంటర్లలో సంపూర్ణ భోజనం అందిస్తున్నాము. దీనికి సంబంధించి ఒక ముఖ్యమైన విషయం చెప్పుకోవాలి. ఈ అంగన్వాడీ సెంటర్ల నిర్వహణ బాధ్యత కేంద్రప్రభుత్వానిది. ఈ పథకం కేంద్రప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. దీని వల్ల మనకు 695 కోట్ల రూపాయలు భారం పడుతుంది. ఇది చాలా మంచి పథకం. తెలంగాణ రాష్ట్రం, ఆరోగ్య తెలంగాణగా మారాలంటే ఖచ్చితంగా గర్భిణీ స్త్రీ నుండి మొదలు కొని, పుట్టిన బిడ్డకు, ఆరు సంవత్సరాల వయసు వరకూ సంపూర్ణ భోజనాన్ని అందిస్తే వారు ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. దాదాపు రూ. 700 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించారు. మన పథకం కాకపోయినా, ఈ పథకం చాలా మంచిదని, దానిని కొనసాగించడం, ఈ బడ్జెట్లో దాదాపు రూ. 700 కేటాయించడం అంటే చాలా సంతోషించదగ్గ విషయం. ఈ లక్ష్యం తప్పకుండా నెరవేరాలని, ఈ సభలో ఉన్న సభ్యులందరూ ఈ లక్ష్యం దిశగా ముందుకు వెళ్లాలని నేను అర్థిస్తూ అదే విధంగా ఈరోజు మహిళా, శిశు, సంక్షేమ శాఖ అభివృద్ధి కోసం రూ. 1555 కోట్లు వెచ్చించినందుకు చాలా గర్వపడుతున్నాను. స్త్రీ నిధి ద్వారా మహిళల స్వయం ఉపాధి పొందే విధంగా నిధులు కేటాయించడం సంతోషకరం అధ్యక్షా. ఇక్కడ ఒక విషయాన్ని గుర్తు చేసుకోవాలి. మొన్న మహిళా శాసనసభ్యులు కాన్ఫరెన్స్ నిమిత్తం డిల్లీకి వెళ్ళినప్పుడు ఒక విషయాన్ని గమనించాము. ప్రపంచంలో ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాల గురించి మనం మాట్లాడుకుంటాము. బాగా డెవలప్ అయ్యాయని చెప్పుకున్న దేశాలు కూడా ఒకప్పుడు ఆర్థిక సంక్షోభంలో కూరుకుపోయిన విషయాన్ని మనం చూశాము. ఈ అరవై

సంవత్సరాలలో భారతదేశం ఎప్పుడూ ఆర్థిక సంక్షోభంలోకి వెళ్లేదు. దానికి మూల కారణం మన మహిళా సంక్షేమమే. మహిళలు ఎక్కడైతే ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందుతారో అక్కడ ఖచ్చితంగా దేశం ఆర్థికంగా, సంక్షోభంలో పడదు అనే విషయాన్ని నేను గమనించాను. సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూప్స్ ద్వారా లోన్స్ ఇస్తున్నాము. మన ప్రభుత్వం కూడా గతంలో అయిదు లక్షలు కాదు, పది లక్షల రూపాయలైనా ఇస్తామని చెబుతున్నాము. మహిళలు ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందితే ఈ దేశం ముందుకు వెళ్తుంది. రాష్ట్రం ముందుకు వెళ్తుంది అనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ రోజు పెద్ద ఎత్తున మహిళా, శిశు సంక్షేమానికి ఈ బడ్జెట్ కేటాయించినందుకు నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. మన ప్రభుత్వం గిరిజన సంక్షేమానికి రూ. 3752 కోట్లు, ఎస్.సి సంక్షేమానికి రూ. 7112 కోట్లు, బీసి సంక్షేమానికి రూ. 2538 కోట్లు కేటాయించినందుకు నేను సంతోషపడుతున్నాను.

2.30 ఎందుకంటే గత ప్రభుత్వాల పాలనను అనేకూర్లు చూశాం. **మ.** ఎస్సీ, ఎస్టీలకు సబ్ప్లాన్ ను పెట్టి వారికి కేటాయించిన నిధులు వారికి ఖర్చు చేయకుండా ఇంకొక రకంగా ఆ నిధులను డైవర్ట్ చేయడం మనం అనేక సందర్భాలలో చూశాం. కానీ టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఎవరికి కేటాయించిన నిధులు వారికే ఉపయోగించే విధంగా చర్యలు తీసుకున్నందుకు మేం గర్వపడుతున్నాం. అదే విధంగా తెలంగాణ సంస్కృతిలో భాగమైన మన మైనారిటీ సోదరులకు కూడా గత ప్రభుత్వాలు వారిని ఓటు బ్యాంకుగానే ఉపయోగించుకున్నాయి తప్ప ఎప్పుడూ కూడా వారికి సంక్షేమ పథకాలను అందించలేదు. పూర్తిగా వారిని విస్మరించాయి. ఈ రోజు ఈ ప్రభుత్వం మాత్రం వారి జీవన ప్రమాణాలను మెరుగుపర్చే దిశగా అనేక చర్యలను చేపట్టే భాగంలో మైనారిటీ సంక్షేమానికి ప్రత్యేక కమీషనరీలను ఏర్పాటుచేసి రూ.2139 కోట్లు కేటాయించినందుకు మేం గర్వపడుతున్నాం. ఈ విధంగా అనేక రకాలైన సంక్షేమ కార్యక్రమాల ద్వారా వెనుకబడిన తరగతుల వారిని ముందుకు తీసుకెళ్లే దిశలో ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు సాగుతున్నది. ముఖ్యంగా కళ్యాణలక్ష్మి స్కీం గురించి అనేకమంది రెప్రజెంటేషన్లు ఇవ్వడం మూలంగా ముఖ్యమంత్రి గారు స్పందించి గతంలో కేవలం దళితులకు, గిరిజనులకే పరిమితం చేసిన ఆ కార్యక్రమాన్ని ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రతి నిరుపేద కుటుంబంలో ఉండే ఆడబిల్లకు వర్తించే విధంగా ఈ సంవత్సరం నిర్ణయం తీసుకొని బడ్జెట్ కేటాయించినందుకు నేను ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా పేదవాడి సొంతింటి కల నెరవేర్చే విధంగా డబుల్ బెడ్రూం పథకాన్ని ప్రభుత్వం ప్రారంభించడం జరిగింది. గత బడ్జెట్ లో ప్రతి నియోజకవర్గానికి 400 ఇండ్లు, ఈ బడ్జెట్ లో ప్రతి నియోజకవర్గానికి 1000 ఇండ్లు మంజూరు వచ్చే విధంగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు చేసినందుకు నేను గర్విస్తున్నాను. గ్రామాలలో విద్య, వైద్యం వంటివి అందరికీ అందాలంటే ఎన్ని ఇబ్బందులుంటాయనేది గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలుసు. ఒక గ్రామం నుంచి ఇంకొక గ్రామానికి వెళ్లి చదువుకునే సందర్భాలు గతంలో ఉండేవి. వైద్యం కోసం ఒక గ్రామం నుంచి ఇంకొక గ్రామానికి వెళ్లాలంటే రోడ్లు ఏ రకంగా ఉండేవనేది మనందరికీ తెలుసు. గత పాలకులు తెలంగాణ రోడ్లను పట్టించుకోలేదు. అన్ని గతుకుల రోడ్లతో అస్తవ్యస్తంగా ఉండేవి. మనందరం ఉద్యమబాటలో తిరిగినప్పుడు రోడ్లన్నింటి గురించి చూశాం. ఈ ప్రభుత్వం 21 నెలల పాలనలోనే ఎంత వైభవోపితంగా అభివృద్ధి పనులు చేపడుతున్న విషయాన్ని గమనిస్తే అర్థమవుతుంది. రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందాలంటే మెరుగైన రవాణా సౌకర్యం అందించాలనే ఉద్దేశంతో రోడ్ల నిర్మాణానికి, మరమ్మత్తులకు అధిక ప్రాధాన్యమిస్తున్న విషయం గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలుసు. మరీ ముఖ్యంగా పంచాయతీరాజ్ రోడ్ల నిర్మాణం, వాటి రిపేర్లకు సంబంధించి రూ.10,731 కోట్లు ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో కేటాయించడం చాలా సంతోషం. అదే విధంగా ఆర్ అండ్ బి రోడ్లకు కూడా రూ.3,333 కోట్లు కేటాయించడం నిజంగా గర్వించదగిన విషయం. గతంలో ఏ ఎమ్మెల్యేకు పరుతి ఉంటే, ఏ మంత్రికి పరుతి ఉంటే అక్కడ మాత్రమే రోడ్లు వేయబడేవి. కానీ ఈ ప్రభుత్వం మాత్రం రాష్ట్రంలోని అన్ని గ్రామాలకు రోడ్లు ఉండటంతో బాటు ప్రతి గ్రామం నుంచి మండలం హెడ్ క్వార్టర్లకు బి.టి రోడ్లు ఉండాలి, ప్రతి మండలం హెడ్ క్వార్టర్ల నుంచి జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్లకు డబల్ లేన్ బి.టి రోడ్లు ఉండాలి, అదే విధంగా ప్రతి జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్ల నుంచి రాష్ట్ర రాజధానికి నాలుగు లేన్ల బి.టి రోడ్లు ఉండాలనే సంకల్పంతో ముందుకెళ్తున్నది. ఈ ప్రభుత్వం ఎక్కడ కూడా వక్షపాతం చూపడం లేదు. అభివృద్ధి ఫలాలు అన్ని గ్రామాలకు అందాలనే ఉద్దేశంతో ముందుకు పోతున్నది. ఈ తెలంగాణ రాష్ట్ర శాసనసభలో నేనొక సభ్యురాలిగా ఉన్నందుకు నేను గర్వపడుతున్నాను. ముఖ్యంగా పేదవారికి చేయూతనివ్వడం, కుల, మత బేధాలు లేకుండా అన్ని కులాల సంక్షేమానికి చర్యలు తీసుకోవడం నిజంగా గర్వించదగింది.

గత ప్రభుత్వాల పాలనలో తెలంగాణ మనుషులకే కాదు దేవుళ్ల మీద కూడా వివక్ష చూపించిన సందర్భాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. మన దేవుళ్లకు కూడా అన్యాయమే జరిగింది. గత పాలకులు మా

యాదగిరిగుట్టను విస్తరించారు. వేములవాడనైతే అసలు పట్టించుకోనేలేదు. భద్రాచలమైతే యాదికే లేదు. తెలంగాణ ప్రాంతంలోని ఏ ఒక్క గుడికి కూడా గత పాలకులు ఒక్క రూపాయి కూడా కేటాయించిన దాఖలాలు లేవు. కానీ మన తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత యాదాద్రికి ఇప్పటివరకు రూ.200 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. వేములవాడ రాజన్నకు కూడా రూ.100 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. అతి త్వరలోనే భద్రాద్రి రామన్నకు కూడా బడ్జెట్ కేటాయిద్దామని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పినందుకు సంతోషిస్తున్నాను. ఎందుకంటే మన సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, మన గొప్పదనం దేశమంతా తెలియాలి. ఎన్ని కులాలు ఉన్నా, ఎన్ని వంతులు ఉన్నా, వుంచి సంస్కృతిలో ఈ తెలంగాణ ముందుకెళ్తున్నది కాబట్టి ఈ ప్రత్యేకతను దేశమంతా చాలాలి, ఈ సంస్కృతి మరియు తెలంగాణ పర్యాటక రంగం అభివృద్ధి కోసం కామన్ గుడ్ ఫండ్ నుంచి నిధులు వచ్చే అవకాశం లేదు కాబట్టి దానికి బదులుగా బడ్జెట్ నుంచి ముఖ్యమంత్రి గారు రూ.50 కోట్లు కేటాయించినందుకు సంతోషిస్తున్నాను.

గతంలో గోదావరి పుష్కరాలంటే రాజమండ్రి యాదికే వచ్చేది. కృష్ణా పుష్కరాలంటే విజయవాడ యాదికే వచ్చేది. చివరికి మనల్ని మనమే మర్చిపోయే పరిస్థితి గత ప్రభుత్వాలు తీసుకొచ్చాయి. మన రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత గోదావరి పుష్కరాలను మన రాష్ట్రంలోనే బ్రహ్మాండంగా జరుపుకున్నాం. వచ్చే ఆగస్టులో కృష్ణా పుష్కరాలను కూడా మన రాష్ట్రంలోనే బ్రహ్మాండంగా జరుపుకుంటాం. రూ.900 కోట్లు కృష్ణా పుష్కరాల కోసం కేటాయించడం నిజంగా హర్షించదగిన విషయం. మన దగ్గర కూడా కృష్ణమ్మ ఉన్నది, మన దగ్గర కూడా గోదావరి అమ్మ ఉన్నదని ఇప్పుడు మన రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియజేసే విధంగా చర్యలు చేపడుతున్నందుకు చాలా సంతోషిస్తున్నాను.

నేను సర్పంచుగా పదవీ బాధ్యతలు చేపట్టినప్పుడు చాలా వర్క్ షాపులలో విన్నదేమిటంటే కాన్స్టిట్యూషన్ లా ప్రకారం అమెండ్మెంట్లు తీసుకురావాలి, గ్రామపంచాయతీలను బలోపేతం చేయాలి అని రాజీవ్ గాంధీ గారు కలలు కన్నారు. కానీ వారి వాదనలు ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. ఎన్నోసార్లు వినతి పత్రాలను ఇచ్చి అలసిపోయాం తప్ప రాజీవ్ గాంధీ గారు కన్న కలల గురించి వారి వారసులు ఎవరూ పట్టించుకున్నా పాపం పోలేదు. ఇప్పుడు మాత్రం XIV ఫైనాన్స్ కమిషన్ లో వచ్చే నిధులన్నీ అంటే అక్కడ లక్షవిడుదలైతే ఇక్కడ గ్రామపంచాయతీకి లక్షవిడుదల చేస్తున్నది. గతంలో అక్కడ లక్ష రూపాయలు విడుదలైతే గ్రామపంచాయతీకి పది శాతం నిధులు మాత్రమే వచ్చేవి. ఈ ప్రభుత్వం పౌరదర్శకంగా ఉండాలనే ఉద్దేశంతో

XIV ఫైనాన్స్ లో వచ్చే నిధులన్నీ నేరుగా గ్రామ పంచాయతీల అకౌంట్ లోనే పడే విధంగా నిర్ణయం తీసుకోవడం హర్షించదగిన విషయం. ఎప్పుడైనా బోరు పాడైతే దానిని బాగు చేయించాలంటే నిధులు లేక గ్రామాలలో సర్పంచులు తిట్లు తిన్న సందర్భాలు కూడా ఉండేవి. గ్రామంలోకి వెళ్లాలంటే కూడా చాలా ఇబ్బందికర పరిస్థితులు ఉండేవి.

ఇప్పుడు మన గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖా మంత్రి గారు ఒకమంచి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఎందుకంటే ఎండాకాలం వచ్చింది. తాగునీటి గురించి కూడా గ్రామాలలో చాలా ఇబ్బందులున్నాయి. చెరువులు తవ్వకున్నా చెరువుల్లో నీళ్లు లేవు. వర్షాలు లేవు. ఆ భగవంతుడు కరుణించలేదు. అందుకే ఎండాకాలంలో ఎక్కడ కూడా నీటి సమస్య ఉండకూడదనే ఉద్దేశంతో ఎండాకాలంలో నీటి సమస్యను అధిగమించడం కోసం CRF మరియు Non-CRF కింద రూ.300 కోట్లు కేవలం నాలుగు మాసాల కోసం కేటాయించడం నిజంగా చాలా గొప్ప విషయంగా నేను భావిస్తున్నాను. అంటే ముందుగానే రాబోతున్న నవ్యాన్ని, కష్టాన్ని ఊహించుకొని ఈ బడ్జెట్ లో నిధులు కేటాయించినందుకు నేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను.

ఏ గ్రామానికి వెళ్లినా వై.ఎస్.ఆర్ ట్యాంకులు చాలా కనబడతాయి. కానీ వాటిలో నీళ్లు మాత్రం ఉండవు. గతంలో మన పరిస్థితి ఆ విధంగా ఉండేది. ఇటువంటి పరిస్థితి అధిగమించడానికి అంటే చెరువుల్లో నీళ్లు లేవు, భూగర్భ జలాలు అడుగుంటి పోతున్నాయి. కాబట్టి తప్పనిసరిగా భవిష్యత్తులో ప్రతి గ్రామానికి నీళ్లు కావాలనే ఉద్దేశంతో ఇంటింటికీ నల్లా అనే కనెక్షన్ ఇన్వాలిని మిషన్ భగీరథ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఈ సందర్భంగా నా చిన్ననాటి విషయం ఒకటి గుర్తుకొస్తున్నది. నేను చిన్నగా ఉన్నప్పుడు మా అమ్మమ్మ తీర్థయాత్రలకు అడపా, దడపా గ్రామంలో ఉండేవారు నలుగురైదుగురు గుంపుగా కలిసి వెళ్లేవారు. నేనొకసారి వారు బస్సు ఎక్కడానికి బస్టాండుకు వెడుతుంటే వారితో బాటు నేను, మా నాన్న, అమ్మ కూడా వెళ్లాము. మా అమ్మమ్మకు బాయ్ చెప్పేటప్పుడు నేను అడిగిందేమిటంటే అమ్మమ్మ ఒక సంచి పట్టుకున్నావు, ఒక చెంబు పట్టుకున్నావు, ఈ చెంబు నీళ్లు నీకు సరిపోతాయా, పది రోజుల తరువాత వస్తానన్నావు కదా ఎలా సరిపోతాయని అడిగితే మా అమ్మమ్మ నవ్వి ఊరుకున్నది తప్ప సమాధానం చెప్పలేదు. కానీ తీర్థయాత్ర నుంచి వచ్చిన తరువాత చెప్పింది. ఆ చెంబులో నీళ్లు కొంచెం బిందెలో పోసి గంగమ్మ నీళ్లు తెచ్చాను, ఈ నీళ్లు తాగితే ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. కాబట్టి ఇవి పూర్తయ్యేవరకు పారబోయొద్దని చెప్పింది. అప్పుడు నేను చెంబులో ఉన్న మిగిలిన నీటిని ఏం చేస్తామని

అడిగితే ఊరికి పోయిన తరువాత చేదుబావిలో కొన్ని పోస్తాను, పొలం దగ్గరి బావిలో కొన్ని పోస్తాను, ఈ గంగమ్మ మనల్ని చల్లగా చూస్తుంది, మన ఇంటికి లక్ష్మీదేవి వస్తుంది, సిరుల పంట పండి తప్పనిసరిగా మనం బాగుపడతాం. కాబట్టి చెంబులో గంగమ్మ నీళ్లు తెచ్చుకోవడం మన ఆనవాయితీ, మనకు దగ్గర్లో గంగమ్మ నీళ్లు లేవు కదా అని అన్నది.

2.40 | ఈ రోజు ఆ నీళ్లు జల జలా, గల గలా మంటు పైపుల **మ.** ద్వారా ప్రతి ఇంటికి నల్ల తిప్పితే నీళ్లు వచ్చే విధంగా, “మిషన్ భగీరథ” కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్నాము. ఈ రోజు నాకు చాలా సంతోషంగా, గర్వంగా ఉంది. నల్లగొండ జిల్లా ఫ్లోరిన్ పీడిత జిల్లా. నల్లగొండ జిల్లాలో 15 సంవత్సరాల క్రితమే “ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ” సర్వే నిర్వహించి, ఈ ప్రాంతంలో కృష్ణమ్మ ఉన్నప్పటికీ, ఈ జిల్లాకి త్రాగడానికి నీళ్లు లేవని, ఉన్న నీళ్లలో ఫ్లోరిన్ ఉన్నదని, ఈ నీళ్లు త్రాగడం వల్ల రేపటి రోజుల్లో ఇక్కడ ఎముక గూళ్లు తప్ప, మనుషులు కనిపించే పరిస్థితి లేదు. మనుషులు ఇక్కడ నుంచి వలసలకు వెళ్లిపోవాల్సిందే తప్ప, ఇక్కడ మనుషులు బ్రతికేతే, ఎముకల గూళ్లే మిగులుతాయని, ఈ ప్రాంతం ఎడారిగా మారే ప్రమాదం ఉన్నదని ఆరోజే చెప్పారు. మా దగ్గర నారాయణపూర్, కట్టంగూర్ మండలానికి పెళ్లికోసం పిల్లను ఇవ్వాలంటే భయపడుతారు. ఇక్కడ పుట్టబోయే బిడ్డ కూడా ఒక మాంసం ముద్ద లాగా పుడుతుంది. బొక్కలు కూడా నరాల లాగా ఉంటాయి. ఫ్లోరిన్ వల్ల, అక్కడ పండుతున్న పంటలను తినడం వల్ల, నీళ్లకు తాగడం వల్ల, గర్భంలో ఉన్న శిశువు బొక్కలు మెత్తగా, నరాలతో ఉంటుంది. బొక్కలు కూడా నరాల లాగా మొత్తగా ఉంటాయి. పుట్టబోయే బిడ్డ ఆరోగ్యంగా పుట్టదు. కాబట్టి, అక్కడివారికి పిల్లను ఇవ్వడానికి కూడా భయపడుతారు, ఇష్టపడరు. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత, మా అదృష్టంగా మన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు ఆలేరు నియోజకవర్గానికి నీళ్లు ఇస్తున్నందుకు సర్వదా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రోజు ఆలేరు నియోజకవర్గానికి కాకుండా, 9 నియోజకవర్గాలకు ఈ నీళ్లు అందిస్తున్నాము. ఇంతకు ముందు పక్షపాతం, వివక్ష గురించి చెప్పాను. ఈ రోజు “మిషన్ భగీరథ” ద్వారా వచ్చే నీళ్లు సిరిసిల్లకో, సిద్దిపేటకో, ఆలేరుకో పోవడం లేదు. రాష్ట్రంలో ఉన్న 119 నియోజకవర్గాలకు కూడా అందిస్తున్నారు. ఈ రోజు జానారెడ్డి గారు ఇక్కడ లేరు కానీ, జానారెడ్డి గారి నియోజకవర్గానికి, మా లక్ష్మణన్న ముషీరాబాద్ నియోజకవర్గానికి, మా రవీందర్ గారి దేవరకొండ నియోజకవర్గానికి, మన ఎమ్మెల్యే నాయకుల నియోజకవర్గాలైన పాతబస్టికి, ఎప్పడు కూడా ప్రజల పక్షాన మాట్లాడే మన సున్నం రాజయ్య గారి నియోజకవర్గానికి కూడా “మిషన్ భగీరథ” ద్వారా సురక్షితమైన నీళ్లు వస్తాయి. అభివృద్ధి

అంటే వివక్ష కాదు, అభివృద్ధి అంటే పక్షపాతం కాదు, అభివృద్ధి అంటే అణిచివేత కాదు. అందరికీ అన్ని సమానంగా అందడమే కేసీఆర్ గారి దృష్టిలో అభివృద్ధి. ఈ రోజు ఈ “మిషన్ భగీరథ” ద్వారా దాదాపు 40,000 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించుకొని, ఈ రాష్ట్రానికి తప్పకుండా ప్రతి ఇంటికి నల్ల ద్వారా నీళ్లందించాలనే సంకల్పంతో ముందుకు వెళ్తున్నాము. మంచినీళ్లైతే వస్తున్నాయి, పంటలు పండాలి, అంతోఇంతో, నీళ్లైతే ఉండాలి.

(అంతరాయం)

గతంలో వేలాది చెరువుల కింద బ్రహ్మాండంగా వ్యవసాయం సాగింది. ఈ ప్రాంతాన్ని ముందు అన్నపూర్ణగా చెప్పుకునేవారు. నమ్మెక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత, ఈ ప్రాంతం కరువుతో విలవిల లాడిపోతోంది. 60 సంవత్సరాల నమ్మెక్క పాలనే దీనికి కారణమని సభ్యులందరికీ తెలుసు. ఈ రోజు గుంటూరు వాడ, గుంటూరు పల్లె, ఇలా ఎన్నో పేర్లతో చాలా జిల్లాలో, చాలా నియోజకవర్గాల్లో కాలనీలను చూస్తుంటాము. ధవళేశ్వరం, నాగార్జునసాగర్, ప్రకాశం బ్యారేజీలు కట్టకముందు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో వ్యవసాయం సరిగా ఉండకపోయేది. అందుకే తెలంగాణలో కాకతీయ రాజులు చెరువులు కట్టించిన తరువాత ఇక్కడ వ్యవసాయం చాలా బాగు పడి పంటలు బాగా పండాయి. అందుకే అప్పట్లో,

(అంతరాయం)

మేడమ్ డిప్యూటీ స్పీకర్: సునీత గారు మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీమతి జి. సునీత: ఇట్లా రన్నింగ్ కామెంట్రి చేస్తే ఎలా? పాడి పశువులవల్ల ఈ రోజు పాల వ్యాపారం చేసుకొనే అవకాశం ఉంది. అందుకే ఆంధ్ర నుంచి చాలా మంది తెలంగాణకు వలస వచ్చారు. ఎక్కడెక్కడ కాలువలు పారితే అక్కడక్కడ కాలనీలు ఏర్పాటు చేసుకున్నారు, కానీ, 60 సంవత్సరాల నమ్మెక్క పాలనలో సీన్ రివర్స్ అయింది.

(అంతరాయం)

ఇక్కడ చూడండి రేపంత్ అన్నగారు మీ పాలనలో సీన్ మొత్తం రివర్స్ అయింది. మీ పుణ్యాన తెలంగాణ ప్రాంతంలో చెరువులన్నింటినీ నాశనం చేశారు, వూడిక తీయలేదు, కాలువలకు మరమ్మత్తులు లేవు, తూములన్ని తుప్పు పట్టాయి.

(అంతరాయం)

మేడమ్ డిప్యూటీ స్పీకర్: ప్లీజ్, సైలెన్స్.

శ్రీమతి జి. సునీత: మీ 60 సంవత్సరాల చరిత్రలో ఏమున్నది, పెంకాసులే కనబడుతున్నాయి. ఏది కూడా చక్కగా లేదు. చెరువులను

మీరు పట్టించుకోలేదు, కాలువలు తవ్వలేదు, ప్రాజెక్టులను కట్టలేదు. అక్కడో రాయి, ఇక్కడో రాయి వేశారు కానీ, చేసిందేమీ లేదు. ఫలితంగా తెలంగాణలో వ్యవసాయం చేసుకునే రైతులకు చావులే మిగిలిపోయాయి. రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారని, వారి గురించి ఆలోచించాలని చెబుతారు. తప్పకుండా ఆలోచించాలి, ఈ కారణాలను ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షించుకొని, వాటిని సరిదిద్దుకునే ప్రయత్నం చేయాలని మీ అందరికీ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ పరిస్థితిని గమనించిన మన ముఖ్యమంత్రి గారు “మిషన్ కాకతీయ” అనే గొప్ప కార్యక్రమాన్ని తీసుకువచ్చారు. ఎలాంటి వక్రసాతుం లేకుండా రాష్ట్రంలో ఉన్న అన్ని చెరువులు బాగుపడాలనే ఉద్దేశంతో ఈ కార్యక్రమాన్ని తీసుకోవడం జరిగింది. దాదాపు 46,000 చెరువులను బాగు చేయాలనే సంకల్పంతో ముందుకు వెళ్తున్నాము. ప్రతి సంవత్సరం 9,000 చెరువులను బాగు చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఈ కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్నాము. ఇరిగేషన్ శాఖ మంత్రి గారు తన ఆరోగ్యాన్ని కూడా లెక్క చేయకుండా రాష్ట్రానికి పెద్ద కావడిలాగా పనిచేస్తున్నారు, చాలా కష్టపడుతున్నారు. ప్రతిపక్ష ఎమ్మెల్యేలు కూడా వారి నియోజకవర్గాల్లో మిషన్ కాకతీయ కోసం కష్టపడి పనిచేస్తున్నారు. వాళ్లందరికీ ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను. మనందరం కలిసి పని చేస్తేనే రాష్ట్రాభివృద్ధి సాధ్యం అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. తప్పకుండా, ఇదే విధానాన్ని కొనసాగించాలని, చెరువుల పునరుద్ధరణకు కలిసికట్టుగా నడం బిగించాలని, ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

చెరువుంటే బ్రతుకుదెరువు. రైతులు పంటలు పండించాలన్నా, రజకులు బట్టలు ఉతకాలన్నా, మన బెస్త వాళ్లు చేపలు పట్టాలన్నా, మన గొడవలు కల్లు గీయాలన్నా, ఎవరు ఏ పనిచేయాలన్నా మనకు చెరువే ఆధారం. దాదాపు ఒక చెరువు మీద 14 కులాల వారు బ్రతుకుతారు. అందుకే ఈ రోజు చెరువులు బాగుపడితేనే మన రాష్ట్రం, మన రాజ్యం బాగుపడుతుందని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. మనషులే కాకుండా మూగ జీవాలు కూడా చెరువులపై ఆధారపడి బ్రతుకుతాయి. ఈ చెరువులు బాగు పడాలని కోరుకుంటున్నాను. ఈరోజు మీకోక ముఖ్య విషయాన్ని గుర్తు చేయాలనుకొంటున్నాను. “మిషన్ కాకతీయ” కార్యక్రమం పై అమెరికాలోని మిచిగన్ యూనివర్సిటీ విద్యార్థులు రిసెర్చ్ చేస్తున్నారు. మన గౌరవ మంత్రి హరీశ్ రావు గారిని అక్కడికి రమ్మని వారు పిలిచారు. “వాటర్ మెన్ ఆఫ్ ఇండియా” గా పేరుగాంచిన, రాజేంద్ర సింగ్ గారు నెక్కొండ చెరువులో తన పుట్టిన రోజు వేడుకలను చేసుకున్నారు. ఈ మిషన్ కాకతీయ ఎంత గొప్ప కార్యక్రమం అనే విషయాన్ని ప్రపంచవ్యాప్తంగా

అందరూ కూడా గుర్తించారు. ఈరోజు చెరువులో నంబురాలు చేసుకోవడం జరిగిందని గుర్తు చేస్తున్నాను.

2.50 | అదే విధంగా తెలంగాణ వస్తే ఏమి వస్తుందని చాలా మంది మ. అన్నారు. ఈ ప్రశ్నకు మొట్టమొదటి సమాధానం తెలంగాణ వస్తే కోతలు లేని విద్యుత్తు, నాణ్యమైన విద్యుత్తు వస్తుందని తెలంగాణ ఉద్యమంలో చెప్పాము. ఇందుకు చాలా మంది అవహేళన చేశారు. నీళ్లు, బొగ్గు ఇక్కడ ఉంటే విద్యుత్తు ప్లాంట్లు మాత్రం విజయవాడలో, కడపలో పెట్టారు. ఇదెక్కడి అన్యాయమని ఆరోజు నిలదీశాము, అప్పుడు మీరు కూడా ఈ సభలో సభ్యులుగా ఉన్నారు. సంపద ఇక్కడ ఉంటే అక్కడ ప్రాజెక్టులు ఎందుకు కడుతున్నారని అడిగినా ఆరోజు ఎవ్వరూ పట్టించుకోలేదు. తెలంగాణ విద్యుత్ వినియోగం 54శాతమని కాంగ్రెస్ వాళ్లు చెప్పారు. అంటే కరెంట్ ఉత్పత్తి కూడా అంతే జరగాలి కదా, కానీ, 40శాతానికి మించి ఉత్పత్తి జరగలేదు. తెలంగాణలో విద్యుత్తు ప్లాంట్ లేకుండా చేసిన పాలకులే తెలంగాణ వస్తే చిమ్మ చీకట్లు వస్తాయని ప్రచారం చేశారు. విద్యుత్తు కొరత ఉన్నా సరే, ప్రక్క రాష్ట్రం తొండి చేసినా సరే, కేంద్ర ప్రభుత్వం మొండిచేసినా సరే, తెలంగాణలో కోతలు లేని విద్యుత్తును మనం ఈరోజు అందిస్తున్నాము. ఆ ఘనత మన ముఖ్యమంత్రి గారిదేనని చెప్పగలుగుతున్నాము. ముఖ్యంగా తెలంగాణ వచ్చే నాటికి మనకు ఉన్న కరెంట్ కేపల 4,300 మెగావాట్లు. కానీ, మనకు ఉన్న విద్యుత్తు అవసరం 6వేల మెగావాట్లు. అయినా సరే మన ప్రభుత్వం ముందు చూపుతో విద్యుత్ ప్లాంట్లలో సంస్థాగత సామర్థ్యం పెంచి బహిరంగ మార్కెట్లో విద్యుత్తును సేకరించి మనకు సరఫరా చేస్తున్నది. భవిష్యత్తులో విద్యుత్తు కోత ఉండవచ్చనే ఉద్దేశంతో మూడేళ్లలో 24వేల మెగావాట్ల విద్యుత్తును అందుబాటులోకి తెచ్చేందుకు ప్లాంట్ల నిర్మాణం చేసుకుంటున్నాము.

సోలార్ విద్యుత్తు ఉత్పత్తిలో కూడా దేశంలోనే నెంబర్ వన్ గా ఉండదలచుకున్నాము. అందుకోసమే ఈ రోజు రూ.91,500కోట్లు ఖర్చు పెట్టడానికి కూడా మనం సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఈ బడ్జెట్లో 5,341కోట్లు విద్యుత్తు ఉత్పత్తి కోసం కేటాయించుకోవడం జరిగింది. ముఖ్యంగా రైతులకు ఉచిత కరెంట్ ఇస్తున్నామని చెప్పుకున్నారు తప్ప ఏనాడూ కడుపు నిండా కరెంట్ ఇవ్వలేదు. 9గంటల విద్యుత్తు ఇస్తామని మాటలకే పరిమితమయ్యారు. కానీ, మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ ఖరీవ్ నుంచే 9గంటల కరెంట్ ఇవ్వడానికి ప్రణాళికను సిద్ధం చేసుకున్నాము. ఏప్రిల్ ఒకటి నుండి పగటి పూట మూడు గంటలు, రాత్రి పూట ఆరు గంటల కరెంట్ ఇవ్వడానికి తగ్గట్టుగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు చేసినందుకు నేను నిజంగా గర్విస్తున్నాను.

గతంలో కరెంట్ దొంగలు వచ్చి పోయినట్టు వచ్చి పోయేది. ఏ అర్థ రాత్రో, అపరాత్రో వచ్చే కరెంటు గురించి రైతులు పొలం వద్దనే పడుకుంటే రాత్రి పూట పాము లేక తేలు కరిస్తే రైతులను మరణించిన సందర్భాలు కూడా చూశాము.

ఒక్కొక్క సారి కరెంట్ రాగానే నిద్ర మత్తులో స్విచ్ ఆన్ చేసినప్పుడు విద్యుత్తు షాక్ కొట్టి ఎంతో మంది రైతులు చనిపోయిన సందర్భాలు చూశాము. ఈరోజు నాణ్యమైన కరెంట్ వచ్చినా, నీళ్లు లేక చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నాము. విద్యుత్తు కోతలు లేకపోయినా వ్యవసాయానికి చాలా ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. అందుకోసమే ఈరోజు వ్యవసాయ శాఖ మాత్యులు పోచారం శ్రీనివాస రెడ్డి గారు అనేక కార్యక్రమాల ద్వారా రైతులను ఆదుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ విషయమై బడ్జెట్ లో ఆర్థిక శాఖా మంత్రి గారు బడ్జెట్ కేటాయింపులు చేశారు. గతంలో విత్తనాలు కావాలన్నా, ఎరువులు కావాలన్నా చెప్పులు తైన్ లో పెట్టి పోయిన సందర్భాలు చూశాము. కానీ, ఈరోజు రైతులు అడగకుండానే ముందుగానే విత్తనాలు, ఎరువులు, పెస్టిసైడ్స్ అందుబాటులో ఉండే విధంగా ముందే బడ్జెట్ కేటాయింపులు చేసుకుని అందుబాటులో ఉంచుతున్నాము. రైతు ఏడ్చిన రాజ్యం నిలువదని అంటారు. అందుకే మన ప్రభుత్వం రైతులకు అనేక విధాలుగా పాలి హాస్ నిర్మాణం, హార్టికల్చర్, ఫిషరీస్ విషయాల్లో చర్యలు చేపట్టింది. వ్యవసాయం చేసుకునే రైతులకు పనిముట్ల మీద సబ్సిడీ ఇవ్వడం ద్వారా గాని, డ్రైవ్ ఇరిగేషన్ ద్వారా గాని అనేక విధాలుగా రైతులను ఆదుకునే ప్రయత్నం చేస్తోంది. గతంలో ఎన్నో కష్టాలు పడి, అప్పులు చేసి పంట పండించినప్పటికీ గిట్టుబాటు ధర రాక రైతులను అత్యంత కష్టాలు చేసుకునే సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి.

అందుకే మన మార్కెటింగ్ శాఖా మాత్యులు తన్నీరు హరీష్ రావు గారు చాలా గొప్ప ఆలోచన చేసి 21 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల కెపాసిటీ ఉన్న గోదాములు నిర్మిస్తున్నారు. ఇప్పటికే కొన్ని గోదాముల కట్టడాలు పూర్తి అయ్యాయి, ఇంకా కొన్ని పూర్తి కావస్తున్నాయి. ఇంకా కొన్ని మంజూరు చేస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో కూడా గోదాములకు బడ్జెట్ కేటాయింపు చేసినందుకు సంతోషిస్తున్నాము. ముఖ్యంగా మన సభ్యులందరికీ నేను చెప్పేది ఒక్కటే, మన వద్ద ఈ సమస్య ఎక్కువగా ఉంది. గోదాముల నిర్మాణం వలన మనకు గొప్ప లాభం ఉంది. పంట పండించిన రైతుకు గిట్టుబాటు ధర రాక ఎంతో కొంతకు మధ్య దళారులకు అమ్ముకునే సందర్భాలు ఉన్నాయి. అందుకోసమే పండించిన పంటను రేపు ధర వచ్చేంత వరకు ధాన్య రాశిని గోదాముల్లో నిల్వ చేసుకోడానికి మంచి అవకాశాన్ని మంత్రి గారు కల్పించారు. నిల్వ చేసుకునే ధాన్యానికి కూడా ఆరోజు ఉన్న

ధర మీద 75 శాతం డబ్బును ఆరోజే రైతుకు ఇచ్చి మళ్ళీ పంటకు పెట్టుబడి పెట్టుకునే విధంగా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. 6 నెలల వరకు వడ్డీ లేకుండా 75 శాతం మొత్తాన్ని రైతులకు ఇవ్వడం చాలా గొప్ప విషయం. నిరుద్యోగ యువత చాలా బాధ పడుతుంది కాబట్టి, అనేక పరిశ్రమలను తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో మన మంత్రి కేటీఆర్ గారు ముందుకు వెళ్తున్నారు. పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ఆర్థిక శాఖా మాత్యులు రూ.967 కోట్లు కేటాయించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. పారిశ్రామికాభివృద్ధి ద్వారా అనేక మంది నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగాలు ఇవ్వగలుగుతాము.

ముఖ్యంగా టీఎస్ఐపాస్ పాలసీని తీసుకొచ్చి దాదాపు వందకుపైగా పరిశ్రమలను స్థాపించే విధంగా ప్రయత్నం చేస్తున్నందుకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. ఎమ్ఎల్ఏలుగా మనం ఎక్కడికి వెళ్లినా నిరుద్యోగులు వచ్చి వారికి ఉద్యోగం రాలేదని, ఎక్కడెక్కడా ప్రైవేటు సంస్థలోనైనా ఉద్యోగం ఇప్పించండి అని అడిగినప్పుడు ఈ వంద పరిశ్రమల ద్వారా మనం మన నిరుద్యోగులకు ఉపయోగపడే అవకాశం ఉంటుంది. అభివృద్ధికి శాంతి భద్రతలకి విడదీయరాని సంబంధం ఉంటుంది. ఈ రెండింటి భాగస్వామ్యం వల్లనే రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందుతుంది. ప్రతి శాఖ పని తీరు ఆశించిన స్థాయి కంటే సంతృప్తికరంగా పని చేయాలంటే, ప్రభుత్వ సేవలు ప్రజలకు అత్యంత అందుబాటులో ఉండాలంటే హోమ్ శాఖ పని తీరు చాలా బాగుండాలి. అందుకోసం హోమ్ శాఖకు అత్యంత నిధులు కేటాయించినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. రాష్ట్రం ఆవిర్భవించి ప్రభుత్వం ఏర్పడిన వెంటనే ఈ దిశగా ఆలోచించి హోమ్ శాఖ పరిధిలో ఉన్న అనేక శాఖలు ముఖ్యంగా పోలీసు శాఖ పబ్లిక్ కు, ఆధునికీకరణకు అనేక చర్యలు చేపట్టిన ముఖ్యమంత్రి గారికి, హోమ్ శాఖా మంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

ఇంతకు ముందు సభ్యులు ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ రెండు మూడు విషయాలు మన దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. ఒకటి రైతు బుణ మాఫీ గురించి చెప్పారు. నేను ఇంతకు ముందు పెన్షన్ల గురించి చెప్పినప్పుడు చెప్పాను. అప్పుడు ఇచ్చే పెన్షన్ మూడువ విడతలో నా గ్రామానికి వచ్చింది. ఆరోజు సభ్యులు ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారు ఎందుకు అడగలేదో నాకు అర్థం కాలేదు. రైతు బుణ మాఫీ వచ్చే సంవత్సరంలో పూర్తిగా చెల్లించబోతున్నాము. అది వారికి తెలుసు. అయినా ఏదో ఒక వంక పెట్టి విమర్శించాలనే ఉద్దేశంతో వారు ముందుకు పోవడం భావ్యం కాదు. ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధి కోసం మీరందరూ కలిసి రావాలని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తూ, అదే విధంగా ఇరిగేషన్ టెండర్ల

విషయంలో చాలా అనుమానాలు ఉన్నాయని అన్నారు. జలయజ్జంలో ఏమి జరిగిందో వునకు తెలుసు. నేను విమర్శించదలచుకోలేదు. మీరు చెప్పిన విషయాల్ని మీకు గుర్తు చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఈ ప్రస్తావన తీసుకొచ్చాను.

3.00 | అధ్యక్షా, ప్రపంచ ప్రఖ్యాత ఆర్థికవేత్త అమర్త్యసేన్ గారు
మ. | ఒకమాట అన్నారు. **Economic Growth without investment in Human Development is unsustainable and unethical.**

మానవాభివృద్ధికి వ్యయం చేయకుండా సాధించే ఆర్థిక ప్రగతి అస్థిరమైనది, అసైతికమైనదని అమర్త్యసేన్ అన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా మానవాభివృద్ధి కోసం నిధులు ఎక్కువ మొత్తంలో కేటాయించడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రంలోని పౌరులందరికీకూడా మంచి విద్య, మంచి ఆరోగ్యం, మంచి ఇళ్లు, మంచి ఆహారం, మంచి వాతావరణం, లాభదాయక వ్యవసాయం ఉండాలన్నది, కెనెఆర్ గారి కల. ఆ కల నెరవేర్చే దిశలో ఈ నేపథ్యం ఎంతో ఉపయోగపడతుందని భావిస్తున్నారు. ఈ అప్రాప్రియేట్ బిల్లుకు సభలో ఉన్న అన్ని పార్టీల వారు సహకరించాలని, అలాగే సలహాలు, సూచనలు, ఇచ్చి డిమాండ్స్ అన్నిటినీ పాస్ చేయాలని మీ అందరికీ విజ్ఞప్తి చేస్తూ, తప్పకుండా ఇక వుండు ఈ రాష్ట్రాభివృద్ధి కోసం మీ అందరి సహాయసహకారాలు కావాలని కోరుకుంటూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదములు తెలియచేస్తున్నాను. జై తెలంగాణ.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి: అధ్యక్షా, అప్రాప్రియేషన్ బిల్లుపై మాట్లాడే అవకాశం కల్పించిన మీకు ధన్యవాదములు తెలుపుతూ, మా పార్టీ తరపు నుంచి సన్ను మాట్లాడించడానికి అవకాశం కల్పించిన మా పార్టీ వారికి ధన్యవాదములు తెలియచేస్తున్నాను. 40 వద్దులపై చర్చ జరుపుకొని, అన్ని విషయాలపై సమగ్రంగా చర్చించి, ఏ శాఖకు ఎంత కేటాయింపులు చేశారో, గౌరవ ఆర్థిక శాఖామాత్యులు తెలిపారు. ప్రతివక్షం మాట్లాడినప్పుడంతా విమర్శిస్తుంటారు. కానీ సలహాలు, సూచనలు ఇచ్చినట్లైతే వాటిని పాటించడానికి మేము ప్రయత్నం చేస్తామని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అంటుంటారు. కనుక నేను ఆదిశగా మాట్లాడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. మొట్టమొదటిసారి ఆర్థిక శాఖా మంత్రి 2014-15 సంవత్సరంలో రూ.1,637 లక్షల, 96 కోట్ల బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టారు. దాని ఖర్చు దాదాపుగా రూ. 70 వేల కోట్లకు మించలేదనేది అంకెలు చెబుతున్నాయి. 2015-16 వసం. బడ్జెట్లో రూ.1,15,689 కోట్లు పెడితే, దాదాపుగా రూ. 85 వేల కోట్లు మాత్రమే ఖర్చయిందని అంచనాల్లో తెలుస్తున్నాయి. ఈ సంవత్సరం పెట్టిన

రూ.1,30,415.87 కోట్లలో పెట్టారో, దానిలో ఇంతకు మునుపు మాట్లాడిన సభ్యులందరూ కూడా లక్షకోట్ల రూపాయల కన్నా ఎక్కువ మించదని చెప్పారు. రూ.30 వేలకోట్లు సరిపడ వనరులను సమీకరించుకోవడమో లేక బడ్జెట్లో చూపిన విధంగా ఖర్చు ఎలా అవుతుందో చూసుకోవాలి. ప్లానింగ్ బడ్జెట్లో కోతలు పడతాయి, నాన్ ప్లానింగ్లో 2016-17 సంవత్సరానికి రూ.62,785.14 కోట్లు పెట్టగా, ప్లానింగ్ కి రూ.67 వేల, 30.73 కోట్లు పెట్టామని ఆర్థిక శాఖ మంత్రి చెబుతున్నారు. గత రెండు సంవత్సరాల్లో పెట్టిన డబ్బు ఖర్చు కావటంవంటి, నిధులు సమీకరించుకోలేదో, ఈ సంవత్సరం ఇంచుమించు రూ.30 వేలకోట్లు నిధులు సమీకరించుకోకుండా, నాన్ ప్లాన్లో పెట్టిన రూ.67 వేల కోట్లలో రూ.47-50 వేల కోట్ల వరకు ఖర్చవుతుందని అనుమానం వస్తుంది.

వెల్చేర్ స్కీమ్లో ఎస్సీలకు పెట్టినది రూ.7,122 కోట్లు, ఎస్టీలకు పెట్టినది రూ.3,752 కోట్లు, బి.సిలకు పెట్టినది, రూ. 2,538 కోట్లు, మైనారిటీలకు పెట్టినది రూ.1,204 కోట్లతోపాటు 70 మైనారిటీ గురుకుల పాఠశాలల నిర్మాణం కోసం రూ.350 కోట్లు పెట్టారో, ఈ మొత్తం 14 శాతం కన్నా తక్కువగా ఉన్నది. ముఖ్యంగా 52 శాతం ఉన్న బి.సిలకు రూ.2,538 కోట్లు పెట్టడం, ఇది ఎంత వరకు సమంజసమని మీ ద్వారా నేను ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు అసెంబ్లీలో మాట్లాడినప్పుడు ఎస్టీలకు 12 శాతం రిజర్వేషను కల్పిస్తామని చెప్పిన మాట 21 మాసాల్లో ఆ ఊసే ఎత్తుకుండా ఉన్న విషయంపై, ఎస్టీలకు జనాభా సంఖ్య ఆధారంగా రిజర్వేషన్ గురించి సభలో వారు ప్రకటిస్తారా అని మీ ద్వారా నేను కోరుతున్నాను. బి.సి కమీషన్ వేస్తామని చెప్పారు. ఇంతవరకు బిసి కమీషన్ వేయలేదు. ఏ వర్గాలకు నిధులు మంజూరు చేశారో, వీటిలో నుంచి రెండు పడక గదుల ఇళ్ల నిర్మాణం చేపడుతున్న వాటికి ఇందులో నుంచి, ఆ వర్గాల వారికి ఇళ్ల నిర్మాణం చేసి, కేటాయించిన డబ్బుల నుంచి ఏమైనా నిధులు ఖర్చు పెడతారా, లేదా, కానీ ఖర్చు పెడతారని నేను అనుకోను మాకు ఆ దిశగా అనుమానం ఉంది. కనుక S.C. వెల్చేర్, మైనారిటీలకు కేటాయించిన నిధులు వాళ్లు ఆర్థికంగా, అభివృద్ధి చెందడానికి ఈ నిధులు వారికందేట్లు చేయాలని మీ ద్వారా ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. మైనారిటీ, బి.సి, ఎస్సీ, ఎస్టీ, వర్గాల కోసం కేటాయించిన నిధులు తప్పనిసరిగా, ఆ వర్గాల్లో ఉన్న యువకులందరికీ కూడా విద్యలో కానీ, ఆర్థికంగా పైకి రావడానికి కావలసిన లోన్స్ ఇప్పించి, చిన్న చిన్న వ్యాపారాలు చేసుకోవడానికి టెంట్ హౌస్లు కావచ్చు, షాపులు కావచ్చు,

పెట్టుకోడానికి నిధులు కేటాయిస్తే, వారు ఆర్థికంగా, పైకి వచ్చినప్పుడే సమాజం బాగుంటుందని నమ్మేటటువంటి దానిలో బి.జె.పి పార్టీ ముందు ఉందని చెప్పడానికి వెనుకంజ వేయడం లేదు.

మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ ముఖ్యంగా యావత్ తెలంగాణ రాష్ట్రానికి జి.హెచ్.ఎమ్.సి హైదరాబాదు నుంచి కావలసిన ఎక్కువ నిధులు, ఎక్కువ కలెక్షన్ వస్తాయన్నది జగమెరిగిన నిజం. కానీ గ్రేట్ హైదరాబాదుకు ఈ బడ్జెట్ లో ఎంత కేటాయించారో, ఒకసారి ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రి గారు, మున్సిపల్ శాఖ మంత్రి గారు హైదరాబాదును ప్రపంచ స్థాయిలోనే అభివృద్ధి జరుపుదామని, ప్రపంచ స్థాయిలో మంచి పేరు తీసుకు వస్తామని అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారికి మంచి పేరు రావాలంటే, బంగారు తెలంగాణ కావాలంటే, నిధులు ఎక్కువగా హైదరాబాదుకివ్వాలని మీ ద్వారా ప్రార్థిస్తున్నాను. మంచి నీళ్ల విషయం చూస్తే, హైదరాబాదులో నూటికి 70-80 శాతం నిజాం పీరియడ్ లో వేసిన పైపులు ద్వారానే వస్తున్న కలుషితమై నీరు త్రాగుతున్న విషయాన్ని కూడా మనం మరువకూడదని మీ ద్వారా నేను ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలియచేస్తున్నాను.

3.10 | అండర్ గ్రౌండ్ డ్రైనేజీ సిస్టమ్ గురించి ముఖ్యమంత్రి గారికి **మ.** తెలుసు. ఆరు జోన్లుగా ఈ హైదరాబాద్ ను మార్చినప్పుడు రెండు జోన్లకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి జెనెన్ ఆర్ క్రింద ఓల్డ్ సిటీకి నిధులు ఇచ్చారు. నాలుగు జోన్లకు ఇంతవరకు నిధులు కేటాయించలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం అమృత్ అనే కొత్త పథకం ద్వారా మనకు నిధులు కేటాయిస్తే ఈ అండర్ గ్రౌండ్ డ్రైనేజీ సిస్టమ్ ను లిబర్టీ నుంచి మలక్ పేట దాకా పోయేటువంటి 1800 ఎమ్.ఎమ్. డయా మైక్రో టెన్నల్సు పూర్తి చేసుకోవచ్చును. 7 సంవత్సరాల క్రితం దీన్ని మొదలు పెట్టారు. ఇప్పటి వరకు కూడా ఆ పనులు పూర్తి కాలేదు. వీటిని హైదరాబాద్ లో పూర్తి చేస్తే పెద్ద వర్షం పడినా కూడా ఎక్కడ కూడా నీరు ఆగకుండా సాఫీగా వెళ్లే అవకాశం ఉంటుంది. ఈనాడు హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కు మొట్టమొదటిసారిగా మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆర్టిసికి డబ్బులు ఇవ్వమని చెప్పారు. ప్రతి నెల గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ నుంచి ఆర్టిసికి రూ.18 కోట్లు ఇస్తున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సమస్తమూ సమకూర్చాల్సింది పోయి ఈనాడు ఆర్టిసికి మున్సిపల్ నుంచి నిధులు ఇస్తున్నారు. గత సంవత్సరం కన్నా ఈ సంవత్సరం నాకు తెలిసి మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ ఆదాయం రూ.800 కోట్లు తగ్గిందని కొందరు చెబుతున్నారు. ఈ ఆదాయాన్ని మనం పెంచుకోవాలంటే టాక్సీలను ఎక్కువగా వేయడం కాదు. వేరే

మార్గాల ద్వారా ఆదాయాన్ని పెంచుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రి గారికి ఈ హైదరాబాద్ రోడ్లు గురించి తెలుసు. ప్రభుత్వం బి.టి రోడ్లను వేస్తున్నది. దీన్ని సిసి రోడ్ల క్రింద వైట్ కార్పెట్ రోడ్లు వేయాలని ఒక కిలోమీటర్ రోడ్లను శాంపుల్ గా బంజారా హిల్స్ రోడ్ నెం 10 లో నా నియోజక వర్గంలో వేయడం జరిగింది. మిగతా 600 కిలోమీటర్ల రోడ్లు దఫాల వారీగా వేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు. సంవత్సరం దాటింది, ఇంతవరకు ఆ రోడ్లు పరిస్థితి ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. మళ్ళీ ఈ బి.టి. రోడ్లు వేసినట్లయితే రెండు మూడు సంవత్సరాలకు వర్షాలు వచ్చి మళ్ళీ ఆ రోడ్లు పాడు అయిపోతాయి. పర్మినెంట్ గా 15 నుంచి 20 సంవత్సరాలకు సరిపడా ఈ సిసి రోడ్లను వేస్తే బాగుంటుందని నేను మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అదే రకంగా డబుల్ బెడ్ రూమ్ ఇల్లు, లక్ష ఇళ్ల నిర్మాణం చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు చాలా సంతోషం. హైదరాబాద్ లో దగ్గర దగ్గర 7 లక్షల మంది ఇళ్ల లేనటువంటి వాళ్లు ఉన్నారు. అలాగే ఏళ్ల తరబడి నుంచి ఉన్న వాళ్ల సిల్లలకు కూడా డబుల్ బెడ్ రూమ్ ఇళ్ల ఇచ్చే అవకాశం ఉందా? బోలేడంత స్థలం మన హైదరాబాద్ లో ఉంది. నా నియోజకవర్గంలో కావాలసినంత స్థలం ఉన్నది. బడ్జెట్ లో ఎక్కడా కూడా వీటి గురించి ప్రస్తావించలేదు. రూ.17 వేల కోట్లు రుణం తీసుకొని వచ్చి డబుల్ బెడ్ రూమ్ ఇల్లు కట్టిస్తామంటున్నారు. లక్ష ఇళ్లు ప్రజలకు సరిపోవు. రూ.5 లక్షల ఇళ్ల నిర్మాణం చేసినప్పుడే ఈ సిటీని స్లమ్ లెస్ సిటీగా చేసి అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు: అధ్యక్షా, రామచంద్రారెడ్డి గారు మంచి ప్రశ్న వేశారు. ప్రతి అంశాన్ని బడ్జెట్ లో పొందుపరచరు. లక్ష ఇళ్ల కడుతామనేది ప్రభుత్వం పూర్తిగా 100 శాతం సబ్సిడీ ఇచ్చి ఇళ్ల నిర్మాణం చేస్తుంది. ఇలాంటి ఇళ్లను ముంబాయి నగరంలో కానీ, ఢిల్లీలో కానీ, ఇంకా దేశంలోని అనేక సిటీలల్లో కడుతున్నారు. నేను మీకు స్వచ్ఛ హైదరాబాద్ లో మీరు నన్ను కలిసినప్పుడు చెప్పారు. ఈ లక్ష ఇళ్లను ప్రభుత్వమే స్వయంగా స్థలం ఏర్పాటు చేసి 100 శాతం సబ్సిడీని ప్రభుత్వం ఇస్తుంది. ప్రజలు వారు ఉన్నచోటనే ఇళ్లను నిర్మించి ఇవ్వమంటే ఆ చోటనే పాత ఇళ్లను తీసివేసి డబుల్ బెడ్ ఇళ్లను ప్రభుత్వమే కడుతుంది. రామచంద్రారెడ్డి గారు చెబుతున్నటువంటి స్కీమ్ కూడా తప్పకుండా చేస్తాము. వేుము ఆల్ రడీ చర్చించుకున్నాము. అది సెకండ్ స్కీమ్. మూడవ స్కీమ్ కూడా ఉంది. అది కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్నది. రూ.6 లక్షల వ్యయంతో ఎవరైతై ఇళ్ల కట్టుకునే వాళ్లు ఉంటారో వాళ్లకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నేరుగా రూ.2.5 లక్షలు ఇచ్చి వారికి లాభం వచ్చే విధంగా చేస్తున్నది. గౌరవ సభ్యులకు త్వరగా అర్థం కావాలంటే ఒక

చేస్తూ, ఇందులో పడి చనిపోవడం జరిగింది. కాబట్టి ఈ మ్యూజ్ కోల్డ్స్ కూడా నరైనటువంటి భూమి లెహల్లో తీసుకురావాలని కోరుతున్నాము. డెబ్ రీస్ లో కూడా విపరీతమైన మట్టి చేరుకొని ఉంది. వెంటనే దాన్ని కూడా లారీల చేత ఎత్తించే ప్రయత్నాలు చేయాలి.

ఈనాడు రైతుల గురించి అందరూ మాట్లాడుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు వారి రుణాలను మాఫీ చేస్తామని చెప్పిన 4 సంవత్సరాలలో, ఇప్పటికే 2 సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. మూడో సంవత్సరం నడుస్తోంది. ఒక్క సంవత్సరం అడ్వాన్స్ గా మీరు ఇవ్వలేరా అధ్యక్షా? వాళ్ల గురించి అడిగినందుకు గతసారి మమ్మల్ని అందర్ని బయటకు కూడా పంపించారు. ఒక్క సంవత్సరం అడ్వాన్స్ ఇచ్చి మీరు మంచి పేరు తెచ్చుకోవచ్చు కదా. ఇచ్చేది ఎలాగు ఇస్తారు. ఇవ్వకుండా ఏమి వెళ్లరు. కాబట్టి రైతులకు, రైతు రుణ మాఫీ కూడా అడ్వాన్స్ గా ఇస్తే బాగుంటుందని అనుకుంటున్నాము.

తెలంగాణలో ఉన్న వర్షాభావం గురించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడా తెలుసు. వాటర్స్ సేవ్ చేసుకోవాలి. వర్షం నీళ్లను వాటర్ గ్రైడ్ ద్వారా సేవ్ చేసుకొంటేనే రైతులందరూ కూడా రాబోయే రోజులలో సుఖశాంతులతో ఉంటారు, కాబట్టి ఈ దిశగా ప్రేరేపించాలి. అక్కడక్కడ ఇంకుడు గుంతలు ఏర్పాటు చేసి వర్షపు నీళ్లను ఆ ఇంకుడు గుంతలలోకి వెళ్లే విధంగా చేయాలి. ప్రతి పొలంలో ఇంకుడు గుంతల ఏర్పాటుకు కావాల్సిన డబ్బును రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే కల్పించి, రైతులను ఆ దిశగా ముందుకు తీసుకువెళ్లాలి. అన్నాహజారే గారు తన జిల్లాలో ప్రతి గ్రామంలో ఈ ఇంకుడు గుంతలను ఏర్పాటు చేశారు. అలాంటి ఏర్పాట్లు రైతులకు కూడా చేయాలి. రైతులకు నాణ్యమైన విత్తనాలు ఇవ్వాలి. కూలి ఇవ్వాలి. ఈ కరువుకు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రూ.3,000 కోట్లు సహాయం కోసం ఢ్రాస్టి వారు రూ.780 లేదా రూ.790 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చారని ఇంతకుముందు మాట్లాడిన గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. వెంటనే కరువుకు సంబంధించిన సహాయాన్ని రైతులకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. వాళ్ల పిల్లలకు నాణ్యమైన విద్య ఇవ్వాలి. రైతులకు ఆరోగ్యశ్రీ కార్డులు కూడా ఇవ్వాలి.

వచ్చే సంవత్సరం ఒకవేళ ముందు ఇస్తే వాళ్ల రుణ మాఫీ అంతా కూడా మాఫీ అయిపోతుంది. ఆసరా పథకం కింద అందరికీ పెన్షన్లు ఇస్తున్నాము. అదేవిధంగా తెలంగాణ రైతులకు కూడా ప్రతి నెల రూ.2,000 పెన్షన్ ఇవ్వాలని మీ ద్వారా గౌరవ ఆర్థిక శాఖా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాము. వాళ్లకు కావల్సిన విత్తనాల విషయంలో, కావల్సిన పవర్ విషయంలో గాని, ఇచ్చినటువంటి ఎరువుల

విషయంలో గాని ఆ భూముల్లో నరైన పంట పండించుకోవడానికి ఆర్థికంగా తోడ్పడాలి. ఈ రుణ మాఫీ అయిన తరువాత ప్రతినెల రూ.2,000 పెన్షన్ కింద ఇవ్వాలి. వాళ్లు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించాలి.

మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 282.85 లక్షల ఎకరాల భౌగోళిక విస్తీర్ణం ఉంది. దీంట్లో సాగుచేసేది 175 లక్షల ఎకరాలు. పంటపొలాలుగా మనం సాగుకు ఉపయోగిస్తున్నట్లుగా లెక్కలు ఉన్నాయి. 175 లక్షల ఎకరాల్లో, అంటే ఇంత పెద్ద వ్యవసాయం మీద ఆధారపడడం వల్ల ఏ రకంగా వీరికి కావాల్సినటువంటి వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందో ప్రభుత్వం దీని మీద ఆలోచించాలి. పాడి పరిశ్రమ మీద గాని కూరగాయలు పండించడంలో గాని ప్రతి రైతుకు ఒక ఆవును ఇచ్చినట్లైతే శాశ్వతంగా వారు పాడి పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేసుకోవచ్చు. మధ్య ప్రదేశ్ లో ప్రతి రైతుకు ఒక ఆవును ఇస్తున్నారు. ఆ దిశగా మనం కూడా చేస్తే దాని ద్వారా ఎరువులను తగ్గించుకొని బయో సిస్టమ్ లో వ్యవసాయాన్ని డెవలప్ చేసుకోనే అవకాశం ఉంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చేటువంటి నిధులతో అధికారులందరిని అలర్ట్ చేసి భూసార పరీక్షలు జరపాలి. ఇన్పుట్ సబ్సిడీ కూడా సమయానుకూలంగా ఇవ్వాలి.

పాలమూరు రంగారెడ్డి, దిండి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ కు సంబంధించి శ్రీశైలం నుంచి రెండు టి.ఎమ్.సి.లు 60 రోజులుకు వస్తే, 120 టి.ఎమ్.సి.లు వది లక్షల ఎకరాలకు, మహబూబ్ నగర్ కు 7 లక్షలు, రంగారెడ్డి జిల్లాకు 3 లక్షలు, శ్రీశైలం నుంచి తీసుకువస్తామని టెండర్లను కూడా పిలిచారు. నల్గొండ ఫ్లోరోసిస్ బాధితులను ఆదుకోవడానికి, అదేరకంగా ఇబ్రహీంపట్నానికి, కల్వకుర్తికి, హైదరాబాద్ దాహార్తి తీర్చడానికి 20 టి.ఎమ్.సి.ల నీళ్లు అంటే మొత్తం 60 టి.ఎమ్.సి. ల నీళ్లను, దిండి ద్వారా రోజుకు ఒక టి.ఎమ్.సి. నీళ్లు కావాలని అనుకుంటున్నాము. అలాంటిది రెండు టి.ఎమ్.సి.లు తీసుకువస్తే రంగారెడ్డి పాలమూరుకే సరిపోతుంది. మునుగోడు, దేవరకొండకు కావాల్సినటువంటి 3 లక్షల ఎకరాలకు పారించడానికి 30 టి.ఎమ్.సి. ల నీళ్లు కావాలి. రంగారెడ్డి జిల్లా ఇబ్రహీంపట్నంకు 50 వేల ఎకరాలకు 5 టి.ఎమ్.సి. లు కావాలి. కల్వకుర్తికి 50 వేల ఎకరాలకు 5 టి.ఎమ్.సి.లు కావాలి. ఈ రకంగా 3 టి.ఎమ్.సి. లకు కావాల్సినటువంటి దాన్ని రెండు టి.ఎమ్.సి.లకే టెండర్లను పిలిచి ఫైవ్ లైన్ వేస్తున్నారు. దాన్ని 3 టి.ఎమ్.సి.లుగా మార్చాలని ప్రభుత్వానికి నిజ్జిస్తే చేస్తున్నాను.

హైదరాబాద్ దాహార్తి తీర్చడానికి దిండి నుంచి ఒక టి.ఎమ్.సి. ఎలాగైనా తెస్తామని రిజర్వాయర్ కడుతున్నారు. 120 టి.ఎమ్.సి.

లకు కావాల్సిన దాని గురించి, 60 మీటర్ల ఎత్తుతో 200 అడుగులతో ఎర్త్ బ్రాండ్ కట్టాలని ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోంది. దానికి సంబంధించి C.W.C. నుంచి డిజైన్ అప్రూవల్ తీసుకున్నారా? ఈ ఎర్త్ బ్రాండ్ 60 మీటర్లకు డ్యామ్ బ్రేక్ అనాలిసిస్ ఏ రకంగా చేస్తున్నారో ప్రభుత్వం గుర్తించాలి. ఇది భూమిపైన 200 అడుగులు 60 మీటర్లతో కడుతున్నారు. 120 టి.ఎమ్.సి.ల నీళ్లు స్టోరేజ్ చేస్తే వచ్చే ప్రమాదాన్ని దయచేసి ఒకసారి Expert Technical Report తీసుకొని చేస్తే బాగుంటుంది.

విద్య విషయానికి వస్తే నిన్న మంత్రి గారే స్వయాన ఒప్పుకున్నారు. ఈ విద్యావిధానంలో చాలా లోపాలు ఉన్నాయి. దీన్ని సరిచేయాలి. 12 యూనివర్సిటీలకు వైస్ ఛాన్సలర్లను కూడా మేము సరైన పద్ధతిలో నియమిస్తున్నాము. ఫ్యాకల్టీ తక్కువ ఉన్నారు, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్స్ లేరు, అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్స్ లేరు. ప్రొఫెసర్స్ కూడా లేరు. వీళ్లందరిని నియమించాలంటే సరైన ప్రణాళికతో మేము ముందుకు వెళుతున్నామని చెప్పారు. విద్య లక్ష్యం వ్యక్తి నిర్మాణం. పూర్వకాలంలో గురుకులాలలో విద్యాదానం చేసి తమ జీవన విధానానికి అవసరమయ్యే గురుదక్షిణ స్వీకరిస్తూ విద్యావిధానాన్ని ధర్మకార్యంగా భావించేవారు.

90వ దశకు వరకు కొంతమంది ధర్మార్తులు తమ సొంత ధనంతో సొస్టేబిలను, ట్రస్టులను ఏర్పాటు చేసి దాని ద్వారా విద్యాసంస్థలను నడిపేవారు. రాను రాను ఇది ధనార్జనంగా మారింది. ముఖ్యమంత్రి గారు దీనిపై చర్చ జరగాలన్నారు. దీనిపై చర్చ జరుగుతుంది కాబట్టి, ఇంతకన్నా ఎక్కువ మాట్లాడదలుచుకోలేదు.

విద్యార్థుల ఫీజ్ రీఇంబర్స్ మెంట్ కు సంబంధించి రూ.2,000 కోట్ల వరకు ఇప్పటికీ, ఇంకా బకాయిలు ఉన్నాయంటున్నారు. బడుగు బలహీన వర్గాలు, మైనారిటీ వర్గాలు, చదువుకొనేటవంటి చదువులకు వెంటనే ఈ ఫీజ్ రీఇంబర్స్ మెంట్ ఇవ్వాలి. గౌరవ ఆర్థిక శాఖా మంత్రి గారు మొదటిసారి అసెంబ్లీలో మాట్లాడినప్పుడు ఒక లక్షా ఏడు వేల ఖాళీలు ఉన్నాయన్నారు. తరువాత మార్పులు చేర్పులు జరిగాయి. ఎన్ని ఖాళీలు ఉంటే అన్నీ చెప్పమనండి. అంతకన్నా ఎక్కువ చెప్పమని అడగడం లేదు. మొత్తం ఖాళీలు 50,000 ఉన్నాయా, 52,000 ఉన్నాయా, 55,000 ఉన్నాయా, ప్రమోషన్ పాలసీ మీద ఎన్ని వెళతాయి వీటన్నిటి గురించి కూడా చెప్పాలి. ఏరకంగా విద్యావిధానాన్ని మొత్తాన్ని ఒక తాటి మీదకు తీసుకువచ్చారో, వైద్య రంగాన్ని కూడా అదేరకంగా ఒక గూటికి తీసుకురావాలని చెప్పి మీ ద్వారా వైద్య శాఖా మాత్యులను కూడా కోరుతున్నాను.

3.30 | అధ్యక్షా, డైరెక్టర్ ఆఫ్ హెల్త్ సైన్సెస్ ఉంది, డైరెక్టర్ ఆఫ్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ ఉంది, తెలంగాణ వైద్య విధాన పరిషత్, కమీషనర్ ఆఫ్ ఫ్యామిలీ వెల్ఫేర్ మొదలైనా వాటిని అన్నిటిని ఒక డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ మెడికల్ హెల్త్ సైన్సెస్ అని పెట్టి ఒకే గొడుగు క్రిందకు తెస్తే బాగుంటుంది. వైద్యం గురించి నిన్నటి రోజున సభలో మాట్లాడాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి 400 మెడికల్ షాఫ్టుకు పర్మిషన్ ఇచ్చింది. వాటిలో జనరిక్ మెడిసిన్స్ మాత్రమే అమ్మాలి. 30 శాతం వరకు అంటే రూపాయి ఉన్న దానిని 30 పైసలకు టాబ్లెట్లు, ఇంజెక్షన్లు అందించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది. మీ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇటువంటి మెడికల్ షాఫ్టులు పెడితే నిరుద్యోగులకు వ్యాపారం చేసుకోవడానికి మెడికల్ షాఫ్టులు పెట్టుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మెడిసిన్లు మీద నియంత్రణ పెట్టి నాణ్యమైన మందులు ఇస్తూ తక్కువ రేటులో మెడిసిన్లు అందించడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

పంచాయతీ రాజ్ 73, 74 అధికరణల గురించి చెబుతున్నాము. ఎప్పటి నుండో కేంద్ర ప్రభుత్వం గ్రామ పంచాయతీలకు అధికారాలు ఇవ్వాలని చెబుతుంది.

ప్రోటోకాల్ విషయం తమరికి లెటర్ ఇచ్చాను. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా చెప్పారు. గౌరవ గవర్నర్ గారు, ముఖ్యమంత్రిగారు, గవర్నరో ఆ స్టాఫ్ కోసం క్వార్టర్లు కట్టడానికి నా నియోజక వర్గంలో భూమిపూజ జరిగింది. గవర్నరుగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు శంకుస్థాపన చేస్తే నాకు సమాచారం ఇవ్వలేదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి కొత్త ఇల్లు నిర్మాణానికి భూమి పూజ చేస్తే దానికి కూడా నన్ను పిలవ లేదు. అది కూడా నా నియోజక వర్గంలో ఉంది. దయచేసి మా ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా మమ్ములను ప్రాటెక్ట్ చేస్తూ మాట్లాడారు. అందుకే సలహాలు ఇచ్చాము, విమర్శించలేదు. అన్ని విషయాలలో ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు సాగాలని కోరుకుంటున్నాము. ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లక్షా ముప్పై వేల కోట్ల రూపాయల పెట్టారు. గతరెండు సంవత్సరాల క్రింద బడ్జెట్ లో పెట్టిన డబ్బులను పూర్తిగా ఖర్చు పెట్టలేకపోయింది. గౌరవ ఆర్థిక శాఖామాత్యులు లక్షా ముప్పై వేల కోట్లలో ఏదైతే ప్లాన్ కు పెట్టిన బడ్జెట్ ను ప్లాన్ కు పూర్తిగా ఖర్చు పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

ఈనాడు స్పోర్ట్స్ శాఖామాత్యులు కూడా ఇక్కడ ఉన్నారు. మనకు ఇంత వరకు స్పోర్ట్స్ పెట్టలేదు. గతంలో ఎమ్ఎల్ఎలు ఆటలు ఆడారు, రవీంద్రభారతిలో ప్రోగ్రామ్స్ పెట్టుకున్నారని చెప్పేవారు. మీరు అధికారంలోకి వచ్చి ఇప్పటికి రెండు సంవత్సరాలు కావస్తుంది. మనందరికి ఇంత వరకు స్పోర్ట్స్ పెట్టలేదు. మా రాజేంద్రన్న ప్రతి

సంవత్సరం భోజనం పెడుతుండు గాని, మా పద్మన్న ఎప్పుడు కూడా ఆటలు ఆడించడం లేదు. ఏప్రోగ్రామ్ పెట్టించడం లేదు.

యువకులకు సంబంధించి స్పోర్ట్స్ లో అవకాశాలు కల్పించాలి, బాస్కెట్ బాల్, వాలీబాల్, క్రికెట్, హాకీ, టెన్నిస్, బాడ్మింటన్, కబడ్డీ, కోకో, అథ్లెటిక్స్, రన్నింగ్, పుట్తో, ఆర్పిడ్, వెయిట్ లిఫ్టింగ్, బాక్సింగ్, క్యారమ్స్, చెస్ లాంటి వాటిని మా పద్మారావుగారు యూత్ కు క్రీడాశాఖామాత్యులు కాబట్టి తెలంగాణలోని యువకులకు అన్ని ఆటలలో ఫెసిలిటీస్ కల్పించి వాళ్లకు ఒలింపిక్స్ లో, అఖిల భారత స్థాయిలో జరిగే స్పోర్ట్స్ లో అవకాశాలు కల్పించేలా, వారిని మంచి క్రీడాకారులుగా తీర్చిదిద్దేలా చేయాలని కోరుతున్నాను. దాని కోసం సరిపడా ఎక్కువ నిధులు మంజూరు చేయాలని కోరుతున్నాను. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు, ఆరు సార్లు తమరు బెల్ కొట్టినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

3.35 | **SRI AKBARUDDIN OWAIISI:** Madam Deputy
 మ. | Speaker, before I speak on the contents of

the Appropriation Bill I would like to talk about the financial scenario the Telangana State had inherited when it was formed on 2nd June, 2014. Prior to the formation of Telangana there was no regional budgeting and nobody even knew the actual quantum of revenue and capital expenditure both under Plan and Non-Plan in Telangana. The injustice done to Telangana in budgetary allocation was the root cause for the two major agitations, first in 1969 and the second one in 2001. Madam, I do not want to go into the details. I just want to recall. After the demand for separate State of Telangana and separate Andhra agitation during 1969 and 1973 the Constitutional 32nd Amendment was enacted in 1973 and provided certain safeguards for Telangana region in the matter of development, employment opportunities and educational facilities for residents in Telangana under what is known as Six Point Formula. Three Regional Development Boards were also set up for Telangana, Rayalaseema and Coastal Andhra regions and separate budgetary allocations were to be made for the three regions. However, the Regional Boards failed to fulfill their objectives and in 1983 the TDP Government of the late Sri N.T. Rama Rao garu abolished those Boards. After the launch of TRS the Congress Government under the Leadership of late Y.S. Rajasekhara Reddy garu tried to revive those Boards. But, nothing in that direction had happened. Madam, the reason for me to go into those details is I just want to let you know.

Madam, after the formation of Telangana State the Government of Telangana has got opportunity to formulate the State Budget keeping in view the needs and the priorities of the State and its economy. Telangana inherited a very difficult financial situation from the erstwhile Andhra Pradesh State incurring huge expenditure in the last two months i.e. of April and May, 2014. If I am wrong, I may be corrected by the Finance Minister. The Telangana State has started with zero balance and there was uncertainty over the quantum of revenues the State would be able to raise on its own and also from the Central Government. Even as the State was trying to come up on the financial front the 14th Finance Commission and the Union Budget dealt a severe blow to the Telangana State at the beginning of 2015-16 financial year. The 14th Finance Commission was set up by the previous UPA Government and it submitted its report to the present NDA Government. The 14th Finance Commission has done injustice to the State by fixing the State share in the next procedure of Union taxes and duties at only 2.89% on the basis of the State lower population. The residuary State of Andhra Pradesh with 58% population has been given a share of 4.04% and it results in Telangana State getting Rs. 10,000 crores less than Andhra Pradesh share. The Central taxes, grants and assistance from the Central Government are in accordance with the population criteria. I am saying this because I want to bring out the real financial position of the State of Telangana. The Ruling Party thinks that the Opposition benches again and again criticize the Government. In a democracy we want to have a healthy criticism.

اور ایسی تنقید ہونی چاہئے کہ تنقید برائے تعمیر ---

If I translate into English it means that criticism can bring some development. That is why, I am saying this. Again, there is a blow from the 14th Finance Commission. The NDA Government substantially reduced the allocation of the Central Schemes. The NDA Government scraps the Central schemes, changes the pattern of funding and makes some more schemes to be funded exclusively by the States. This has reduced the quantum of Central funds to Telangana and also to other States. The uncertainty that prevailed during 2013-14 before formation of Telangana State and thereafter the power situation in 2015-16 have put further strain on the financial situation of the State. This is the back drop in which one has to analyze the performance of Telangana Government in the

last two financial years especially in 2014-15 and 2015-16. One positive signal is that the State revenues are growing and there is less impact of the bifurcation on the elasticity of tax revenue in Telangana. This is the third Budget of Telangana State. Already two financial years are over and I am sure that what the Telangana Government spent in the last two years ie. 2014-15 and 2015-16 was certainly more than what the erstwhile Andhra rulers have earmarked for Telangana over the previous decade or more. I was expecting that this has to be spelt out by the Treasury Benches. But, it is so unfortunate that I have to spell out all these details.

Madam, going further ahead it is not that I am criticizing my learned friend, Uttam Kumar Reddy or the Treasury Benches. But, I am trying to put across the real picture. Madam, I am also pointing out the revenue receipts of the United Andhra Pradesh which were Rs. 68,023 crores during 2012-13 when the Congress was ruling out of which the ten districts of Telangana had contributed Rs. 56,439 crores ie., 83% of the total revenue. However, out of the revenue expenditure of Rs. 48,838 crores the share of Telangana was only Rs. 19,364 crores ie. 40%. In the first eight months during 2014-15 up to November the receipts of the undivided Andhra Pradesh were Rs. 45,931 crores out of which the ten districts of Telangana had contributed Rs. 39,881 crores ie., 87%. Out of the revenue expenditure of Rs. 37,790 crores the share of Telangana was however, only Rs. 16,800 crores ie. 44%. These statistics. I collected when I was a Member in the erstwhile Andhra Pradesh Legislative Assembly. The Leader of the Opposition, Mr. K. Jana Reddy was also there at that time. In the Re-organization Bill we were provided with these books and I was going through those books at that time. Madam, these information booklets were furnished to MLAs in the Reorganization Bill (L.A. Bill of 2013). I was really surprised and shocked to see these details. Now, compared with the raw deal meted out to Telangana by the previous Governments in the erstwhile Andhra Pradesh State the Telangana State spent in ten months of 2014-15 an amount of Rs. 62,473 crores which is three times more than what was spent in the erstwhile Andhra Pradesh State during 2012-13. I am not going to hesitate to congratulate the Government for this. Yes. I also criticize. But, at the same time, I also appreciate the right that has been done. I am sure that the growth witnessed in the last two years despite severe drought condition is an indication that the Telangana

economy and the State finances would soon pick up the momentum. I believe in criticizing. I may criticize whatever I feel is wrong. But, at the same time what even the Finance Minister has appreciated is that if not the Telangana State has come into existence the injustice to Telangana region would have continued.

اور میں کہوں کہ 10 سال میں تلنگانہ میں جو شرح نہیں ہو اور اور میں میں یا ایک بری میں اس سے زیادہ شرح ہو گیا ہے تو اس کے لئے میں ریاستی حکومت کو مبارکباد دیتا ہوں کہ آج یہ شرح تو ہو رہا ہے۔ 100 روپے آئے تھے لیکن تلنگانہ پر اس میں سے 25 روپے ہی شرح ہوتے تھے ہائی پیرس کہیں اور چاہا جاتا تھا۔ لیکن آج تلنگانہ کا پیرس تلنگانہ پر لگ رہا ہے، اور میں یہ کہوں گا کہ 10 بری میں اتنا پیرس نہیں ہوا جو ایک بری میں کیا۔

Madam, now, I speak on the Appropriation Bill relating to the supplementary estimates. When I speak on the Appropriation Bill relating to the supplementary estimates of the current financial year 2015-16 and the next financial year 2016-17 you may have to face some criticism. But, do not take it in a wrong stride. It is a healthy criticism. As long as there is criticism and as long as somebody points out then only the State can develop and become a prosperous State.

Madam, the Hon'ble Finance Minister has come up with a supplementary estimate of Rs. 22,740 crores for 2015-16. The budget estimates for 2015-16 project an expenditure of Rs. 1, 15,689 crores. However, presenting the budget for 2016-17 the Finance Minister has given a revised estimate which places the expenditure at Rs. 1, 00,062 crores. If we club up both the supplementary estimates the total expenditure would be Rs. 1, 38,429 crores for 2015-16.

3.45 | If the supplementary estimate is added to the revised estimate, we will get a figure of 55. Rs.1,22,802 crores.. When the Finance Minister has indicated a shortfall of Rs.15,627 crores in the revised estimates, I wonder as to how he has come out with a massive outlay for supplementary estimate. Yes, I know that in the process of budget making the Government cannot spend beyond what is authorized by the Legislature by way of appropriation. It is also not possible to go for re-appropriation without excess approval of the Legislature, for this reason and on various other accounts, where the Government has to make the supplementary estimates even though there are shortfalls in the budgetary expenditure on some other heads of account. This is o.k.

I had observed that the budgetary estimates revised and supplementary estimates for the current year are all similar to the first Telangana

Budget presented by the Minister for Finance during the financial year 2014-15. The budget estimates are given to the tune of Rs. 1,00,638 crores and supplementary estimates was Rs.5,355 crores and the total estimates came to Rs.1,05,993 crores during 2014-15. Whereas the actual expenditure worked out to Rs.62,473 crores for the ten months period of 2014-15. The shortfall was to the tune of Rs.45, 520 crores, which constitutes 41% of the total outlay. I do not want to forecast the actual expenditure figures for the current year 2015-16 as the financial year is coming to an end in a couple of days. The Finance Minister will have the provisional figures to know the extent of shortfall in the revised estimates. The state own taxes, are projected at Rs. 46,495 crores as per the budget estimates and Rs. 43,345 crores as per the revised estimates. But the actual receipts from the major revenue earning departments, namely commercial taxes, state excise, stamps & registration department and transport department works out to Rs.36,229 crores by the end of February, 2016. Similarly, the non-tax revenues are projected at Rs.22,413 crores as per the budget estimates of Rs.10,722 crores. As per the revised estimate, the collection works out to Rs.8000 crores by the end of February, 2016. There has been not much of a change in the share of central taxes, central Grants-in-Aid to the state. This means that the actual budgetary expenditure of the State may be between Rs.80000-85000 crores in 2015-16, resulting in a huge shortfall including the revised estimates and supplementary estimates together. As I have stated before, there are many reasons for the shortfall in the revenue viz., tax and non-tax, plan and non-plan expenditure. In the last two years, the tax revenues are not growing at the anticipated rate because the targets are very ambitious and beyond the reach of officials. The non-tax revenues also witnessed a huge shortfall because the mining and other sectors are not yielding the anticipated collections.

More over, the major shortfall under non-tax revenues are due to non-realization of huge targets of revenue for sale and auction of Government lands. The Government has set a target of Rs.6500 crores in 2014-15 and Rs.13500 crores in 2015-16 for regularization and sale of Government lands. As against this target of Rs.20000 crores, the Government has realized only Rs.259 crores in the last two years. That means the Government has realized only Rs.9-00 crores in 2014-15 and Rs.250-00 crores in 2015-16. Sir, this is the money that the Government has realized in the last two years. The Government has again fixed the target of

Rs.10,900-00 crores during 2016-17 through the sale and auction of Government lands. I really fail to understand the move of the Government. What was the target set in the last two years? What was the achievement? When the Government has failed to realize its huge target then why is it fixing huge target once again for the coming financial year?

Sir, the Government has taken up the task of regularization of land, which is under the unauthorized occupation of poor people to the extent of 125 square yards free of cost vide G.O.Ms. No.58 in G.H.M.C., and its adjoining areas. In accordance to the scheme, the Government has received 3.30 lakh applications and only 1.20 lakh applications are approved so far and the beneficiaries are given the assigned land pattas. I want to know as to what has happened to 2.28 lakh applications. Have they been rejected? If so, what are the reasons for rejection because it is not a small number? Because it is not a small number it is 2.28 lakh applications.

I also understand that many applicants under G.O.Ms. No. 59 are being asked to pay 10% of cost of land, which is under their occupation since they are treated as ineligible for free pattas. The Government under G.O.Ms.No.59 has received as many as 28,777 applications and the Government collected Rs.259-00 crores. I would like to know from the Government as to how many applications are accepted and how many applications are rejected. What is the total revenue that the Government hopes to realize from the applicants under G.O.Ms. No.59?

Sir, I welcome the initiative of the Government to protect the prime land parcels in view of large-scale encroachments in municipalities and mandal towns. The Government has launched a programme to construct compound walls in as many 1962 parcels, the Government land covering an extent of 10,410 acres; worth of Rs.14284 crores have been identified. I would like to suggest to the Government that instead of simply putting a fencing or compound wall, the Government should put these Government lands for productive use by constructing building complexes, markets and set up recreation facilities like play-grounds and mini-stadiums.

At the same time, Hon'ble Speaker Sir, in erstwhile Andhra Pradesh when Telangana State was not formed, left and right the precious lands of Telangana were auctioned and allotted to various people. Through you, I humbly request the

Government to please order for an inquiry to find out as to how many lands were allotted, what was the purpose of allotting prime lands, had they fulfilled the purpose for which it was allotted, had they generated the expected employment or not? The Government should take back those lands, if the purpose for which it was allotted is defeated. Sir, the then ruling Congress Party in the erstwhile Andhra Pradesh has auctioned the Government lands in Telangana region and took the money.

جو چیز آیا ان زمینات کو بیچ کر وہ چیز بھی تنگ نہ پر خرچ نہیں ہوا وہ چیز بھی آئے ہر ایک جا کر آئے ہر ایک پر خرچ ہوا تو آج اس پر انکواری ہوتی چاہئے۔

This is very important issue. At the same time, when I say that there should be an inquiry, the Government should not create an environment, wherein the allottees are scared and the ones, who are really doing good work and who want to do good work should not be put to any kind of difficulty and the Government should not stop the ongoing projects and ensure that they did not leave the State of Telangana. We have to create that balance and at the same time, Hon'ble Speaker Saheb...

محترم اسپیکر صاحب! میں آپ سے یہ بات کہنا چاہتا ہوں، اور بار بار میں یہ بات کہتا رہا ہوں۔۔۔

When I talk about the lands, I would like to submit that after a series of demands made by M.I.M. Party in Legislative Assembly, the Minorities Welfare Department came into existence in the year 1984. Prior to that all the wakf lands were kept in the custody of Land and Revenue Records and the Revenue Department was responsible for the protection of wakf lands also. So before 1984, some officials in Revenue Department tampered the records and they included the name of Government in some of the wakf lands, which needs to be inquired into. I am saying this because the Hussainshahwali Dargah lands were auctioned and allotted to Lanco, Microsoft, G.E., I.S.B., e-Mall and many other institutions over there. The Government has allotted nearly 1600 acres of wakf lands to various institutions and the revenue receipts went to the treasury of the Government and the Wakf Board did not receive not a single rupee. At that time, one of the TRS Party Members approached the High Court along with me, seeking the intervention of the High Court. We won the case in the High Court.

حسین شاہ ولی کی درگاہ کی زمین وقت کی زمین ہے، لیکن اس کے بعد بھی آج تک وہ زمین وقف پورے کے حوالے نہیں کی گئی۔ محترم اسپیکر صاحب! میں آپ کو اور آپ کے ذریعہ حکومت کو خبر دلاتے ہوئے یہ بات کہنا چاہتا ہوں کہ 1,667 ایکڑ زمین میں سے جتنی بھی زمین الاٹ کی گئی ہے، unallotted land آج 700 acres وہاں پر موجود ہے۔ میں حکومت سے درخواست کروں گا کہ آپ وہ 700 acres زمین کم از کم وقف پورے کے حوالے کر دیجئے۔ اگر آپ وہ unallotted زمین وقف پورے کے حوالے کریں گے تو وقف بورڈ اس سے مسلمانوں کی تعلیمی پسماندگی اور معاشی بے روزگاری کو دور کرنے کی کچھ کوشش کر سکتا ہے۔ آج حکومت اٹیٹیوں کو 1,000 کروڑ روپے دی ہے، لیکن میں کہتا ہوں کہ اگر کوئی جائیدادوں کا صحیح طریقہ سے تحفظ ہو جائے گا اور کوئی زمینیں کا صحیح استعمال ہوگا تو ہم کسی کی مدد کی ضرورت نہیں ہوگی، لہذا وہی ضرورت نہیں ہوگی، مسلمان خود اپنے پیسوں پر کھڑے ہو کر اپنے سر پر منڈالنے والے وہ جلال جو کالے اور گھنے ہیں، ان کو بنا سکتا ہے اور اپنی زندگیوں میں ایک نئی خوشحالی اور ایک نئی روشنی لاسکتا ہے۔ اس چیز پر حکومت کو غور کرنا چاہئے۔

3.55 | Hon'ble Speaker Sir, if your kindness

remembers, in Film Nagar we had a short discussion on Cooperative Housing Societies. In that, I had raised the issue that the entire land of Film Nagar belongs to Hakim Shah Baba Dargah. I gave evidence. I showed the Muntakab, which was written in Urdu. Enquiry was conducted. The House Committee was formed. The House Committee had three meetings. In the House Committee, the Revenue department failed to submit the documents but the Wakf Board succeeded in proving that the entire Film Nagar Cooperative Society land is Wakf land but what I see last week the Collector, Hyderabad went on challenging the gazette, which stated that the entire land is a Wakf land.

اب آپ بتائیے اسپیکر صاحب، کیا یہ نا انصافی نہیں ہے؟ ارے ہاؤز کمیٹی کی رپورٹ کا اظہار بھی نہیں کر سکتے کیا؟

Can't the Revenue department wait for the findings of the House Committee? The House Committee is supposed to be the mini Assembly. Mini Assembly is studying the issue and looking on the subject and before the results of the mini Assembly, the Hyderabad Collector goes to the Court. Is'nt it sad?

I would like to bring to your kind notice that the Hon'ble Chief Minister has announced that

اقبیر شریف میں زیارت کو جانے والے مسلمانوں کے لئے زمین لے کر باطنائیں گے۔ میں امید کرتا ہوں کہ کسی ایسے صاحب جلد سے جلد ایک delegation لے کر راجستھان جائیں گے اور وہاں کے کسی ایسے صاحب سے بات کریں گے اور اس مسئلہ کو حل کریں گے تاکہ تنگنا کے جو لوگ وہاں زیارت کے لئے جاتے ہیں ان کے لئے ایک بہت بڑی سہولت ہو۔

There is allocation that will be made in the budget but the amount has not yet been utilized. Honble Speaker Sir, I would like to bring to your kind notice that we have Wakf lands not only in Telangana but we have Telangana institutional Wakf lands in Maharashtra. That was the erstwhile Nizam state and the Hyderabad state. Institute is here and the land is there. Those lands are getting encroached. We have to protect those lands. We can have some exchange programme with the Government of Maharashtra or we can take the revenues from the Government of Maharashtra instead of those lands. And in the same way, we have Wakf lands in the holy places of Mecca and Madina. We have Rubaths there. All the rubaths have gone in road widening. Not millions but billions of dollars is the compensation amount which is lying there with the Government of Saudia Arabia.

کیوں ہم ان رباطوں کیلئے کچھ نہیں کرتے؟ ہمارے ملک کے حاجی جب جاتے ہیں تو پیسے دیتے ہیں، اگر ہم اس amount کو لے کر مکہ اور مدینہ میں نئے رباط بنائیں گے تو ہمارے حاجیوں کا وہ پیرہنے کا اور حکومت کے لئے اچھا نام آئے گا۔

At the same time, I would like to come on record and say about the properties which are there in Mecca. The properties at Mecca are: Rubath Hussain Bibi, Rubath Dilawar Unnisa Begum, Rubath Afzal ud Daulah, Rubath Basheer ud Daulah, House of Allah Rakhe Begum, House of Nurs Nilaram Begum. The properties at Madina are Tawatiya, Rubat Hussain Bee, Rubath Afzal ud Daulah, House of Mehtab Baig, House of Khaja Ismail, Saleem Begum Rubath and many other Rubaths are there.

Sir, at Maheshwaram, 442 acres of land belonging to Muslim maternity has been illegally encroached and has been illegally sold also. We need to have enquiry in that. Sir, just hitting opposite to the International Airport, we have precious, more than 400 acres of wakf land i.e., Ali Saad Ashoorkhana. Can't we protect that land? Sir, we need to protect those lands. Construction is happening over there. At Dargah Hazrat Faqir Mulla, 220 acres of land is there. Darga Hazrat Nabi Shah Hussaini is situated at Chengicherla village. The Chengicherla, Ranga Reddy district having its inam land and the extent of that land is 2572.11 guntas. Gazette No.68 dt.9.2.1989. I hope that the Government would take appropriate action.

At Dargah Hazrat Saadullah Hussaini, Dargah Bade pahad, Nizamabad, 700 acres of land is there. They say that it is a forest land. Forest department can keep that land and alternative land can be

allotted for Wakf purpose. This is the demand that we are making from quite a long time but it is unheard and unattended to. I hope that this Government would hear this. Hon'ble Speaker Sir,

محترم اسپیکر صاحب! ایک مرتبہ نہیں، کئی مرتبہ میں ایک ہی بات کر رہا ہوں کہ اردو کو زندہ رکھنا ہے، اگر اردو کو زندہ رکھنا ہے تو زبان کو روزگار سے مربوط کرنا ہوگا۔

We have to associate the language with employment. If the language is not going to generate employment then that language will die on its own. That is why, I have been repeatedly making a demand and requesting that all the competitive exams whether Group I, II, III, IV, V or recruitment of any department, should be conducted in Urdu. We are conducting in Telugu. We are conducting in English. Why not in Urdu? We have declared Urdu as the 2nd official language in almost all the districts of Telangana. Why are we not doing that? I appreciate Hon'ble Chief Minister saheb for accepting the demand made by my friend from the BJP of conducting the SI examination in English and Telugu but why have you forgotten Urdu?

سب کا ساتھ، سب کا داس - I was expecting - اردو کا بھی ساتھ ہوگا۔

I hope that my learned friend would support my demand.

انگریزی میں بھی ہونا چاہئے، تلوگو میں بھی ہونا چاہئے، اردو میں بھی ہونا چاہئے۔ اگر اردو سے روزگار نہیں مل رہا ہے تو پھر اردو کون بڑھے گا انٹیکر صاحب، آپ بتائیے۔ کیوں بڑھے گا اردو؟ کیونکہ جب اس کو معلوم ہے کہ اردو سے نہ روزگار مل رہا ہے، نہ روزی مل رہی ہے، نہ روزی مل رہی ہے تو اردو ختم ہو جائے گی۔ اردو ایک منجمدی زبان ہے، حیدرآباد میں پٹی، پیدا ضرور ہوئی گھنٹوں میں، لیکن انگریزی، ہونٹوں پر پڑی وہ حیدرآباد میں۔ اور آج اس اردو کو زندہ رکھنا ہے ہم کو۔

About the study circles, I had been mentioning, after the bifurcation of Andhra Pradesh High Court, Telangana High Court will come into existence. What is the percentage of Muslim Judges in judiciary?

Judiciary میں مسلمانوں کا تناسب کیا ہے؟ مسلمانوں کا تناسب بالکل کم ہے۔ ایک فیصد بھی نہیں ہے۔ مسلمان Government Pleaders کتنے ہیں آپ بتائیے؟ آج ملک کی حکومت ہے، لیکن کتنے ہیں؟ مسلمان Public Prosecutors کتنے ہیں؟ آج کتنے مسلمان ہیں؟ آج یہ bifurcation کے بعد Junior District Judge اور Civil Judges کے posts نہیں گئے۔

We are having study centers. Tell the Minorities Welfare department to conduct coaching classes for recruitment of District Judges and Civil Judges.

اگر ہمارے بچوں کو تیار کریں گے تو اس سے فائدہ ہوگا۔ صرف ایسٹ کی کوچنگ دی جاتی ہے۔

I have been demanding that Minorities Welfare Department can have a portal in which they can guide the minority students.

اقلمتی طلباء کی رہنمائی کیجئے، Career Guidance Cell بنائیے۔۔۔

where a minority student is being guided as to which profession he should go and what he should select. But that is also not happening.

4.05 SRI AKBARUDDIN OWAISI: Speaker Sir, we have been mentioning about Quli Qutub Shah Urban Development Authority. Quli Qutub Shah Urban Development Authority was formed for the development of Old City.

میں فیض اس سطر صاحب سے پوچھنا چاہتا ہوں کہ آج بجٹ میں آپ نے کتنا پیسہ دیا؟ جتنا پیسہ دے، پورا نواحوں میں چلا جائے گا۔ نواحوں میں جانے کے بعد پرانے شہر کی ترقی کے لئے ایک پیسہ بھی نہیں بچے گا۔ ارے میں آپ سے زیادہ نہیں، صرف بچیں کروڑ کا مطالبہ کرتا ہوں، اور وہ بچیں کروڑ کس کے لئے صاحب؟

Rs. 25.00 crore - I want this for construction of new Buildings for Falaknuma Junior and Degree Colleges, new Building for Golconda Junior and Degree Colleges, new Building for Santoshnagar Junior and Degree Colleges, new Buildings for Chanchalguda Junior and Degree Colleges.

اس کے لئے۔

I am not asking the amount for roads, drainage or drinking water. I want the Minorities to be uplifted in the field of Education because the experience of my entire political career says that only Education can bring in a change. The darkness can be removed only with Education.

اگر علم آجائے گا تو زندگی کی تاریکیاں دور ہو جائیں گی، اور میرے نکل جائیں گے۔ سنے اہلے آجائیں گے۔ نئی ترقی آئے گی، ایک اچھی سوچ بنے گی تعلیم پر۔ Quli Qutub Shah Urban Development Authority 25 کروڑ پیسے زیادہ مت دیجئے، ہم آپ سے یہ مطالبہ کرتے ہیں۔

Speaker Sir, I have been repeatedly demanding and requesting that Setwin is there. It comes under the jurisdiction of Sri Padmarao.

سیٹون کیسا چل رہا ہے؟ کیا چل رہا ہے؟ کچھ نہیں معلوم ہوتا صاحب!

Why don't you merge Setwin with the Minorities Welfare Department? Muslim minority students can be given vocational training through Setwin. Why don't you do it? We have an Institute. Why don't you utilize it's services? We have a National Academy of Construction. Why don't you open its branches in the Minority dominated areas. We have a National Institute of Fashion Designing and Technology. Why don't you allow the interns of National Institute of Fashion Designing to come into Minority dominated areas and slums and teach Muslim Girls as to what the fashion is.

Sir, about Old City Package. Dr. Y.S. Rajasekhara Reddy announced Rs.2,000.00 crore package for Old City Development.

اس package کا کام آج تک بھی مکمل نہیں ہوا ہے، ویسے ہی پڑا ہوا ہے۔ میں حکومت سے درخواست کروں گا کہ آپ Old City Package کے سلسلہ میں ایک میٹنگ بلائیے اور پرانے شہر میں جو pending works ہیں، ان کو مکمل کرنے کے کوشش کیجئے۔

And also going further ahead.

میں آپ سے کہوں گا کہ اس وقت شہر میں سب سے بڑا مسئلہ اگر کوئی ہے تو وہ پانی کا مسئلہ ہے۔

We are going to have a debate on Drought and the Government has agreed to take up the issue of Water Scarcity. Hon'ble Health Minister is here. I would like to bring to his notice through you. I may be wrong. But I am just giving an example as to how we are wasting water. The total dialysis in Hyderabad City in Government and Private Hospitals is nearly 1500. I would like the Hon'ble Health Minister to listen me. Per patient 4 hour dialysis is required and for that 150 lts. water is required. Water wastage per patient is 75 lts. Per day 3 patients in each machine is 450 lts. Wastage of water per day is 225 lts. per day ie., 1500 machines' water, it will be 6,75,000 lts. Water wastage is 3,37,500 lts. if we calculate this for end of the month, the water which is getting wasted is 12.15 crore lts ie., 121.5 ML. 150 lts. is needed for one person. If we save this water, 8.10 lakh people can have water.

Why don't we set up some Water Treatment Plant and see that this water is used – re-used.

I was shocked and surprised to hear – VSR Hospitals every day the water which was going in sewerage through dialysis machines was 25,000 ltrs. I was shocked. I installed Water Treatment Plant and water is being used for toilets. This is one example which I am giving.

I heard that new Districts would be coming up. As far as Hyderabad is concerned, it is being said that

حیدرآباد کو تین حصوں میں توڑا جائے گا۔ ہماری پارٹی کی طرف سے ---

I would like to come on record and say that

کہ آپ حیدرآباد کو تین حصوں میں مت توڑیے۔

We have HMDA and GHMC. This will cover Hyderabad. It will create more confusion. I would like to say that the Hon'ble Chief Minister has promised that District Planning Committee would be formed with the Elected Representatives and Officials. This assurance has not been fulfilled so far. We had earlier DDRCs.

آج تک DDRCs ہو نہیں رہے ہیں تو میں اس کے لئے کہوں گا۔

Heat wave is there. Summer is very severe this year. I request the Government to please take initiatives.

کہ کس طریقہ سے ہم گرم چلائی ہوئی دھوپ میں انسانوں کی جان کو بچائیں، نہ صرف انسانوں کی جان کو بچائیں بلکہ مویشیوں کی جان کو بھی بچائیں، جانوروں کی جان کو بچائیں۔ آج cattle کے لئے، بکریوں کے لئے، بڑے جانوروں کے لئے گھاس نہیں ہے۔

About Prohibition.

میں منسٹر صاحب سے کہوں گا کہ آندھرا پردیش اور تلنگانہ، یہ ہندوستان کے leading States ہیں شراب کے معاملہ میں۔ کتنی زیادہ چارے ہیں؟ نہ صرف وہ تھا بلکہ اب تو یہ ہو گیا ہے کہ جتنے پیرس ہیں، وہ چھوٹے چھوٹے پیرس کے بھی کھل دے ہیں، پنی رے ہیں، روڈ پر لوٹ رہے ہیں، شہر کے بیچ میں کیا پینڈس آگے ہیں۔۔۔

For allotting a permission for a Wine Shop there are rules and regulations. Places of worship, Mandirs, Masjids, Churches, Schools etc. should be taken care and seen that it should not come in close proximity to the same.

لیکن آج دیکھئے کتنے شراب خانے مسجدوں کے بازو ہیں، مندروں کے بازو ہیں، اسکولس کے بازو ہیں، برائے مہربانی آپ اس پر غور کیجئے اور اس کو کم کرنے کی کوشش کیجئے۔

About Tax and VAT. Arrears of VAT are said to be Rs.4,000.00 crores and proposed to be collected by taking up a special drive. I don't know about this collection of arrears.

I would also like to say that the Local Bodies have got a very raw deal.

کہ آج سب سے زیادہ روڈ ٹیکس، Professional Tax، جی ایچ ایم سی لاتی ہے۔

60 per cent of professional tax is recovered by GHMC. What is the share the GHMC is getting?

کچھ نہیں مل رہا ہے تو کس طریقہ سے یہ GHMC اور دوسرے ادارے چلیں گے؟ اور میں اس کے ساتھ ہی ساتھ آگے بڑھتا ہوا vehicular boom کے بارے میں بھی کہوں گا۔

Transport Department is a major contributor of tax revenues. The strength of vehicles has crossed 86.00 lakhs now and by the next year it will cross 1.00 crore and every year 22.00 lakh vehicles are added in the State. Similarly, about 22.00 lakh driving licences are issued in the State annually. When I talk about this Road Tax – Road Tax

روڈ ٹیکس RTA Office ہے۔ Road maintenance جی ایچ ایم سی کرتا ہے۔ اسے روڈ ٹیکس کا کچھ حصہ GHMC کو دیا جائے۔

Some share should be given to GHMC. If not GHMC,

جی ایچ ایم سی کیسے کرے گا؟

And when I talk about RTA, Speaker Sir, I request the Government through you that one RTA Office has come up in Old City. This RTA Office should be named after the former President of AIMIM, Late Sultan Salahuddin Owaisi, Salar-e-Millat RTA Center. I have been requesting the Hon'ble Transport Minister. I have spoken to Hon'ble Chief Minister.

చెప్పారు. రూ.36వేల కోట్లు చూస్తే రూ.17కోట్లు కలిపితే రూ.53వేల కోట్లు, మిగిలినదంతా కూడా గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుంచి వచ్చింది **Almost 30 – 35% of the contribution is from Government of India.**

ఉర్దూ భాష గురించి మాట్లాడారు. **They have no second thoughts. Language has got no barriers. Language has nothing to do with any religion.** కనుక ఉర్దూ భాషలో పరీక్ష నిర్వహిస్తామంటే, మాకు అభ్యంతరం లేదు.

حکومت انگریزی میں weightage دے رہی ہے نہیں دینا بل کر بل رہے ہیں۔

ఎన్ఐ పరీక్షలో ఇంగ్లీషుకు వైయిటిజీ మార్కులు వద్దన్నామంటే, గ్రామీణ ప్రాంత పిల్లలు, కనుక ఇంగ్లీష్ సబ్జెక్టుకు వైయిటిజీ అవసరం లేదు. వారికి మాతృభాషలోనైనా పరీక్ష పెట్టిన అభ్యంతరం లేదు. సబ్ కా సాట్, సబ్ కా వికాస్ అని నమ్ముతాము. కనుక దీనికి మతానికి, లింక్ పెట్టాల్సిన అవసరం లేదు.....

(అంతరాయం)

(మైకు కట్ చేయబడింది.)

శ్రీ ఎ. రేవంత్ రెడ్డి (కొడంగల్): అధ్యక్షా, 2015-16 ద్రవ్య వినిమయ బిల్లు ను ప్రవేశ పెట్టిన ముఖ్యమంత్రి గారికి, ఆర్థిక మంత్రిగారికి, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సలహాలు, సూచనలు సవరణలు చెప్పడానికి అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదములు తెలియచేస్తున్నాను. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు పునాదులు నీళ్లు, నిధులు, నియామకాల ప్రాతిపదికలో తెలంగాణ ఉద్యమం జరిగింది. ఆ ఉద్యమాల నేపథ్యంలోనే తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడడం జరిగింది. దీనిలో ప్రధానంగా నీళ్ల గురించి మాట్లాడాల్సి వస్తే, ఈ రాష్ట్రానికి కృష్ణా, గోదావరి నదుల నుంచి నీళ్లు వస్తున్నాయి. కృష్ణాలో మనకు నికర జలాలు 299టిఎమ్సీల నీటి కేటాయింపులుంటే, గోదావరిలో 912టిఎమ్సీల నీటి కేటాయింపులున్నాయి. నావద్ద ఉన్న సమాచారం మేరకు ఈ సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోటి ఎకరాలకు నీటి వసతులను ఏర్పాటు చేస్తామని తెలంగాణలో ఎడారిగా మారిన భూములు, కరువుతో అల్లాడుతున్న ఈ రాష్ట్రాన్ని బాగు చేయాలంటే, సాగు నీటి ప్రాజెక్టులు నిర్మించడం ద్వారా ఎడారులుగా మారిన భూములకు నీరు ఇవ్వడం ద్వారా బంగారు తెలంగాణ నిర్మించుకోవచ్చని ఉద్యమ సందర్భంగా ఉద్యమ కారులందరూ చెప్పారు. ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రాష్ట్రముఖ్య

మంత్రి గారు కూడా చెప్పడం జరిగింది. ఈ మధ్య కాలంలో మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో ఒప్పందాలు చేసుకున్నామని, ఆ రాష్ట్రముఖ్య మంత్రి గారితో చర్చలు జరిపామని, తెలంగాణ రాష్ట్రం నిర్మించబోయే ప్రాజెక్టులకు ఉన్న అడ్డంకులన్నీ తొలగిస్తున్నామని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెప్పడం జరిగింది. శాసనసభలో ముఖ్య మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ, దాదాపుగా మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం 400 అక్రమ బ్యారేజీలు నిర్మించుకున్నదని, గత ప్రభుత్వాలు, ముఖ్య మంత్రులు, వాటిని నిలవరించలేకపోయారని చెప్పారు. గతంలో బాబ్లీ నిర్మాణం కాపచ్చు, ఎస్ఆర్ఎస్పి కింద 5 జిల్లాల్లో 18లక్షల ఎకరాలు ఎడారిగా మారుతుంటే, ఆనాడు ఉద్యమాలు చేసిన వారు ఈ రోజు అక్కడ ఉన్నారు. ఆ అక్రమ నిర్మాణాలు గుర్తించిన వాళ్లు ఈ రోజు అక్కడ మంత్రి వర్గంలో ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు మహారాష్ట్రకి వెళ్లినప్పుడు సుప్రీమ్ కోర్టులో కేసులు వేసిన వారు కానీ, బాబ్లీ 12 అక్రమ ప్రాజెక్టులు నిర్మించిందని గుర్తించిన నాయకులు, మంత్రి వర్గులుకానీ, ఎందుకు మహారాష్ట్రతో ఒప్పందాల్లో ఈ అక్రమ నిర్మాణాలు తొలగించాలని, ఆ ఒప్పందం సందర్భంగా ఎందుకు లేవనెత్తలేదో నాకర్థం కాలేదు. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్మించిన అక్రమ నిర్మాణాల వల్ల ఉత్తర తెలంగాణ మొత్తం ఎడారిగా మారే ప్రమాదం ఉంది. ఇప్పటికైనా అక్రమ నిర్మాణాలను తొలగించి ఈ రాష్ట్రానికి జరుగుతున్న నష్టాన్ని నివారించవలసిందిగా ఈ సందర్భంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను.

ప్రాణహిత చేష్టలు, ప్రాణహిత కాశేశ్వరం కింద మార్చి గతంలో 38,500కోట్ల రూపాయలతో 16 లక్షల ఎకరాలకు, హైదరాబాదుకు త్రాగునీరు గురించి, పరిశ్రమలకు నీటి కేటాయింపులు ద్వారా టెండర్లు పిలిచి రూ.10,000కోట్లు ఖర్చు పెట్టినారో, ఈ రోజు ప్రాణహిత చేష్టలో చేష్టలు తొలగించి రంగారెడ్డి జిల్లాను తొలగించి ప్రాణహిత కాలేశ్వరం, అదనపు 5 బ్యారేజీల నిర్మాణాలపై రూ.38,500కోట్ల ఖర్చును రూ.83వేల కోట్లకు పెంచినట్లుగా మనకు సమాచారం అందినది. ఈ విధానం వల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై అత్యధికంగా ఆర్థిక భారం పడుతున్నది. అదే విధంగా 160 టిఎమ్సీలతో 16లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తుంటే రూ.38,500కోట్లు ఖర్చైతే, రూ.83వేల కోట్లు ఖర్చు పెట్టి ఎన్ని లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తున్నారో, విస్పష్టంగా ఈ సభకు చెప్ప వలసిన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై ఉన్నది. ఏ నిర్మాణాల వల్ల ముంపు ఏరియాలను మహారాష్ట్రతో చేతులు కలిపి అగ్రిమెంట్లు చేసుకున్నారో, 152మీటర్ల నుంచి 148మీటర్లకు తగ్గించినట్లుగా సాగునీటి పారుదల శాఖ మంత్రి మా ప్రశ్నకు సమాధానం ఇచ్చారు. అలా చేయడం వల్ల

తెలంగాణకు చాలా నష్టం జరుగుతుందని నిపుణులు చెబుతున్నారు, ఆ నష్టం ఆర్థికంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై, పేద ప్రజలపై పడుతుంది, కనుక ఆర్థిక భారమనేది లేకుండా ఏ రకంగా నిలువరిస్తారో చెప్పవలసిన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పై ఉన్నది. కృష్ణా నదిపై నిర్మిస్తున్న పాలుమూరు రంగారెడ్డి ఎత్తిపోతల రూ.35వేల కోట్లతో, 15లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని కొత్త ప్రాజెక్టులు కోసం ప్రభుత్వం టెండర్లు పిలిచింది. నేను ఈ సందర్భంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గతంలో టెండర్లు పిలిచి 90శాతం పనులు పూర్తైన కల్వకుర్తి, భీమా, నెట్టెంపాడు, కోయిలసాగర్ ప్రాజెక్టులకు మరో రూ.వెయ్యికోట్లు ఖర్చు పెట్టి ఒక సంవత్సరంపాటు, ప్రతిరోజు 24గంటలు పని చేస్తే 8 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టుకు నీళ్ళిచ్చే అవకాశం ఉన్న ఈ ప్రాజెక్టుకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలా, లేక రూ.35వేల కోట్లు 30-90 నెలల్లో ఎప్పుడు పూర్తవుతాయో తెలపని పాలమూరు రంగారెడ్డి జిల్లాల ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలా? ఎందుకు ఈ ప్రభుత్వం 90శాతం పూర్తైన ప్రాజెక్టుల పట్ల నిర్లక్ష్యం మహించి కొత్తగా టెండర్లు పిలిచే పాలమూరు రంగారెడ్డి ఎత్తిపోతలపై ఎందుకంత ప్రేమ కురిపిస్తోందో, ఆర్థికమంత్రి గారు ఇంత అదనపు ఆర్థిక భారం పడుతుంటే.....

(అంతరాయం)

(మైకు కట్ చేయబడింది.)

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావు (రోడ్లు మరియు భవనముల శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, రేవంత్ రెడ్డి గారు లేవనెత్తిన విషయాలపై ఈ సభలో ఇప్పటికే అనేక సందర్భాల్లో క్లారిటీ ఇవ్వడం జరిగింది. సభను తప్పదనే పట్టించే విధంగా, ప్రజలకు అసౌకర్యాల కలిగే విధంగా, ఈ రాష్ట్రానికి మరొకసారి నష్టం కలిగే విధంగా ఈ సభలో ప్రసంగించడమనేది కఠోర్థికం. రేవంత్ గారు చెప్పినట్లు గోదావరిలో ఉన్న మన వాటా 900 టిఎమ్సిలు కానీ, కృష్ణాలో ఉన్న 290 టిఎమ్సి కానీ, వాడుకోవడానికి నిర్దేశించిన ప్రాజెక్టులు ఇవి. అదే విధంగా ఆన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులు పక్కన పెట్టారనే భావనతో మాట్లాడుతున్నారు. కఠోర్థికం వాటికి నిధులు కేటాయించాము, అనుకున్న సమయంలోనే పెండింగ్ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసుకుంటూనే మనకున్న హక్కు రీత్యా కొత్త ప్రాజెక్టులు డిజైన్ చేశాము. ఆ ప్రాజెక్టులపై పెరిగిన అంచనాలకు సంబంధించి మీరు 24 గంటలు ఓపిక పడితే 31వ తేదీన మీకు సవివరంగా ప్రస్తుతంగా బొమ్మ కనుపడుతుంది. అప్పుడు ఇటువంటి విషయాలపై క్లారిఫికేషన్స్ కఠోర్థికం వస్తాయని భావిస్తూ, తెలంగాణ రాష్ట్రానికి నష్టం జరిగేటటువంటి పద్ధతుల్లో సభ్యులు ప్రసంగించకుండా, ఈ రాష్ట్రానికి

దోహదపడేట్టుగా, మేలు జరిగే విధంగా ప్రసంగిస్తే బాగుంటుందని గౌరవ సభ్యులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, గత 60 సంవత్సరాలుగా సాగునీటి పారుదలలో అన్యాయం జరుగుతుందని పదే పదే సభ్యులు చెప్పినప్పుడు, గతంలో మంత్రులుగా పనిచేసి తెలంగాణకు మేలు చేశామని, ప్రాజెక్టులు కట్టినామని, చెప్పుకున్న వారు, మీరు చెబుతున్నది తప్పు, మేము తెలంగాణ కోసం పని చేశామని ఇదే మంత్రులు ఇంటర్వెన్షన్ లో చెప్పింటే నేను సంతోషించే వాడిని. ఆనాటి సాగునీటి పారుదల శాఖ మంత్రి కడియం శ్రీహరి గారు, పెద్దలు తుమ్మల నాగేశ్వర రావు గారు, పోచారం శ్రీనివాసరెడ్డిగారు, గతంలోని టి.డి.పి. పార్టీ క్యాబినెట్ లోని వారే. ఈ రోజు అదే పార్టీని తిడుతుంటే అక్కడ కూర్చుని బల్లలు చరుచుకుంటుంటే మేము ఏ రకంగా వారిని సమర్థించాలి.

4.30 | శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావు: ఆ మహానుభావుడు అప్పుడు సా. ఆ పార్టీలో లేడు. జూరాల ప్రాజెక్టు కట్టినప్పుడు,

ఎస్ఎల్బిసిని కట్టినప్పుడు, ఎస్ఆర్ఎస్పిని సెకండ్ స్టేజీకి తెచ్చినప్పుడు, ఎబిసికి నిధులు తెచ్చినప్పుడు, తెలంగాణకు నీళ్లు తెచ్చుకునే ప్రయత్నం చేసినప్పుడు ఆయన ఎక్కడున్నాడో నాకు తెలియదు కానీ ఆనాడు కూడా తెలంగాణకు న్యాయం చేయడానికే మా శక్తి వంచన లేకుండా ప్రయత్నం చేశాము. అదే ప్రయత్నంలో ఉన్నాము. ఆయన నిన్న కాక మొన్న వచ్చి తెలంగాణ తెలుగుదేశం పార్టీ అని చెప్పుకుంటే ఆయన ఇష్టం, నాకు ఎటువంటి సంబంధం లేదు. అప్పుడు దానికోసమే మేము సోరాలంటే చేశాము. కావాలంటే మీ జూరాలను, ఎస్ఎల్బిసిని, ఎస్ఆర్ఎస్పి సెకండ్ స్టేజీ గురించి అడగండి. అప్పుడు నువ్వు అక్కడ ఉంటే నీకు తెలిసేది. అప్పుడు కాకుండా మొన్న మధ్య వచ్చి ఉంటావు. దాని కోసం నువ్వు మాట్లాడే మాటలు అసందర్భం. దాని గురించి తక్కువ మాట్లాడితే మంచిది.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఉద్యమాలు చేసేటప్పుడు నేను అక్కడ ఉన్నాను. వారు ఇక్కడ అధికారంలో ఉన్నారు. అధికారం వచ్చిన తర్వాత వారు అక్కడకు వెళ్లారు. మళ్ళీ నేను ఇక్కడకు వచ్చాను. అంతే తేడా వేరే ఏమీ లేదు. ఏదీ ఏమైనా సంతోషం. మా దగ్గర ట్రైనింగ్ పొందిన వాళ్లు అక్కడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతున్నారు. అందుకు నేను అభినందిస్తున్నాను. మా ట్రైనింగ్ ఉపయోగపడింది.

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావు: మా పార్టీలో నువ్వు మా దగ్గర ట్రైనింగ్ పొందావు. మేము మీ దగ్గర ట్రైనింగ్ పొందలేదు. అది కూడా గుర్తుపెట్టుకో.

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డి: నా దగ్గర అనలేదు. తెలుగుదేశం పార్టీలో టైనింగ్ పొందారని చెప్పాను. సాగు నీటి ప్రాజెక్టు గురించి తర్వాత చెబుతామన్నారు. అప్పుడు మాట్లాడుతాను. ఇకనిధుల విషయానికి వస్తే ఆర్థిక మంత్రివర్యులు ప్రవేశపెట్టిన 2014-15 బడ్జెట్, 2015-16 బడ్జెట్ను చూసుకుంటే, ఆనాడు 10 నెలలు కోసం లక్షకోట్లు ప్రవేశపెడితే, 62 కోట్లు ఖర్చుపెట్టామన్నారు. రెండవసారి రూ.1.16 వేల కోట్లకు ప్రవేశపెడితే మీరే సవరించుకొని లక్షకోట్లు ఖర్చుపెట్టామన్నారు. ఈ రోజు కూడా రూ.1.30 కోట్లు అంటున్నారు. గత రెండు అనుభవాలను చూస్తే మీరు ప్రవేశపెడుతున్న బడ్జెట్లో దాదాపుగా 40 శాతం కోతలు మీరే విధించుకుంటున్నారు. దయచేసి ఇప్పటికైనా వాస్తవ బడ్జెట్ను సభలో ప్రవేశపెట్టవలసినదిగా ఈ సందర్భంగా ఆర్థికమంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఏ ఏ నిధులు వేటి కోసం ఎంత ఖర్చు పెట్టారో సభలో చర్చించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. సమాజంలో ఎస్.సి, ఎస్.టి, బి.సిలందరు 80 శాతం ఉన్నారు. 2014లో రూ.14162 కోట్లు నిధులు కేటాయిస్తే రూ.4140 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. 2015లో రూ.15296 కోట్లు కేటాయిస్తే రూ.7169 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. ఈ సంవత్సరం రూ.20178 కోట్లు కేటాయింపులు జరిగాయి. 2014లో కానీ 2015లో కానీ కేటాయింపులలో ఖర్చు పెట్టింది కేవలం 30 శాతం మాత్రమే. అంటే కేటాయింపులు గొప్పగా ఉంటున్నాయి. ఖర్చులకు వచ్చేసరికి 30 శాతం కూడా కనిపించడం లేదు. మొత్తం బడ్జెట్ మీద తీసుకుంటే 80 శాతం ప్రజలు ఉన్న వాళ్లకు 14 శాతం మాత్రమే నిధులు కేటాయించడమనేది ఎస్.సి, ఎస్.టి, బి.సి అభ్యున్నతికి ఏ మాత్రం క్షేమకరం కాదు. ఉపయోగకరం కాదు. కాబట్టి తక్షణమే ఈ కేటాయింపులను పునఃసమీక్షించి 80 శాతం సమాజంలో ఉన్న ప్రజలకు నిధులను పెంచవలసినదిగా ఆర్థిక మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అదే విధంగా నియామకాలకు సంబంధించి కూడా ఉద్యమాలు జరిగాయి. ఉద్యమాల సందర్భంగా 4,5 లక్షల ఉద్యోగాలు వస్తాయని చెప్పి చాలా మంది ఉపన్యాసాలు చేశారు. కానీ, ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తర్వాత ఇదే ఆర్థిక మంత్రివర్యులు 1.07 లక్షల ఉద్యోగాలను తెలంగాణలో ఖాళీలు ఉన్నాయని చెప్పి ఈ సభకు సమాధానం చెప్పడం జరిగింది. కానీ, 20 నెలలు తిరిగి లోపల లేదు 57 వేల ఉద్యోగాలు మాత్రమే ఉన్నాయని ఈ రోజు చెబుతున్నారు. ఈ 57 వేలు అయినా నిజమా కాదా? లేదంటే మళ్ళీ వచ్చే సమావేశాలకు 30 వేలకు 40 వేలకు తగ్గిస్తారా? ఇన్ని ఉద్యోగాలు ఉంటే వీటిని

ఎప్పటి లోగా మీరు వీటన్నింటిని కూడా భర్తీ చేస్తారో దాని వల్ల వచ్చే ఆర్థిక భారం ఏమిటో కూడా ఆర్థికమంత్రి వర్యులు సభకు చెప్పవలసి ఉన్నది. వారికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వకున్నా వారికి గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపల్ ఎన్నికల్లో కార్పొరేటర్గా టికెట్ ఇస్తే బాగుంటుంది. ఈనాడు పార్టీ అధ్యక్షులు ఇచ్చే టికెట్లలో కూడా జూబ్లీహిల్స్లో కాజాసూర్యనారాయణకు, అమీర్పేట్లో విజయలక్ష్మి గారికి, వెంగళరావు నగర్లో కిలాడి మనోహర్కు ఇలా ఆంధ్రావాళ్లకే టికెట్ ఇచ్చారు. కనీసం తెలంగాణ వారికి జూబ్లీహిల్స్, బంజారాహిల్స్లో టికెట్ అయినా ఇవ్వలేదు. ఉద్యోగాలు ఇవ్వకపోయినా తెలంగాణ బిడ్డలకు టికెట్ ఇవ్వాలని నేను చెబుతున్నాను. ఉద్యోగనియామకాల కోసం ఉద్యమాలు జరిగితే కనీసం రాజకీయంగా మన పార్టీ ఇచ్చే టికెట్ కూడా ఇవ్వలేదు. తెలంగాణ బిడ్డలకు అన్యాయం జరిగిందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. తెలంగాణ రాష్ట్రం వస్తే అత్యధికంగా లబ్ధిపొందాల్సిన వాళ్లు, లబ్ధి చేకూరుతుందని భావించిన వాళ్లు దళితులు. దళితులకు సంబంధించి రాష్ట్రం ఎన్నికల మానిఫెస్టోలో ప్రతి దళిత కుటుంబానికి భూమి లేని వారికి 3 ఎకరాల భూమి ఇస్తామని ఆనాడు ప్రభుత్వం గట్టి హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ ఈ రోజు వరకు మొదటి బడ్జెట్లో వెయ్యి కోట్లు పెట్టారు. రెండవ బడ్జెట్లో వెయ్యి కోట్లు పెట్టారు కానీ ఇప్పటి వరకు మాకు అందుతున్న సమాచారం మేరకు 1132 ఎకరాలకుగాను 525 కుటుంబాలు మాత్రమే లబ్ధిదారులని మాకు సమాచారం అందింది. దళితులు 3 లక్షల కుటుంబాలు భూమి లేని వారు ఉన్నారు. వీళ్లందరికీ భూములు ఇవ్వాలంటే ఈ బడ్జెట్లో దళితులకు సంబంధించిన భూముల గురించి అసలు నిధులే కేటాయించలేదంటే ఈ పథకాన్నే ప్రభుత్వం రద్దు చేసిందా లేదా ఈ ప్రభుత్వం ఎప్పటిలోపు దళితులకు భూములు ఇస్తుందో చెప్పవలసినదిగా తమరిద్వారా రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను.

అదే విధంగా భూములు దొరకకపోతే దళితుల కోసం రూ.5 లక్షలతో భూములు కొంటున్నారు కాబట్టి ప్రతి కుటుంబానికి బ్యాంకులో రూ.15 లక్షలు డిపాజిట్ చేస్తే దాని మీద వచ్చే వడ్డీతో అయినా ఆ దళిత కుటుంబాలు ఆత్మగౌరవంతో బ్రతుకుతారు. కాబట్టి ఆర్థికమంత్రి వర్యులు ఆలోచన చేసి ఈ దళిత కుటుంబాలకు భూములు దొరికే వరకు ప్రతి కుటుంబానికి రూ.15 లక్షలు ఎఫ్.డి. వేసి దాని మీద వచ్చే వడ్డీని దళిత కుటుంబానికి వచ్చే విధంగా చర్యలు తీసుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను. అదే విధంగా గిరిజనులకు సంబంధించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నికల మానిఫెస్టోలో 12 శాతం గిరిజనులకు రిజర్వేషన్లు ఇస్తామని వారు చెప్పడం జరిగింది. అదే

విధంగా మూడు ఎకరాల భూములు ఇస్తామని కూడా చెప్పారు. కానీ 21 నెలలు అయినా కూడా గిరిజన సోదరులకు న్యాయం జరగలేదు. హైకోర్టులో కూడా 10శాతం గిరిజనుల రిజర్వేషన్‌ను అమలు చేయమని ఆదేశాలు ఇచ్చింది. హైకోర్టు ఇచ్చిన ఆదేశాలను కూడా రాష్ట్రప్రభుత్వం అమలు చేయలేదు. ఈ గిరిజనులకు 3ఎకరాల భూమి ఎప్పటిలోపు ఇస్తారు. 12శాతం రిజర్వేషన్ ఎప్పటిలోపు అమలు చేస్తారని తమరి ద్వారా రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మైనారిటీలకు సంబంధించిన 12శాతం రిజర్వేషన్ కూడా ఇంత వరకు ఒక్క కొలిక్కి రాలేదు. ఆ విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవలసినదిగా కోరుకుంటున్నాను. వికలాంగులకు 3శాతం రిజర్వేషన్ ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు మేనిఫెస్టోలో చెప్పారు. వికలాంగులను ఎవరైనా వివాహం చేసుకుంటే వాళ్ల కుటుంబానికి రూ.2లక్షలు ఇస్తామని, ప్రభుత్వ ఉద్యోగం ఇస్తామని చెప్పారు. వికలాంగులు ఎంతో మంది ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీ కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. దయచేసి ప్రభుత్వం ఆ హామీని కూడా అమలు చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటున్నాను. అదే విధంగా డబుల్ బెడ్రూమ్ ఇళ్లకు సంబంధించి కూడా ప్రభుత్వం డబుల్ బెడ్రూమ్ ఇస్తుందని ప్రజలంతా కూడా ఆశతో ఉన్నారు. హైదరాబాద్ లో భూములు లేవని ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో 11 ఎకరాలు ప్రభుత్వం తీసుకొని డబుల్ బెడ్రూమ్ ఇళ్లను కట్టిస్తుందని, అక్కడి విద్యార్థులు ఉద్యమం చేయడం వలన అది ఆగిపోయినట్లు కనిపిస్తున్నది.

4.40 ప్రభుత్వానికి ఈ సందర్భంగా నేను సూచన చేస్తున్నాను.

సా. గత ప్రభుత్వాలు ఎమ్.ఆర్. ప్రాపర్టీస్ సంస్థలకు 525 ఎకరాలు కేటాయించాయి. 125, 130 ఎకరాలలో లే-అవుట్లు చేసి ప్లాట్స్ అమ్మారు. ఇంకా 400 ఎకరాల భూమి పక్కన వడి ఉంది. తక్షణమే ఎమ్.ఆర్. ప్రాపర్టీస్ లో ఉన్న 400 ఎకరాల భూమిని ప్రభుత్వం వెనక్కు తీసుకొని అందులో పేదలకు డబుల్ బెడ్రూమ్ ఇళ్లను కట్టిస్తే కొన్ని వేల కుటుంబాలకు ఉపయోగపడుతుంది.

జూబ్లీహిల్స్ లో ఉన్న బ్లూ క్రాస్ సొసైటీని అక్కినేని అమల గారు నిర్వహిస్తున్నారు. దాని కోసం 3 ఎకరాల భూమిని కేటాయించారు. హైదరాబాద్ లో ఉన్న కుక్కలను తీసుకొచ్చి అందులో పెడుతున్నారు. జూబ్లీహిల్స్ లో కుక్కలకు స్థలం ఉండాలని అవసరం లేదు. ఆ బ్లూ క్రాస్ సొసైటీని ఊరు బయట ఎక్కడన్నా పెట్టించి మూడు కాకపోతే ఆరు ఎకరాలు ఇవ్వండి. ఈ మూడు ఎకరాలను ప్రభుత్వం వెనక్కు తీసుకుని పేదలకు డబుల్ బెడ్రూమ్ ఇళ్లను కట్టిస్తే కనీసం తెలంగాణ

రాష్ట్రంలో అయినా పేదలు జూబ్లీహిల్స్ లో ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఇళ్లలో దర్జాగా బ్రతుకుతారు. బి.సి.లకు కేటాయింపులు లేవు. ఎస్.సి., ఎస్.టి. లకు కేటాయింపులు లేవు. మైనారిటీలకు కేటాయింపులు లేవు. ఫీజ్ రీఇంబర్స్ మెంట్ లేదు. ఏ రకంగా ప్రజలు ఆశలు పెట్టుకున్నా అన్ని వర్గాలు నిరాశకు గురవుతున్నాయి కాబట్టి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ద్రవ్య వినిమయ బిల్లును తెలుగుదేశం పార్టీ పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తోంది. సవరించిన ద్రవ్య వినిమయ బిల్లును ప్రవేశపెడితే, తప్పకుండా అందరికీ న్యాయం జరిగితే తెలుగు దేశం పార్టీ మద్దతు తెలుపుతుంది.

శ్రీ సాయం వెంకటేశ్వర్లు: ఈ నెల 10వ తేదీన బడ్జెట్ ప్రారంభించిన సందర్భంలో తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మూడవసారి బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారు ఈటల రాజేందర్ గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రోజు ద్రవ్య వినిమయ బిల్లు మీద మాట్లాడే సందర్భంలో అవకాశం ఇచ్చినందుకు సంతోషం. ఇది చాలా భారీ బడ్జెట్. మూడవసారి ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ ను చూస్తే రూ.1,30,415.87 కోట్ల బారీ అంకెలతో బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టారు. వాస్తవంగా రాష్ట్ర ఆదాయ రాబడులకు మించి బడ్జెట్ అంచనాలు ఉన్నాయని ఈ అంకెలను చూస్తే తెలుస్తోంది. తొలి ఏడాదిలో వాస్తవ ఆదాయ వ్యయాలను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా ప్రతి సంవత్సరం బడ్జెట్ కేటాయింపులు పెంచుకుంటూ వెళ్లడం జరుగుతోంది. ఈ విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. వాస్తవికత ప్రతిబింబించే బడ్జెట్ ను తయారు చేస్తామనే మాటను ప్రభుత్వం ఆచరించి చూపించాలి.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రతిష్టాత్మకంగా తీసుకొన్న డబుల్ బెడ్రూమ్ ఇళ్లగురించి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో నిరుపేదలు ఎన్నో ఆశలతో ఎదురు చూస్తున్నారు. ఈ డబుల్ బెడ్ రూమ్స్ కు సంబంధించి 60,000 ఇళ్లు గత సంవత్సరం ఇస్తామన్నారు. అవి ఇంకా పూర్తి కాలేదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ బడ్జెట్ లో కూడా 2 లక్షల ఇళ్లు కట్టిస్తామని చెప్పారు. ఈ లక్ష్యం నెరవేరడానికి బడ్జెట్ సమావేశం పూర్తయ్యే లోపున గట్టి ప్రయత్నం చేస్తే ప్రభుత్వానికి కూడా మంచి పేరు వస్తుంది. ఈ డబుల్ బెడ్ రూమ్ నిర్మాణం కోసం ప్రభుత్వం గట్టిగా ప్రయత్నం చేయాలి. అలాగే ఇందిరమ్మ పెండింగ్ బిల్లుల విషయంలో పేదలు ఎంతో ఆశగా ఎదురు చూస్తున్నారు. ఇందిరమ్మ పెండింగ్ బిల్లను ఎంత తొందరగా అయితే అంత తొందరగా క్లియర్ చేయాలని ప్రజలు ఆశగా ఎదురు చూస్తున్నారు.

మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమాన్ని మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రతిష్టాత్మకంగా తీసుకున్నారు. ఇంటింటికి త్రాగునీటిని అందించాలనే

ఒకసంకల్పంతో రూ.40 వేల కోట్లతో ముందుకు వెళుతున్నారు. దీనికి సంబంధించి ప్రభుత్వం బడ్జెట్లో సంబంధం లేకుండా నిధులు ఖర్చు చేస్తామన్నారు. ఇది సరైన ఆలోచనా విధానం కాదు. ఇదేవిధంగా కొనసాగితే రాబోయే రోజులలో బడ్జెట్కు సంబంధించి పరిస్థితులు ఏవిధంగా ఉంటాయో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. రూ.1,000 లేక రూ.2,000 కోట్లు కాదు ఏకంగా రూ.23 వేల కోట్లు సప్లిమెంటరీ అంచనాలు మీరు సమర్పించారు. దీన్ని సమర్పించడం ద్వారా ప్రభుత్వం తప్పుడు సంకేతాలను జారీ చేసినట్టుగా అనిపిస్తోంది. శాసనసభను, సభ్యులను ఇది ఆందోళన కలిగించే విధంగా మభ్య పెట్టే విధంగా ఉంది. అవసరాన్ని బట్టి ఒక పద్దుకు కేటాయించిన నిధులను మరో పద్దుకు కేటాయించుకుంటే తప్పు లేదు. 2015-16 ఆర్థికసంవత్సరంలో రూ.23 వేల కోట్లు ఇలా మళ్లించడం ద్వారా మీరు సమర్పించిన సప్లిమెంటరీ అంచనాలు చూస్తే అర్థం అవుతోంది. బడ్జెట్లో మీరు చూపించే కేటాయింపులకు వాస్తవంగా మీరు పెడుతున్న ఖర్చులకు సొంతం లేదు. ఈ విషయం కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి.

తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని మిగులు బడ్జెట్ ఉన్న రాష్ట్రంగా మనం ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. కాని రోజు రోజుకు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రజల మీద అప్పుల భారం పెరిగిపోతోంది. ఈ తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత రూ.70 వేల కోట్లు ఉన్న అప్పు ఇప్పుడు రూ.1 లక్ష 23 వేల కోట్లకు చేరింది. రెండు సంవత్సరాలలోనే అప్పులు దాదాపు రెండింతలు అయిన పరిస్థితి కనిపిస్తోంది. అప్పుల విషయంలో ప్రభుత్వం కూడా అప్రమత్తంగా ఉండడానికి గట్టి ప్రయత్నం చేయాలి.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వర్షాలు పడక తీవ్ర కరువు పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. దీనికి సంబంధించి చర్చ ఉంది, మాట్లాడదాము. రైతుల ఆత్మహత్యల నివారణా విషయంలో ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకున్నట్టు ఆర్థికమంత్రి గారు బడ్జెట్లో ఎక్కడా ప్రస్తావించలేదు. రైతు ఆత్మహత్యల నివారణ కోసం ప్రత్యేక చర్యలు చేపట్టడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గట్టి ప్రయత్నం చేయాలి. రుణ మాఫీ ఏక కాలంలో చేస్తామన్నారు. బడ్జెట్ విషయంలో మన రాష్ట్రం మిగులు బడ్జెట్ గా ఉంది. వ్యవసాయ రంగం ప్రధానమైనది, రైతులకు సంబంధించినది. రుణమాఫీ ఏకకాలంలో చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయ రంగంలో రైతులకు పెట్టుబడులు కూడా చాలా పెరిగిపోయాయి. మనకున్న గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని వ్యవసాయ రంగానికి అనుసంధానం చేసి రైతుల పెట్టుబడులు తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

ఎస్.సి., ఎస్.టి. సబ్ ప్లాన్ కు సంబంధించి గత రెండు బడ్జెట్లలో ఏమీ చెప్పలేదు. ఇప్పుడు మూడు బడ్జెట్ లో ఉన్నాము. ఈ నిధులు పూర్తి స్థాయిలో ఖర్చు కావడం లేదు. ఎస్.సి., ఎస్.టి. సబ్ ప్లాన్ లకు సంబంధించి ప్రభుత్వం ఏమీ చెప్పిందంటే, వారు అధికారంలోకి రాగానే ఎస్.సి. ఎస్.టి. చట్టబద్ధత కలిగిన సబ్ ప్లాన్ కు ప్రత్యేకంగా నిపుణులతో ఉన్నటువంటి ఒక కమిటీని వేసి 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం గిరిజన జనాభా ప్రకారం వాటిని ఖర్చు చేస్తామన్నారు. ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో పెట్టినటువంటి సబ్ ప్లాన్ నిధులను పూర్తి స్థాయిలో దళితులు, గిరిజనుల సంక్షేమం అభివృద్ధికి ప్రతి ఒక్క రూపాయి ఖర్చు పెట్టాలి.

దళితులకు మూడు ఎకరాల భూమికి సంబంధించి కార్యక్రమం కొనసాగుతోంది. ఎంతమందికి ఇచ్చారు, ఎన్ని లక్షల కోట్లు ఖర్చు పెట్టారన్న విషయాన్ని చెప్పారు. ఇది నిరంతర ప్రక్రియగా చేస్తామన్నారు. దళితులకు సంబంధించి మూడు ఎకరాల భూమి ఇస్తామనే మాట ఇచ్చారు. దళిత సోదరులకు మూడు ఎకరాలు భూమి ఇచ్చే విషయంలో ఈ కార్యక్రమాన్ని ఇంకా వేగవంతం చేయాలి.

గిరిజనులకు కూడా మూడు ఎకరాల భూమి ఇస్తామని ప్రణాళికలో చెప్పారు. ఈ విషయంలో గిరిజనులలో అర్హత గల కుటుంబాలను గుర్తించి దళితులకు ఏవిధంగా మూడు ఎకరాల భూమిని ఇస్తున్నారో, ఆ విధంగా గిరిజనులకు కూడా మూడు ఎకరాల భూమిని ఇచ్చే విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. ఎస్.సి., ఎస్.టి., మైనారిటీ రిజర్వేషన్లకు సంబంధించి చాలా మంది సభ్యులు అడిగారు. ఈ రిజర్వేషన్లను ఎప్పుడు అమలు చేస్తారని. అదేవిధంగా బి.సి. మైనారిటీలకు సంబంధించి సబ్-ప్లాన్, బి.సి. మైనారిటీలకు సంబంధించి నిధులు కోల్ల రూపాయలు బడ్జెట్లో పెడుతున్నారు. వారిని కూడా చట్ట పద్ధతిలో సక్రమంగా బి.సి. మైనారిటీ సబ్ ప్లాన్ ఆధ్వర్యంలోకి తీసుకురావాలి.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 4 జిల్లాలలో సింగరేణి ఉంది. అందులో 65 వేల మంది కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. అదొక పెద్ద సంస్థ. మన తెలంగాణకు ఎరువులు ఇస్తున్నటువంటి సంస్థ ఏదన్నా ఉందంటే అది సింగరేణి సంస్థ. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 4 జిల్లాలలో సింగరేణి ఉందంటే అది మన అదృష్టం. మన ప్రభుత్వ అదృష్టం.

వారసత్వ ఉద్యోగాల కోసం 60 వేల మంది కార్మికులు ప్రభుత్వం వైపు చూస్తున్నారు. సింగరేణి లో ఉన్నటువంటి ప్రధానమైన సమస్య వారసత్వ ఉద్యోగాలు. వారసత్వ ఉద్యోగాలు ఎప్పటిలోగా

ఇవ్వబోతున్నారో స్పష్టం చేయాలి. కార్మికులకు ఇస్తున్నటువంటి వసతులు, మంచినీళ్లు, కరెంట్, క్వార్టర్ మొదలైన వసతులపైన వన్ను వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ వన్ను రద్దు చేసే విషయంలో ప్రభుత్వాన్ని ఆలోచించమని సింగరేణి కార్మికుల పక్షాన కోరుతున్నాను. సకల జనుల సమ్మెకాలంలో సింగరేణి కార్మికులు బ్రహ్మాండమైనటువంటి పోరాటాన్ని కొనసాగించారు. సకలజనుల సమ్మెకాలం నాటివేతనాలు చెల్లిస్తామని చెప్పారు. అవి చెల్లించడానికి ఖచ్చితంగా ప్రయత్నం చేయాలి. ఫ్రెండ్లీ పోలీస్ వ్యవస్థ అంటోంది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం.

4.50 ఫ్రెండ్లీ పోలీసు అంటున్నాము. పోలీసు వ్యవస్థకు

సా. సంబంధించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక మాట ఇచ్చారు. ఎస్ఐలకు గెజిటెడ్ హోదా కల్పిస్తామన్నారు. ప్రమోషన్ కు సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆలోచించి ఎస్ఐలకు గెజిటెడ్ హోదా కల్పిస్తే బాగుంటుంది. అక్కడ స్థానికంగా ఉన్న విద్యార్థులకు, పేద ప్రజలకు పోలీసులు అందుబాటులో ఉంటారు. కాబట్టి ఎస్ఐలకు గెజిటెడ్ హోదా కల్పిస్తే బాగుంటుంది. ఫీజు రీఇంబర్స్ మెంట్ బకాయిలు త్వరగా చెల్లించాలి. ప్రభుత్వ శాఖలలో ఉన్న ఖాళీల భర్తీ విషయంలో గత సమావేశంలో మంత్రిగారు చెప్పారు. లక్షా ఏడు వేల పోస్టులు ఖాళీలున్నాయని మంత్రిగారు అన్నారు. అవి ఎప్పటిలోగా ఫిలప్ చేస్తారు? వాటి గురించి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారో చెప్పాలి. డివిన్సి వాయిదా పడుతోంది. ఎంతోమంది నిరుద్యోగులు ఎదురు చూస్తున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డివిన్సి ఎప్పుడు నిర్వహిస్తుంది? ఎప్పటిలోగా ప్రకటిస్తారు? అందరూ ఎదురు చూస్తున్నారు. నిరుద్యోగ యువతకోసం డివిన్సి వెంటనే నిర్వహించడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి.

ప్రభుత్వ శాఖలలో పని చేస్తున్న కాంట్రాక్టు ఉద్యోగుల క్రమబద్ధీకరణ ఎప్పటిలోగా చేస్తారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా భారత దేశంలో ఎవరూ ప్రవేశపెట్టని విధంగా ఆనాడు వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు 104, 108 సర్వీసులను ప్రవేశపెట్టారు. అవి పేద ప్రజలకు చాలా దగ్గరగా వెళ్లాయి. కాబట్టి 108, 104 సేవలను గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పేదలకు మరింత చేరువయ్యే విధంగా పటిష్టంగా చర్యలు తీసుకుంటే గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి పేద ప్రజలు బ్రహ్మారథం పడతారు. వీటిని పకడ్బందీగా అమలు చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఆరోగ్యశ్రీ పథకానికి సంబంధించి కార్పొరేట్ వైద్యాన్ని అందించారు. దానిలో లోటుపాట్లు ఉంటే పటిష్టమైన చర్యలు తీసుకొని ఆరోగ్యశ్రీ పథకాన్ని మరింత బలోపేతం చేసే కార్యక్రమంలో భాగంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందడుగు వేయాలని కోరుతున్నాను. మన భారత రాజ్యాంగనిర్మాత డా.బి.ఆర్. అంబేద్కర్ గారు బడుగు

బలహీన వర్గాల ఆశాజ్యోతి. వారి జయంతి రోజున రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సెలవు దినంగా ప్రకటించాలని కోరుతున్నాము. ఆరోజున అనేక కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వం తరపున చేస్తున్నారు. అభినందిస్తున్నాను. ఖమ్మం జిల్లాలో సింగరేణి కార్మికులు, దళితుల సంఘాల వారు కూడా కోరుతున్నారు.

ద్రవ్య వినిమయ బిల్లుకు సంబంధించి కొన్ని సవరణలు చేసి ప్రజలకు వూర్తి స్థాయిలో ఈ బడ్జెట్ ఫలాలను చేరాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పథకాలు ప్రజలకు చేరే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. ద్రవ్య వినిమయ బిల్లు మార్పులు చేర్పులతో ముందుకు వెళ్లాలని కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమరికి వైఎస్ఆర్ సిపి తరుపున ధన్యవాదాలు తెలియ చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సున్నం రాజయ్య (భద్రాచలం): అధ్యక్షా, ఈ రోజు ద్రవ్య వినిమయ బిల్లు మీద మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. బడ్జెట్ సమావేశాలలో ఆర్థిక మంత్రిగారు రాష్ట్ర ప్రణాళికా బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టారు. ఈ సందర్భంగా కొన్ని విషయాలు మీ ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

వైద్యానికి ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రాధాన్యత కల్పించింది. చాలా సంతోషం. బడ్జెట్ లో పది శాతం నిధులు వైద్యానికి కేటాయించాలి. కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులలో ఫీజులు నియంత్రించేయాలి. వైద్య ఆరోగ్య శాఖలలో, పిహెచ్ సి లలో అనేక పోస్టులు ఖాళీలున్నాయి. వాటిని భర్తీ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అందులో కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులు పనిచేస్తున్నారు. వారిని క్రమబద్ధీకరణ చేయాలి. ఆదిలాబాద్, వరంగల్, ఖమ్మంలో సెకండ్ గ్రేడ్ ఎఎన్ఎమ్ లున్నారు, వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయాలి. అర్బన్ హెల్త్ సెంటర్ లులో ఎఎన్ఎమ్ లను, వర్కర్లను రెగ్యులరైజ్ చేయాలి. 104, 108లో పని చేస్తున్న ఉద్యోగులకు భద్రత కల్పించాలి, వేతనాలు పెంచాలి. జి.ఓ. నెం. 7 ఆధారంగా సేవసఫల్ అర్బన్ హెల్త్ మిషన్ పాలసీ ఆధారంగా 92 అర్బన్ హెల్త్ సెంటర్లు ఉన్నాయి. వాటిని అప్ గ్రేడ్ చేశారు. ఇందులో 15 సంవత్సరాల నుండి పని చేస్తున్న సి.ఓ. మెడికల్ అసిస్టెంట్లు, సిబ్బంది పని చేస్తున్నారు. వారి ఉద్యోగాలు పోయే పరిస్థితి ఉంది. వారిని కొనసాగించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. జి.ఓ.నెం. 16 ప్రకారం కాంట్రాక్టు అవుట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగులకు మాత్రమే జీతాలు పెంచారు. దానితోపాటు సేవసఫల్ స్టేట్ స్కీమ్ లో పని చేస్తున్న తాత్కాలిక ఉద్యోగులకు వేతనాలు పెంచాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. పర్మినెంట్ ఉద్యోగులకు, రిటైర్డ్ ఉద్యోగులకు హెల్త్ కార్డులు

అందించాలి. ప్రభుత్వం చెప్పిన విధంగా అందరికీవైద్యం అందించాలి. వివిధ యూనివర్సిటీలలో పని చేస్తున్న పార్ట్ టైమ్, ఫుల్ టైమ్ డెయిలీ వేజ్ మీద పని చేస్తున్న వర్కర్లను పర్మినెంట్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

కరువు మీద ప్రత్యేకంగా ఒక రోజు కేటాయించారు. గ్రామాలలో పశుగ్రాసం, మంచినీరు సరఫరా చేయాలి. ఉపాధి హామీ పథకాన్ని 200 రోజుల పని దినాలకు పెంచాలి, రోజు కూలీ రూ.300 ఇవ్వాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మిషన్ కార్యక్రమం మంచి కార్యక్రమం, దానిలో చిన్న పనులుంటే కూలీలు చేయగలిగిన పని వారికి కల్పించాలని కోరుతున్నాను. కౌలు రైతులు దాదాపు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 10 లక్షల మంది గుర్తింపు కార్డు కలిగి ఉన్నారు. వారందరికీ పంట రుణాలు ఇవ్వాలి. పరిహారం అందేలా చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రయివేటు అప్పులు నియంత్రణ చేయాలి. తెలంగాణ రైతులు రూ.18వేల కోట్లు ప్రయివేటు వ్యాపారుల వద్ద, బ్యాంకుల వద్ద అప్పులు తీసుకున్నారు. ప్రభుత్వం దానికి మారబోయింది ప్రకటించి రూ.18వేల కోట్లను మాఫీ చేయాలి. దాని ఫలితంగా ఆత్మహత్యలు నివారించవచ్చు.

అగ్ని మాపక కేంద్రం ఒకటి చాలా ప్రధానమైనది. హోమ్ శాఖామాత్యులు డిమాండ్ల సందర్భంగా నాలుగైదు కొత్త అగ్ని మాపక కేంద్రాలును ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. నా నియోజక వర్గంలో భద్రాచలం దగ్గర వెంకటాపురం, భద్రాచలం 150 కిలోమీటర్లు చుట్టుపక్కల, ఒక ఫైర్ స్టేషన్ తక్షణం అవసరం. అక్కడ కొన్ని రోజులు ఉంచి తీసి వేస్తున్నారు. వెంకటాపురంలో ఫైర్ స్టేషన్ పెడితే మూడు మండలాల ప్రజలకు ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. అలాగే విద్యుత్ కు సంబంధించి ఐదు సంవత్సరాల క్రితం 132 కెవి సబ్ స్టేషన్ కు శంకుస్థాపన చేశారు. వెంకటాపురం, నాజీడు, చర్ల మండలాల వినియోగదారులు అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్లు అవసరం ఉంది. బోర్ల మీద ఆధారపడ్డ రైతులు ఉన్నారు. అక్కడ శంకుస్థాపన చేసిన చోట రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 132 కెవి సబ్ స్టేషన్ ఏర్పాటు చేస్తే మూడు మండలాల రైతులకు, ప్రజలకు, వినియోగదారులకు ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వం దానిని పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఎస్సి, ఎస్టిలు సబ్ ప్లాన్ రూపొందించవలసిన అవసరం ఉంది. నిధులు కేటాయించారు. కాని దానికి రూల్స్ ఫ్రీమ్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఎస్సి, ఎస్టి సబ్ ప్లాన్ రూల్స్ ఫ్రీమ్ చేయాలి. బిసిలకు సబ్ ప్లాన్ చట్టం చేయాలి. ప్రభుత్వం సానుకూలంగా ఉంది. ఎస్సి, ఎస్టి తరువాత అత్యధికంగా బిసిలున్నారు. వారికి సబ్ ప్లాన్

ఉంటేనే బాగుంటుంది. బిసిలలో చాలా కులాలున్నాయి. వారికి సబ్ ప్లాన్ ఉంటే చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. వికలాంగులు చాలా కీలకమైన వారు. వికలాంగులకు సంబంధించి మూడు శాతం రిజర్వేషన్ అమలు చేయాలి.

5.00 | పీహెచ్డీలు, పీజీలు, డిగ్రీలు చదువుకున్న **సా.** | వికలాంగులున్నారు. వారికి ఉద్యోగాలు కల్పించాలి. వారికి సంబంధించి కమీషన్ ని ఏర్పాటు చెయ్యాలి. గిరిజనులకు సంబంధించి విద్య, వైద్య సౌకర్యాలను మెరుగుపరచవలసిన అవసరం ఉంది. వారికి అన్ని రంగాలలో పది శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించాలి. స్పెషల్ డీఎస్సిని వరంగల్, భద్రాచలం, ఖమ్మం ప్రాంతాలలో నిర్వహించాలి. పోడు భూముల పట్టాల గురించి స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని అమలుపరచాలి. పోడు భూముల్లో వ్యవసాయం చేసుకుంటున్న వారిని హింసకు గురి చేస్తున్నారు. యంత్రాలు, ప్రాక్లెయిన్స్ పంపించి ఆ భూములను తవ్వుతున్నారు. చాలా మంది కుటుంబాలకు పట్టాలివ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఇరవై, ముప్పై సంవత్సరాల నుండి వారు సాగు చేసుకుంటున్నారు. వారికి పట్టాలివ్వాలి. ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో కూల్ ప్రాంతంలో టైగర్ జోన్ ఉన్న కారణంగా నలభై గ్రామాల ప్రజలు భయాందోళనకు గురవుతున్నారు. మధ్యాహ్న భోజన పథకం అనేది చాలా ముఖ్యమైన అంశం. సన్నబియ్యం అన్నాన్ని కాలేజీ పిల్లలకు కూడా పెడతామంటున్నారు. అదే విధంగా పెరుగుతున్న ధరలకు అనుగుణంగా వారికి మెస్ ఛార్జెస్ పెంచాలి. గుడ్లకు సంబంధించి అదనంగా బడ్జెట్ లో నిధులు కేటాయించాలి. కార్మికులకు గుర్తింపు కార్డులివ్వాలి. ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసుకుంటున్న ఆడబిడ్డలను యథాతథంగా కొనసాగించాలి. వీఆర్ ఓలు దాదాపు 25వేల మంది ఉన్నారు. గ్రామ సేవలకు ఆరు వేల రూపాయలు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. 010 పద్దు కింద వారికి బీతాలివ్వాలి. అర్హత గలవారికి ప్రమోషన్స్ ఇవ్వాలి. కార్మికులకు జీవన భృతి వెయ్యి రూపాయలు ఇవ్వాలి. అందుకు అనుగుణంగా బడ్జెట్ లో రూ.720 కోట్లు కేటాయించారు. జీఓ నెం. 41ను పునరుద్ధరించాలి. వారికి పీఎఫ్ వంటి సౌకర్యాలు కల్పించాలి. గ్రామ పంచాయతీ కార్మికులు సెస్టెంబర్, అక్టోబర్ నెలల్లో సమ్మె చేశారు. 33 రోజుల సమ్మె చేశారు. అప్పుడు పంచాయతీరాజ్ శాఖామంత్రి కేటీఆర్ గారు చొరవ తీసుకున్నారు. మేము కూడా హాజరయ్యాము. ఒక కమిటీని వేశారు. వారికి వేతనాలు పెంచాలి. వెంటనే కమిటీ స్టడీ చేసి వేతనాల విషయమై పరిశీలన చెయ్యాలని కోరుతున్నాను. ఆశా వర్కర్లకు సంబంధించిన అంశం చాలా ముఖ్యమైనది. వారు కూడా సమ్మె

చేశారు. వారికి గౌరవవేతనం అందడం లేదు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆలోచించి వారికి వేతనాలను అందించాలి. వారికిచ్చే నాలుగు వందల రూపాయల వేతనం కూడా రెండు సంవత్సరాలుగా ఇవ్వడం లేదు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో యాభై లక్షల మంది పనిచేస్తున్నారు. పెరిగిన ధరలకు అనుగుణంగా వారికి వేతనాలివ్వాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. ఐకేపి వర్కర్లు 24,000 మంది ఉన్నారు. వారికి కేవలం రెండు వేల రూపాయలు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. రెండు సంవత్సరాల నుండి వారు ఆందోళన చేస్తున్నారు. వారికి నెలకు అయిదు వేల రూపాయలు ఇస్తామని ఎన్నికల్లో హామీ ఇచ్చారు. మున్సిపల్ కార్మికులకు హైదరాబాదులో వేతనాలను పెంచారు. మిగతా జిల్లాలలో కూడా మున్సిపల్ కార్మికులకు వేతనాలు పెంచాలని కోరుతున్నాను. కాంట్రాక్ట్ అవుట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగులకు సంబంధించి జీఓ సెం. 14ను విడుదల చేయాలని కోరుతున్నాను. విద్యుత్ శాఖలో పనిచేస్తున్నటువంటి లోడింగ్, అన్ లోడింగ్ చేసే హామాలీలు 200 మంది ఉన్నారు. వారికి గుర్తింపు కార్డులివ్వాలి. వారిని శాశ్వతంగా రెగ్యులరైజ్ చేయాలి.

(ఈ దశలో మైక్ కట్ చేయబడింది)

శ్రీ ఆర్. రవీంద్రకుమార్ : అధ్యక్షా, ఈ నెల 10వ తేదీన ప్రారంభమైన శాసన సభ బడ్జెట్ సమావేశాలు దాదాపు 18 రోజులపాటు జరుగుతున్నాయి. సీపీఐ పార్టీ తరుపున మేము, ప్రతిరోజూ రాష్ట్రంలో ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న అనేక సమస్యలపై ఈ శాసనసభలో ప్రస్తావించడం జరిగింది. అదే విధంగా ప్రధానంగా ఇప్పుడు కర్ర, రైతులకు గిట్టుబాటుధర, త్రాగునీటి సమస్య మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. నల్గొండలో ఫ్లోరోసిస్ వ్యాధి నివారణ, మంచినీటి ప్రాజెక్టులు, సాగునీటి ప్రాజెక్టులు, దిండి ఎత్తిపోతల పథకం డిజైన్స్ ఫైనలైజ్ చేసి టెండర్లు పిలవాలని కోరుతున్నాను. విద్యార్థులకు సంబంధించి ఫీజ్ రీయింబర్స్ మెంట్ బకాయిలు రూ. 3650 కోట్లను వెంటనే విడుదల చేసి విద్యార్థుల భవిష్యత్తును ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. పోడు వ్యవసాయం చేసుకునే రైతులకు సమస్యలున్నాయి. వాటి మీద ప్రభుత్వం స్పందించి పోడు సాగుచేసుకునే రైతులకు పట్టాలివ్వాలని కోరుతున్నాను. అటు శాఖ పోలీసులు వారిని నిర్బంధిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం వెంటనే ఈ విషయమై చర్యలు తీసుకోవాలి. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా, మున్సిపల్, చేనేత కార్మికుల సమస్యలపై శాసనసభలో ప్రస్తావించడం జరిగింది. హైదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీ, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీల వీసీలకు సంబంధించి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. అదే విధంగా అనేక యూనివర్సిటీలకు సంబంధించిన అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్స్, అధ్యాపకులు

నామమాత్రంగా కాంట్రాక్ట్ పద్ధతిలో పనిచేస్తున్నారు, వారి రెగ్యులరైజేషన్ గురించి ఆలోచించాలి. టీఎస్ఆర్టీసీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి పూర్తి స్థాయిలో విభజించబడలేదు. తెలంగాణ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ ఏర్పాటుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. అందులో పనిచేసే కార్మికుల భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించాలి. తెలంగాణ ఉద్యమంలో పెద్ద ఎత్తున ముందు ఉండిపోరాటం చేశారు. అలాంటి వారికి సెలవుతో కూడిన వేతనాన్ని అందించాలి. చేనేత రంగం తీవ్ర సంక్షోభంలో ఉంది. వారికి చేయూతనందించి అప్పులతో ఆత్మహత్యలు చేసుకోకుండా ఉండే విధంగా వారిని ఆదుకోవాలి. వారికి సంబంధించి ప్రత్యేక ప్యాకేజీ ఇవ్వాలి. వారు ఉత్పత్తి చేసే ఉత్పత్తులకు మార్కెటింగ్ సౌకర్యం కల్పించాలి. గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్మికులకు సంబంధించి కనీస వేతనం అమలులోకి తీసుకొచ్చాము. అదే పద్ధతిలో మిగిలిన జిల్లాలలోని కార్మికులకు కనీస వేతనాలను అమలులోకి తీసుకురావాలి. సకీలీ విత్తనాలను మహబూబ్ నగర్ జిల్లా గద్వాల ప్రాంతంలో అమ్మడం వల్ల, దాదాపు 2000 మంది రైతులు యాభై వేల ఎకరాలలో ఆ పత్తి విత్తనాలను వేయడం వల్ల ఉత్పత్తి దెబ్బతిన్నది. రైతులు ఇబ్బంది పాలయ్యారు. అందుకు సంబంధించి వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి గారు కమిటీని వేయడం జరిగింది. అందుకు సంబంధించి రిపోర్ట్ కూడా వచ్చింది. రైతులకు సంబంధించి పంట నష్టం చేసిన కంపెనీల మీద చర్య చేపట్టాలి. రైతులను ఆదుకోడానికి నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిన విషయమై ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి.

5.10 | అదే విధంగా మూసివేతకు గురైన నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ **సా.** | లేదంటే ఇతర ఖాయిలా పడిన పరిశ్రమల గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచనచేసి పరిశ్రమలకు చేయూతను అందించాలని కోరుతున్నాను. డబుల్ బెడ్ రూంలకు సంబంధించి పాత బడ్జెట్ లో దాదాపు 400 ఇండ్లు ఒక నియోజకవర్గానికి కట్టిస్తామని చెప్పారు. ఈ సంవత్సరం నియోజకవర్గానికి వెయ్యి కట్టిస్తామన్నారు. కానీ ఇప్పటివరకు మా నియోజకవర్గాలలో గ్రామాలను గుర్తించినా టెండర్లు పూర్తి కాలేదు, ఇండ్ల నిర్మాణం పనులు కూడా ప్రారంభం కాలేదు. గత సంవత్సరం నియోజకవర్గానికి 400 ఇండ్లతో బాటు ఈ సంవత్సరం నియోజకవర్గానికి వెయ్యి ఇండ్ల నిర్మాణానికి కావలసిన చర్యలను సత్వరమే ప్రభుత్వం చేపట్టాలని కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా సామాజికవర్గానికి సంబంధించి బి.సిలు, ఎస్సీలు, ఎస్టీలు, మైనారిటీ వర్గాలకు సంబంధించిన అనేక సమస్యల మీద కూడా గత వర్షానిమిది రోజులుగా సుదీర్ఘమైన చర్చ జరుపుకున్నాము. అదే విధంగా బి.సిలకు కూడా సబ్పోస్ట్ ఏర్పాటు చేయాలని, వారి

జనాభా ప్రాతిపదికన వారికి బడ్జెట్ కేటాయింపులు కూడా పెంచాలని ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఎస్సీ, ఎస్టీలకు సంబంధించి గత సంవత్సరం బడ్జెట్ లో కేటాయింపు ఖర్చు చేయకుండా మిగిలిన నిధులను గురించి పెద్ద ఎత్తున చర్చ జరిగింది. గత సంవత్సరం 2015-16 గురించి ఒకసారి ఆలోచిస్తే ఎస్సీలకు రూ.8,889 కోట్లు కేటాయిస్తే కేవలం రూ.3,773 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చుచేసి మిగతావి ఖర్చు చేయలేదు. ఈ సంవత్సరం మళ్ళీ రూ.7,122 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించుకోవడం జరిగింది. ఎస్టీలకు సంబంధించి 2015-16లో రూ.5వేల 35 కోట్ల 68 లక్షలు కేటాయింపులుంటే కేవలం రూ.1800 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం కూడా కొంత తగ్గించుకొని రూ.3,752 కోట్లు కేటాయించారు.

అదే విధంగా బి.సిలకు సంబంధించి 2015-16లో రూ.2014 కోట్లు కేటాయిస్తే కేవలం రూ.1000 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేయడం జరిగింది. 2016-17లో రూ.2,538 కోట్లు బడ్జెట్ లో కేటాయించారు. అంటే రాష్ట్ర జనాభాలో సగభాగమైన బి.సిలకు కేటాయింపులు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. అందులో మన తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏకైక సెక్షన్ స్టేట్ గా పిలవబడుతున్నప్పటికీ ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, వైచిఎస్ లకు సంబంధించిన నిధుల కేటాయింపులతోబాటు ఖర్చు చేయడం గురించి కూడా మన ప్రభుత్వం ఆలోచనచేసి ఆ రకంగా ముందుకు తీసుకెళ్ళాలి.

ప్రజారోగ్యానికి సంబంధించి ఈ ప్రభుత్వం ఈ బడ్జెట్ లో నిధుల పెంపుదల బాగానే చేసింది. అయినప్పటికీ గ్రామీణ స్థాయిలో ఉండే వీవోడోలు, వంద పడకల ఆసుపత్రులకు సంబంధించి కూడా ప్రభుత్వం స్పందించాలి. నేను ఈ మధ్య డిమాండ్ల మీద చర్చ చేసినప్పుడు సదరు విషయాన్ని గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొచ్చాను. దేవరకొండ నియోజకవర్గంలో ఇప్పటికే వంద పడకల ఆసుపత్రి భవన నిర్మాణం పనులు పూర్తయ్యాయి. కానీ వాటికి సంబంధించిన పోస్టులు మంజూరు చేయలేదు. కాబట్టి దీని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచనచేసి చర్యలు చేపట్టాలి. ఈ రాష్ట్రంలో మధ్యాహ్న భోజనం పథకానికి సంబంధించి పనిచేస్తున్న మహిళలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కేవలం వారికి నెలకు రూ.1000 గౌరవ వేతనం చెల్లిస్తున్నారు. అవి వారికి సరిపోవడం లేదని వారు పెద్ద ఎత్తున ఉద్యమాలు చేస్తున్నారు. ఇందులో మహిళలు శ్రమదోపిడీకి గురవుతున్నారు. కాబట్టి అలాంటివారి గురించి కూడా ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి.

ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో భారీగా కేటాయింపులు చేసినా వెనుకబడిన ప్రాంతాలైన నల్గొండ, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలలో పెండింగు ప్రాజెక్టులున్నాయి. నల్గొండ జిల్లాకు సంబంధించి SLBC ప్రాజెక్టు గానీ, డిండి ఎత్తిపోతల పథకం గానీ ఉన్నాయి. అదే విధంగా మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కూడా అనేకమైన ఆన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులున్నాయి. కాబట్టి వాటిని అతి త్వరలో నిధులు ఖర్చుచేసి సదరు ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేసి అక్కడి ప్రజలను ఆదుకోవాలి. వీటితోబాటు కొత్తగా చేపట్టబోయే ప్రాజెక్టులలో కూడా ఆర్ అండ్ ఆర్ కు సంబంధించి గానీ భూసేకరణకు సంబంధించి గానీ చాలా పెద్ద మొత్తంలో ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తున్నప్పటికీ వాటిల్లో అనేక లోటుపాట్లు ఉన్నాయి. వాల్ వైనింగ్ ని కూడా పరిగణనలోనికి తీసుకొని ముందుకెళ్ళాలి.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత టిఎస్ ఐపాస్ బ్రహ్మాండమైన పారిశ్రామిక విధానాన్ని ప్రకటించి ఔత్సాహికులైన పారిశ్రామికవేత్తలను ఉత్తేజపర్చడానికి ఒక మంచి పాలసీని తీసుకొచ్చారు. కానీ ఇందులో ఎస్సీ, ఎస్టీలకు సంబంధించి కూడా ఫిక్సీ అని పారిశ్రామికవేత్తలను ఎంకర్ జే చేయడానికి ఒక కార్యక్రమం ఉన్నది. అదే విధంగా గిరిజనులకు సంబంధించి కూడా ఏదైనా .....

(ఈ దశలో మైక్ కట్ చేయబడింది)

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర్ రావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు విషయాలను పూర్తిగా చదివి మాట్లాడితే సంతోషం. టిఎస్ ఐపాస్ లో భాగంగా దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా టిఎస్ ప్రైడ్ అని ఒక ప్రోగ్రాంను తీసుకున్నాము. దళిత, గిరిజన ఇంజనీరింగ్ గ్రాడ్యుయేట్లకు, పాలిటెక్నిక్ గ్రాడ్యుయేట్లకు ప్రత్యేకంగా న్యూస్ లో శిక్షణనిచ్చి వారిని కాంట్రాక్టర్లుగా తయారుచేయడానికి వారికి ప్రత్యేకమైన నిధులను కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. టిఎస్ ప్రైడ్ లో ఇప్పుడు శిక్షణ పొందుతున్న 65 మందిలో సుమారు 45 మంది దళిత బిడ్డలు, 10 మంది గిరిజన బిడ్డలు ఉన్నారు. ఈ మధ్యనే నేను అక్కడ మీటింగ్ కు వెళితే వారు నాపక్కన నిల్చుని ఫోటోలు కూడా దిగారు. ఇవన్నీ గమనించకుండా మాట్లాడితే ఎలాగండి రవీంద్ర కుమార్ గారూ?

శ్రీ ఆర్. రవీంద్ర కుమార్: అధ్యక్షా, నేను పొరపాటున ఆ మాట అన్నాను. కానీ ఎస్సీ కార్పొరేషన్ నుంచి చిన్న చిన్న పారిశ్రామికవేత్తలైన గిరిజనుల లోనీలకు సంబంధించిన ప్రభుత్వం ఇన్వెస్ట్ మెంట్ సబ్సిడీలు రెండు సంవత్సరాలుగా పెండింగు ఉన్నాయి. ఎస్సీలకు సంబంధించి సబ్సిడీలను రిలీజ్ చేశారు గానీ ఎస్టీల సబ్సిడీలను రిలీజ్ చేయలేదు. కాబట్టి వాటిని వెంటనే రిలీజ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎస్సీ

సబ్‌ప్లాన్‌లో కేటాయించిన నిధులు ఖర్చు కాకుండా ఉంటే వాటిని క్యారీఫార్వర్డ్ చేయాల్సిన అవసరమున్నది. ఎందుకంటే కొత్తగా ఏర్పడిన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఆ చట్టాన్ని ఇంకా అడాప్ట్ చేసుకోలేదు. సబ్‌ప్లాన్‌లో నిధుల కేటాయింపులు బాగుంటున్నాయి. కానీ ఖర్చు విషయానికొచ్చేసరికి వాటిని డైవర్ట్ చేయకుండా పూర్తిస్థాయిలో ఖర్చు చేసే విధంగా ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

MR.SPEAKER: Now, reply by Hon'ble Chief Minister.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర్ రావు: అధ్యక్షా, అప్రాప్రియేషన్ బిల్లుకు సంబంధించి గౌరవ ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారు, చింతల రాంచంద్రారెడ్డి గారు, శ్రీమతి గొంగిడి సునీత గారు, శ్రీ అక్బరుద్దీన్ ఓషేసీ గారు, శ్రీ రేపంత్ రెడ్డి గారు, శ్రీ పాయం వెంకటేశ్వర్లు గారు, శ్రీ సున్నం రాజయ్య గారు, శ్రీ ఆర్. రవీంద్ర కుమార్ గారు చర్చలో పాల్గొన్నందుకు వారందరికీ ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మొత్తం మీద బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టబడి బడ్జెట్ కు ఆర్థిక మంత్రిగారు చాలా విపులంగా సమాధానం ఇచ్చిన తరువాత ఆ తదనంతరం 40 పద్దుల మీద శని, ఆదివారాలు కూడా సిట్టింగ్ పెట్టుకొని సమగ్రమైన చర్చ జరిగిన తరువాత చాలా గొప్ప సూచనలు, సలహాలు వస్తాయని ఆశించాం. కానీ వివిధ సందర్భాలలో ఆర్థికశాఖ మంత్రిగారు ఇచ్చిన రిస్పై, నేను వివిధ సందర్భాలలో రిస్పై ఇచ్చిన అంశాలే మళ్ళీ దొర్లాయి. అదే డబల్ బెడ్రూం, అదే మైనారిటీలకు 12 శాతం రిజర్వేషన్లు, అదే అప్పులు వంటి అంశాలే పునరావృతం అయ్యాయి. చర్చిత చరణం అయింది తప్ప కొత్తగా ప్రస్తుతంగా ఏ ఒక్క అంశం మీద గొప్పగా చర్చ జరిగినట్లు నాకైతే తోచలేదు.

బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్స్, రివెన్యూ ఎస్టిమేట్స్, అప్రాప్రియేషన్ లు పార్లమెంటులో ప్రజాస్వామ్యంలో మన దేశంలో ఉండే అన్ని రాష్ట్రాలతో బాటు ఈ వ్యవస్థను కలిగి ఉన్న అన్ని దేశాలలో కూడా ఈ ప్రక్రియ జరుగుతుంటుంది. వీటిలో ఉన్న ఫిగర్ల ప్రకారం బడ్జెట్ ను అనుకున్నంతగా ఖర్చు చేశారా లేదా అనే మీమాంస ఎప్పుడూ ఉంటుంది. గత 40 సంవత్సరాలలో ఇంచుమించుగా 25 సంవత్సరాలు నేను శాసనసభలో ఉన్నాను. 10 సంవత్సరాలు పార్లమెంటులో కూడా ఉన్నాను.

5.20 | ఇదే రిపీటెడ్ డిస్కషన్. దీనిని అర్థం చేసుకోవాల్సిన

సా. | అవసరం ఉంటుంది. డైమెన్షన్స్, సిట్యుయేషన్స్ మారుతున్నప్పుడు ఫిగర్స్, సందర్భాలు కూడా మారుతుంటాయి. జనారెడ్డి గారు మాట్లాడిన బడ్జెట్ విషయాలనే మరల మిత్రులు

ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారు చెప్పారు. ఇంత పెట్టారు, ఇంత ఖర్చు కాలేదు అన్నారు. ఇండియాలో అది ఎప్పుడు, ఎక్కడ కూడా ఖర్చు కాదు. 2014-15 వ సంవత్సరంలో మాట్లాడినప్పుడు కూడా చెప్పాను. 2014-15 వ సంవత్సరం ఒక గందరగోళ సంవత్సరం. ఓట్ ఆన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టిన పరిస్థితి. తదనంతరం, తెలంగాణ బిల్లు పాస్ కావడం, రాష్ట్రపతి పరిపాలన, జూన్ సెకండ్ నాడు రాష్ట్ర ఆవిర్భావం కావడం. అప్పటికే రెండు నెలలు ఖర్చు జరిగింది. ఆ రెండు నెలల ఖర్చులో గందరగోళం జరిగింది. జరిగిపోయిన దానిలో ఎవరిని విమర్శించిన, ఎవరిని అన్నా కూడా లాభం లేదు. ఇంతకు ముందు గౌరవ సభ్యులు అక్బరుద్దీన్ ఓషేసీ గారు చెప్పారు. ఆ ఉన్న టైమ్ లో కూడా, ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత 10 నెలల సమయం ఉంటే, రాక ముందు ఉన్న రెండు నెలల సమయంలో ఆంధ్ర ప్రాంత బిల్లులు ఇవ్వడం, తెలంగాణకి బిల్లులు పెండింగ్ పెట్టడమనే గజిబిజి జరిగింది. గవర్నర్ గారు, రాష్ట్రపతి పాలనలో ఎవరము ఏమీ చేయగలిగింది కాదు. నా దగ్గరికి మన తెలంగాణ ఐఏఎస్ అధికారులు వచ్చి చాలా గందరగోళం జరుగుతోందని ఒక సందర్భంలో చెబితే, నేను లేజిస్లేచర్ పార్టీ లీడర్ గా ఎన్నుకోబడ్డాను, కానీ, ఓట్ తీసుకోలేదు. అయినప్పటికీ, గవర్నరు గారికి ఫోన్ చేసి, గవర్నరు గారూ 'మీ సెక్రటేరియట్ లో, మీ దగ్గర ఒక తెలంగాణ అధికారి కూడా లేరు, కచ్చితంగా ఒకరిని పెట్టుకోవాలనీ, అలా పెట్టుకోకుండా లెక్కలు సరిచేస్తే మంచిది కాదని రిక్వెస్ట్ చేస్తే, ఇప్పుడు మన ఆర్థిక శాఖ కార్యదర్శిగా ఉన్న రామ కృష్ణా రావు గారు, మొన్ననే పదవి విరమణ చేసి ఇప్పుడు ఎలక్షన్ కమిషనర్ గా ఉన్నటువంటి నాగిరెడ్డి గార్లను నియమించడం జరిగింది. అప్పుడు అన్ని చర్చలు జరిగాయి. వాటిని చెప్పి కూడా ఇప్పుడు లాభం లేదు. ఆ తదనంతరం, ఆ రోజు నేను సభలో చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. గతంలో రాష్ట్రంగా లేమని, కొత్తగా ఏర్పడ్డామని, కాబట్టి ప్రాతిపదిక లేదు, నిర్ణయం చేయలేము, కేవలం అంచనా వేయగలుగతాము. ప్రొ.జి.ఆర్. నాగిరెడ్డి గారు కరీంనగర్ జిల్లా, హుజూరాబాద్ వాస్తవ్యులు, మనకు అందుబాటులో ఉన్న గొప్ప ఫైనాన్షియల్ ఎక్స్ పర్ట్, ఫైనాన్స్ కమిషన్ ఆఫ్ ఇండియాకు అడ్వైజర్ గా పనిచేశారు. వారు, ఇంకా ఇతర ఎకానామిస్టులు, ప్లానింగ్ డిపార్ట్ మెంట్ లో సెక్రటరీగా పనిచేసినటువంటి, రిటైర్డ్ ఐఏఎస్ అధికారి ఎ.కె.గోయల్ గారు, తదితర మిత్రులందరూ కూర్చోని, ఎకానామిస్టులతో మాట్లాడి, జిల్లాల వారి లెక్కలు తీసుకొని ఒక ప్రాతిపదిక చేసి పెట్టిన బడ్జెట్ అది. ఒక మార్చి నుంచి ఇంకో మార్చి వరకు ప్రయాణం సాగితే తప్ప, అక్యరేట్ గా లెక్కలు రావు, ఆ తదనంతరం మనం రిప్రెజ్ వేట్ లో ఉంటామని, సభలో, ఆ తదనంతరం